

Opvolgingscommissie

10 juni 2024

1. Verslag opvolgingscommissie 27/02/2024 en actiepunten

- 1.1 Werking opvolgingscommissie
- 1.2 Aankoopbeleid
- 1.3 Natuurbeheerplannen

2. Afronding Strategisch Project Kleine Nete II: resultaten en aanbevelingen

- 2.1 Eindrapportage
- 2.2 Conclusies
- 2.3 Beleidsaanbevelingen

3. Ecohydrologische studie De Zegge / Mosselgoren / Olens broek

4. Varia

- 4.1 Terugblik Netedag 2024
- 4.2 Werkbezoek Pays des Collines
- 4.3 Strategisch Project Aa-vallei
- 4.4 Onderzoeksagenda Kleine Nete
 - 4.4.1 Ecohydrologische studie bovenlopen
 - 4.4.2 Europese projecten
- 4.5 StreekGR Netevalleien
- 4.6 PRUP Bruggenbeemd

Verslag OC 27 februari 2024 en actiepunten

**Werking Opvolgingscommissie
Aankoopbeleid
Natuurbeheerplannen**

Verslag OC 27 februari 2024 en actiepunten

- AP 0 - uitwerken voorstellen verbeterde werking OC
- AP 3 - Tegen 15 04 2024 zo concreet mogelijk te laten weten rond welke thema's, rond welke uitdagingen en welke vragen men een volgend strategische projectaanvraag Kleine Nete wenst uit te werken (voorstellen overmaken aan bram.abrams@provincieantwerpen.be).
- AP 3 - Met betrekking tot bebossingsdossiers in de pijplijn: de gouverneur zal hierover duidelijkheid vragen bij het provinciebestuur en deze info delen met de Opvolgingscommissie.
- AP 3 - voorstel Griet Van Olmen (zie nagestuurde mail als bijlage): de Opvolgingscommissie spreekt af om het voorstel ten gronde te bespreken op een volgende Opvolgingscommissie nog dit voorjaar.
- AP 4 - de Opvolgingscommissie een nota bezorgen met alle details en hapklare communicatie voor gebruik in de eigen communicatiekanalen (Netedag 2024) (actiepunt is uitgevoerd, zie bijlage).
- AP 7 - opmaak afsprakenkader informatiedeling natuurbeheerplannen.
- AP 7 - organisatie overleg NBP Breeven.

Verslag OC 27 februari 2024 en actiepunten

- *AP 8 - Opvolgingscommissie betrekken bij Connected Rivers (VMM).*
- *AP 9a - Opvolgingscommissie krijgt nota over StreekGR – Netevalleien (ifv standpuntbepaling). (actiepunt is uitgevoerd, zie bijlage).*
- *AP 9b - de Opvolgingscommissie beslist om de vraag naar Vlaamse cofinanciering brug Kleine Nete (Geel / Kasterlee) vanuit de Opvolgingscommissie voor te leggen aan de twee bevoegde, Vlaamse ministers (minister Demir en minister Peeters). Deze vraag wordt gecombineerd met een gelijkaardige vraag voor het dossier Olympiadelaan (Herentals).*
- *AP 9c - Mien en Griet Van Olmen bezorgen Bram de referenties van de genoemde dossiers in functie van bespreking met het Agentschap Landbouw en Zeevisserij.*
- *AP 9d – Jef agendeert de opmerkingen / vragen van Retie op het overleg gekoppeld aan het handhavingstraject Bovenlopen Kleine Nete.*

1.1 Werking OC

- Nota bezorgd dd. 27/05/2024
- Opmerkingen?
- Actiepunt:
 - *alle gemeentebesturen aub een ambtelijk contactpersoon voor PBC doorgeven (asap).*

1.2 Aankoopbeleid

- Nota bezorgd dd. 27/05/2024
- **Conclusie:** *Gelet op het bovenstaande en in afwachting van de verdere uitwerking van het politiek akkoord tussen de Vlaamse Regering en de landbouworganisatie acht PBC het dan ook niet opportuun om een vanuit het samenwerkingsverband Kleine Nete een oproep te lanceren naar lokale besturen om te beslissen tot een aankoopstop in HAG. Het staat de lokale besturen uiteraard vrij om desgewenst zelf en zonder oproep een dergelijke beslissing te nemen.*
- Opmerkingen?
- **Actiepunt:**
 - de 13 betrokken gemeentebesturen en het provinciebestuur Antwerpen gaan na welke percelen met een agrarische bestemming in de afgelopen 10 jaar werden ver- of gekocht door betreffende besturen. Meer bepaald vragen we een overzicht van de door uw bestuur ver- / gekochte percelen (CaPaKey) met per CaPaKey de bestemming (AG, HAG, LWAG, AGEB) en de beoogde finaliteit van deze transactie (categorieën landbouw, open ruimte uitgezonderd landbouw (natuur, bos, water, ...), recreatie, bedrijvigheid, wonen, andere) en dit voor de periode 2013 – 2023. Info overmaken aan bram.abrams@provincieantwerpen.be.

1.3 Natuurbeheerplannen

- Afsprakenkader: ANB en bosgroepen geven jaarlijks overzicht van NBP in pijplijn.
- NBP Breeven: overleg dd. 19/03. Ontwerp verslag is bezorgd aan alle leden OC (27/05).

Afronding Strategisch Project Kleine Nete II

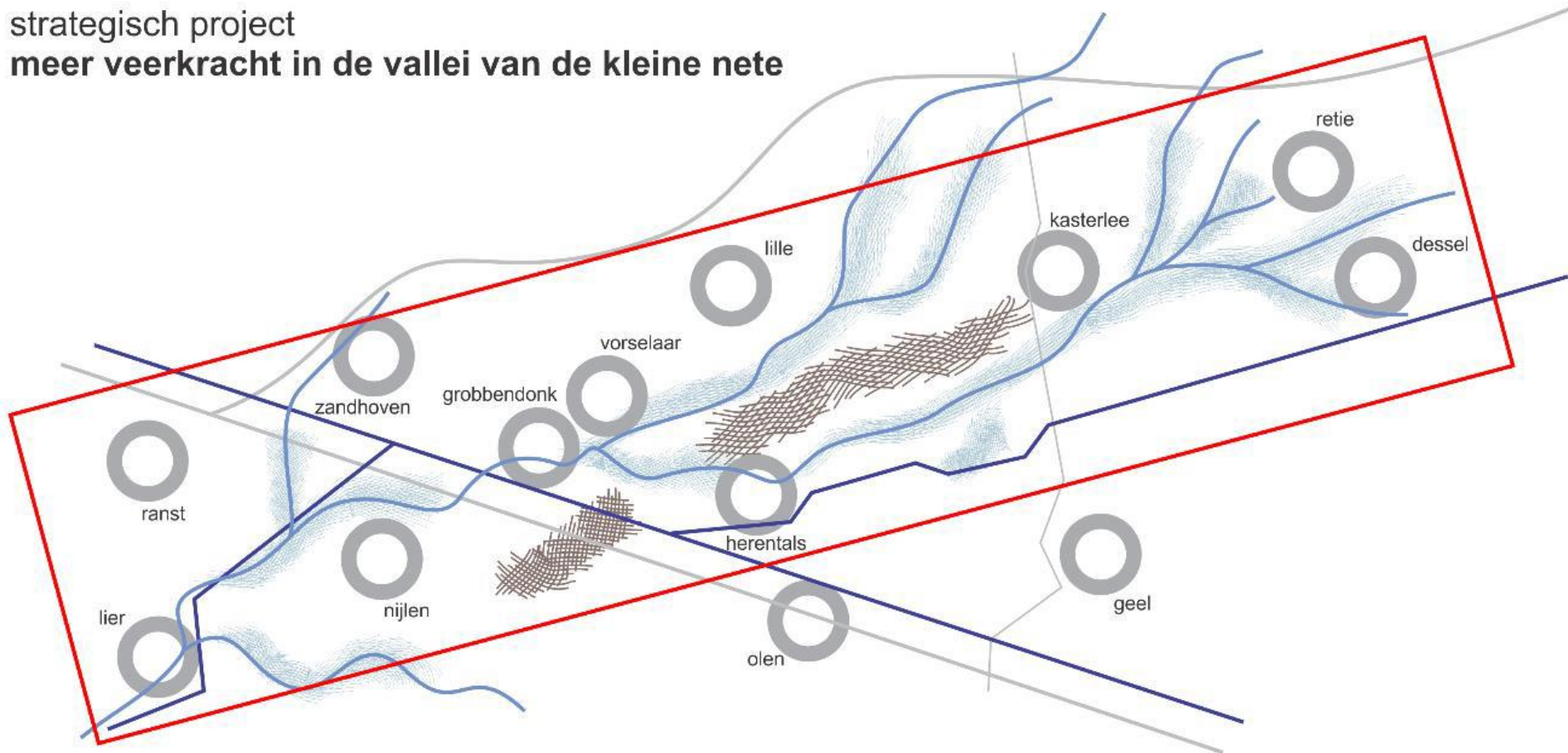
Eindrapportage en conclusies

Méér veerkracht in de
Vallei van de Kleine Nete

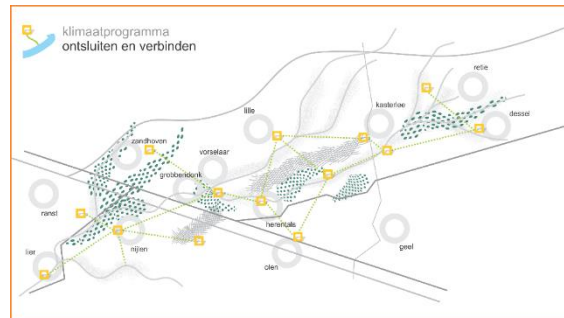
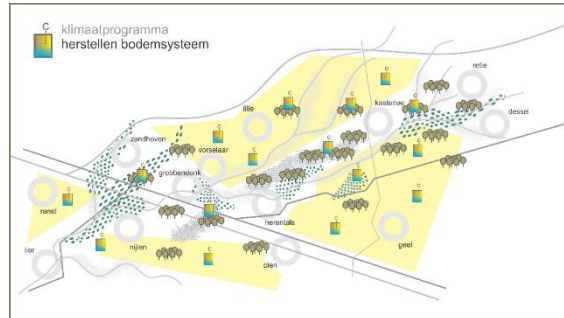
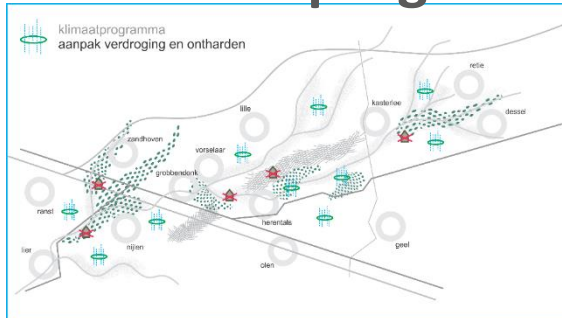
■ Doorlooptijd mei 2021 – april 2024

strategisch project
meer veerkracht in de vallei van de kleine nete

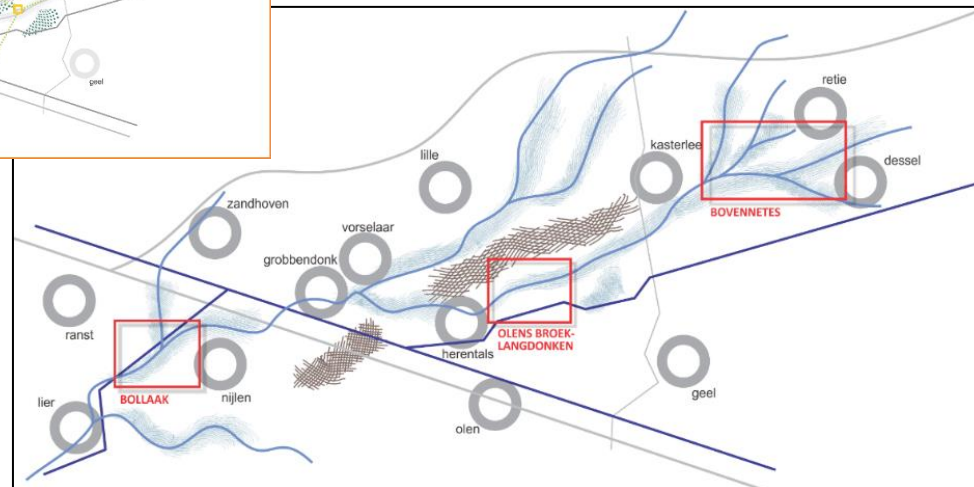

Strategisch Project Kleine Nete II

4 klimaatprogramma's

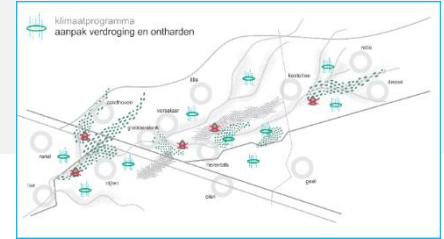

3 focusgebieden

Klimaatprogramma's			
droogte	Provinciebestuur Antwerpen / Dienst Integraal Waterbeleid	Bekkensecretariaat Netebekken	
bodem	Provinciebestuur Antwerpen / Dienst Landbouw en Plattelandsbeleid	Provinciebestuur Antwerpen / Dienst Gebiedsgericht Beleid	Provinciebestuur Antwerpen / Dienst Milieu en Natuur
bos	Provinciebestuur Antwerpen / Dienst Milieu en Natuur	Regionaal Landschap	Bosgroepen
ontsluiting	Regionaal Landschap	Toerisme Provincie Antwerpen	
focusgebieden			
Bollaak	Bekkensecretariaat Netebekken	Regionaal Landschap	
Olens Broek	ANB	VMM	
Bovenlopen	ANB	Provinciebestuur Antwerpen / Dienst Integraal Waterbeleid	Bekkensecretariaat Netebekken

Klimaatprogramma 1: Aanpak verdroging en ontharden

■ Aanleidingen

- **Verhardingsgraad** 13 KN-gemeenten hoger dan gemiddeld
- **Klimaatverandering** leidt tot extremere periodes van droogte en extreme regenval met toenemende kans op overstromingen
- Structurele **verdrogingsproblematiek** natte natuurgebieden
- Massale **CO2-uitstoot** owv verdroging veengebieden

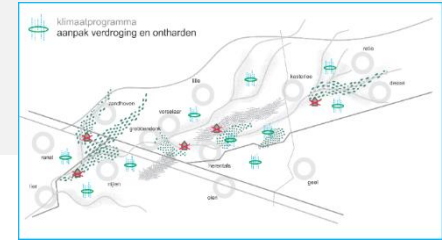
■ Beleidsinstrumenten

- BRV: verhardingsgraad doen dalen met 20%
- Stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027 -> structurele aanpak droogte en wateroverlast
- LEKP 2021-2030 -> inzetten op klimaatadaptatie
- Waterbeleidsnota 2020-2025 -> transversale aanpak noodzakelijk

■ Ambities

- Opmaak **intergemeentelijke HWDP** voor minstens 3 gemeenten
- **Analyse** werkingsgebied mbt ontharding, infiltratiezones, aanleg wadi's en poelen
- Lerend en ondersteunend netwerk mbt **vergunningenbeleid**
- **13 ha effectieve ontharding** (1 ha per gemeente)

Klimaatprogramma 1: Aanpak verdroging en ontharden

Wetland- en moerasherstel Zegge-Mosselgoren en Olen Broek: uitvoering gericht ecologisch onderzoek in het kader van duurzaam herstel van de hydrologie en de realisatie van een natuurnetwerk van ~ 350 ha
Integrale toekomstvisie wetlandherstel
Agentschap voor Natuur & Bos
19 april 2024

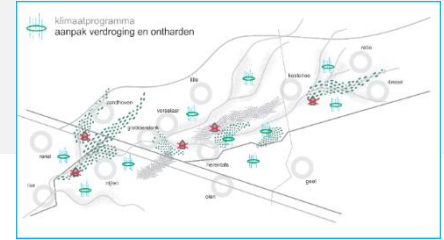
■ Studie- en voorbereidingswerk

- Algemeen
 - Droge Delta (2023) – case Kleine Nete
 - Studie Waterzekerheid (Turquoise) – piloot Kleine Nete (in opstart)
- Specifiek voor Kleine Nete
 - Ecohydrologische studie De Zegge – Mosselgoren – Olen Broek (2024)
 - Ecohydrologische studie Bovennetes en Molenbeek-Bollaak (In opstart)
 - Regio-analyse Uantwerpen (In uitvoering - Zie Bodem~Water)
 - Workshop ism Lokale besturen (april 2023) met oog op in kaart brengen projectideeën

■ Flankerend beleid

- **Gebiedsgerichte handhavingstrajecten** met focus op illegale constructies in ruimtelijk kwetsbaar gebied
- Afspraken RL'n – Dept. Landbouw en Visserij mbt advisering **poelen in agrarisch gebied**

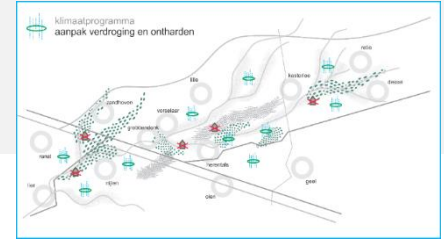
Klimaatprogramma 1: Aanpak verdroging en ontharden

■ Hemelwater- en droogteplannen

- Geen intergemeentelijke HWDP'n wegens
 - Geen impact op elkaars watersysteem (waar Kleine Nete of zijrivier de gemeentegrens vormt)
 - Versnippering rioolbeheerders
- Gemeentelijke HWDP'n – stand van zaken (8 klaar, 5 uiterlijk einde 2024)

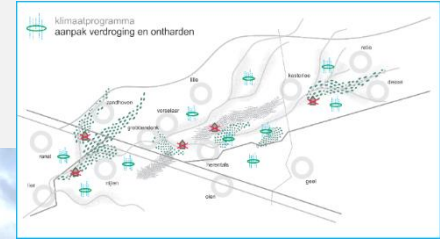
Gemeente	Status
Dessel	Bezig met opmaak HWDP. Afronding verwacht eind 2024.
Geel	HWDP afgerond en goedgekeurd door gemeenteraad
Grobbendonk	HWDP afgerond en goedgekeurd door gemeenteraad
Herentals	HWDP afgerond en goedgekeurd door gemeenteraad
Kasterlee	HWDP afgerond en goedgekeurd door gemeenteraad
Lier	HWDP afgerond en goedgekeurd door gemeenteraad
Lille	HWDP afgerond en goedgekeurd door gemeenteraad
Nijlen	Bezig met opmaak HWDP. Afronding verwacht eind 2024.
Olen	Bezig met opmaak HWDP. Afronding verwacht eind 2024.
Ranst	HWDP afgerond en goedgekeurd door gemeenteraad
Retie	Bezig met opmaak HWDP. Afronding verwacht eind 2024.
Vorselaar	HWDP afgerond en goedgekeurd door gemeenteraad
Zandhoven	Bezig met opmaak HWDP. Afronding verwacht eind 2024.

- **Gebiedsgerichte handhavingstrajecten** met focus op illegale constructies in ruimtelijk kwetsbaar gebied
 - **Regio Molenbeek-Bollaak** (Ranst, Nijlen, Zandhoven, Lier)
 - Opstart: maart 2021
 - 60 dossiers (fase 1 – opstart maart 2021) + 65 dossiers (fase 2 – opstart maart 2022)
 - Merendeel percelen opgekocht door Natuurpunt en hersteld in oorspronkelijke staat
 - **Regio Bovennetes** (Retie, Kasterlee)
 - Opgestart: najaar 2022
 - 44 dossiers (27 tweede aanmaning)
 - 13 eigendommen opgekocht door ANB of Natuurpunt
 - Enkele dossiers: overgegaan tot volledig herstel
 - Enkele dossiers: regularisatieprocedure opgestart
 - **Regio Visbeekvallei** (Lille)
 - Opgestart: najaar 2023
 - 105 dossiers in 2 fasen:
 - » Fase 1: Visbeekvallei ten zuiden van E34: 62 dossiers opgestart (plaatsbezoeken maart 2024; eerste aanmaningen aansluitend verstuurd)
 - » Fase 2: Kindernouw ten noorden van E34: 43 dossiers; Plaatsbezoeken ingepland in nabije toekomst
 - 8 eigendommen reeds aangekocht door Natuurpunt

Realisaties op het terrein

- Hefboomprojecten natte natuur
 - Rietlandherstel De Zegge, Geel
 - Aankoop percelen Molenbeek-Bollaak, Ranst
 - Watervoerend maken Vestingsgrachten, Le Paige Herentals (Kroonwerk Herentals)
- Verwervingssubsidie Strategisch Project (site Le Paige, Herentals)

Rietlandherstel De Zegge, foto na uitvoering (2024)

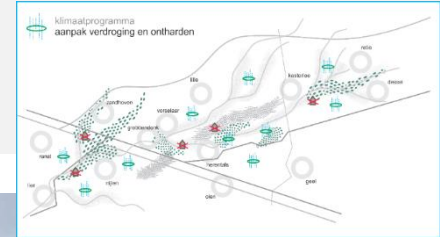

Vestingsgrachten Herentals

Kerk Herentals, vóór afbraak

Klimaatprogramma 1: Aanpak verdroging en ontharden

Realisaties op het terrein

- Project Lokale gebiedsdeal Droogte
 - Parkgebied OC De Volle Vaart, Grobbendonk
 - Le Paige, Herentals
 - Afbraak hoeve Roerdompstraat, Geel
- Projecten Levend water

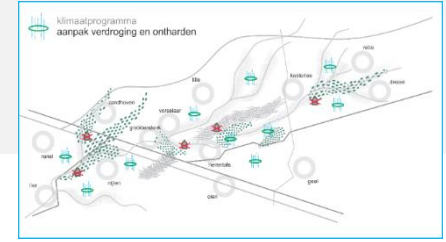
Af te breken hoeve, Geel

Afbraak kerk Herentals

Voorontwerp site Volle Vaart, Grobbendonk

Realisaties op het terrein

- Vlaggenschipproject Kleine Nete (Blue deal)
 - De Grote Opkuis
 - Aankopen bruggenbeemd (Herentals)
 - Versnelling aankoopbeleid

Heesakkers, Kasterlee – wegnemen overbodige wegverharding

Kievermont, Geel – sloop militaire loodsen

Beemdenhoeve, Geel – afbraak hoeve

Rondom 2 scholen in Nijlen – wegnemen klinkerverhardingen

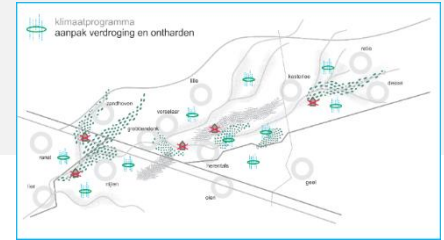

Olen, slopen allerhande constructies

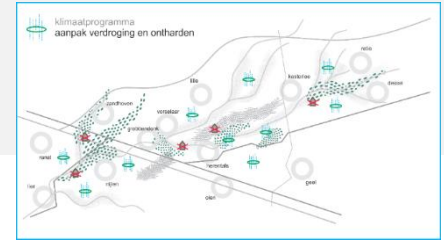
Lovenhoek, Vorselaar – sloop weekendverblijven en reliëfherstel

Klimaatprogramma 1: Aanpak verdroging en ontharden

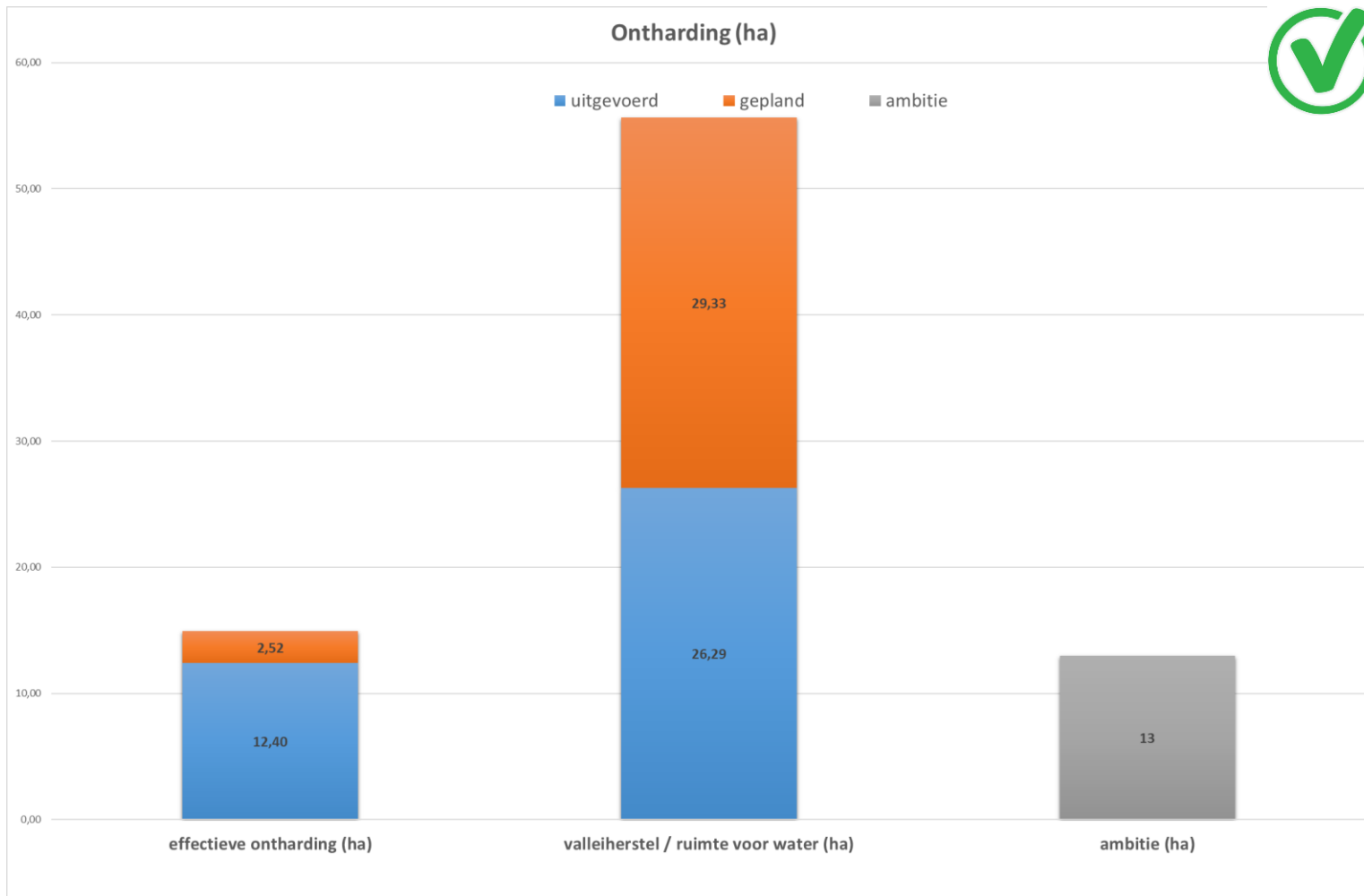

■ Realisaties op het terrein

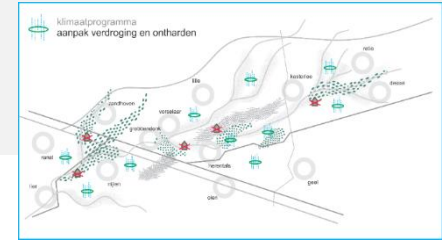
- Zie ook acties binnen Bodem~Water en {Beek.Boer.Bodem} (zie KP Bodem)

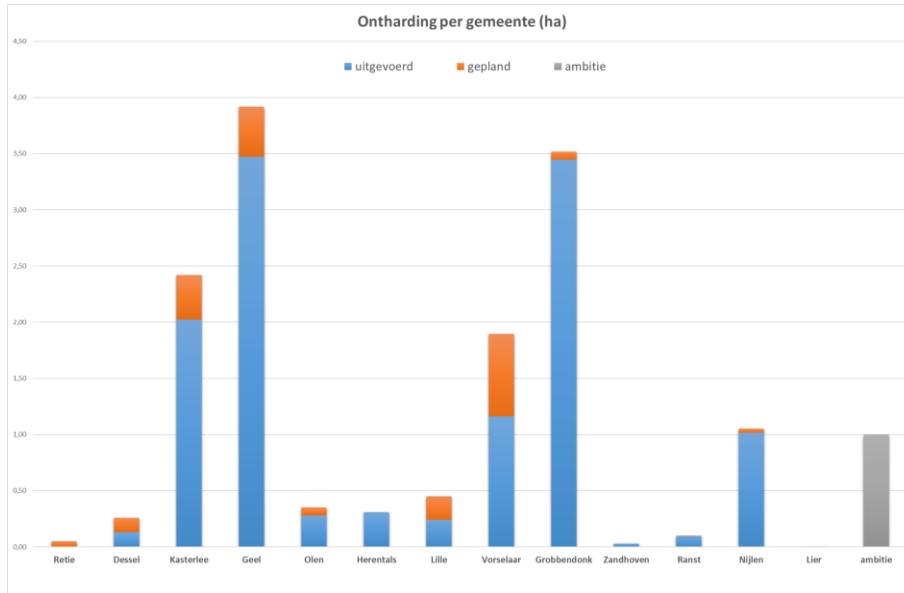
■ Ontharding: ambitie <-> realisatie

Klimaatprogramma 1: Aanpak verdroging en ontharden

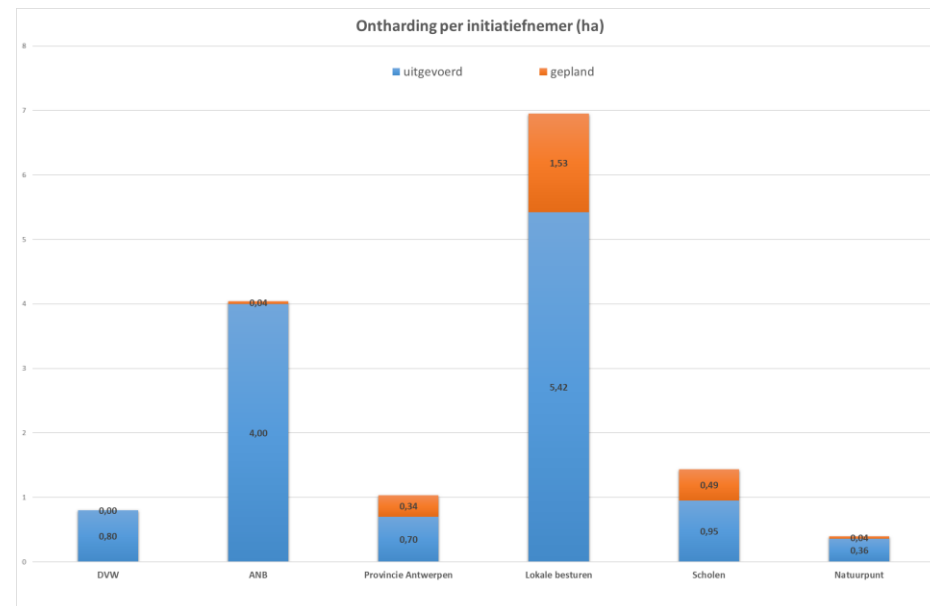
■ Ontharding: per gemeente / per initiatiefnemer

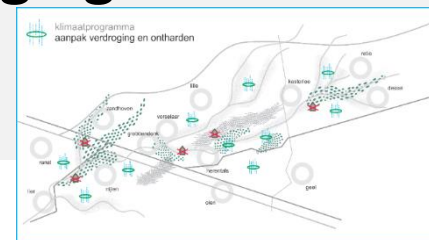
- Kasterlee: militair domein, DGO, lokale projecten
- Geel: militair domein, lokale projecten, scholen
- Vorselaar: GB Vorselaar, scholen
- Grobbendonk: Militair domein (ANB), scholen
- Nijlen: site Goormans, lokale projecten, scholen

• Opmerkingen

- Categorie 'Scholen' zijn zowel projecten binnen 'Groene oase' (Provincie Antwerpen), 'Natuur in je school' (ANB) als met gemeentelijke of eigen financiering
- Cijfers 'De Grote Opkuis' (VMM) ism lokale besturen mee geïntegreerd bij 'Lokale besturen'
- Cijfers 'De Grote Opkuis' (VMM) ism Natuurpunt mee geïntegreerd bij Natuurpunt
- Natuurpunt: oppervlakte effectieve ontharding beperkt, echter oppervlakte 'valleiherstel' veel groter (6,5ha)

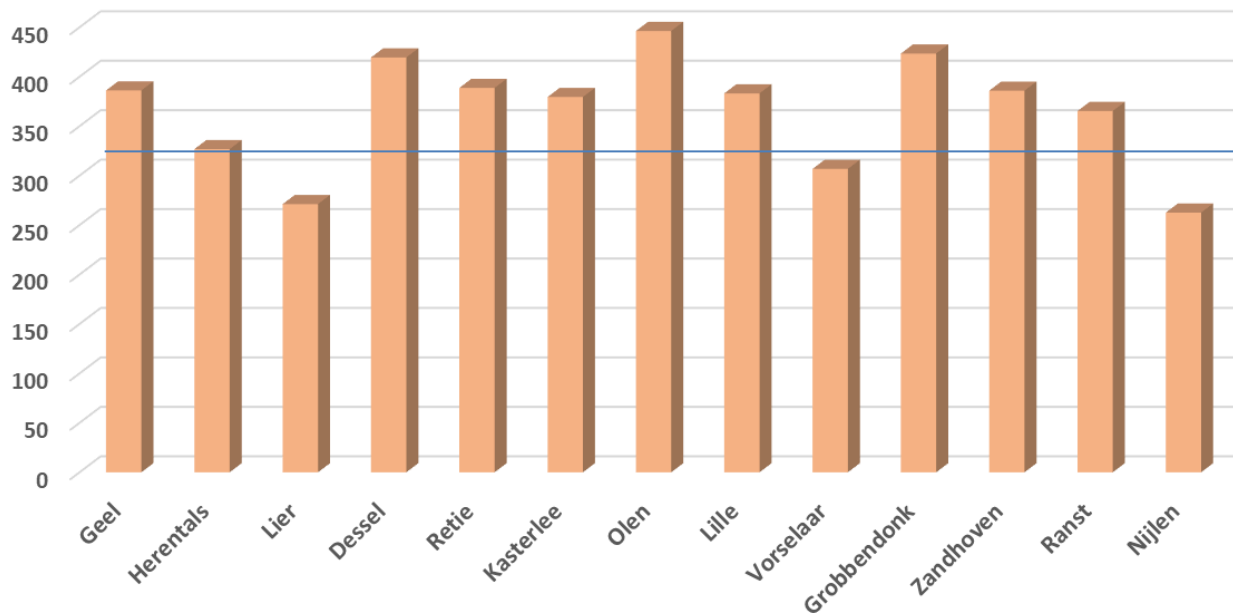
Klimaatprogramma 1: Aanpak verdroging en ontharden

Verharding per gemeente (cijfers 2022)

jaartal	Naam	Geel	Herentals	Lier	Dessel	Retie	Kasterlee	Olen	Lille	Vorselaar	robbendorp	Zandhoven	Ranst	Nijlen
2022	Oppervlakte [ha]	11.019,6	4.794,8	4.985,4	2.744,7	4.850,0	7.227,1	2.312,4	5.962,0	2.762,4	2.836,9	4.009,9	4.367,4	3.919,6
	Bevolking [# inwoners]	41.146	28.455	37.309	9.686	11.663	19.140	12.582	16.688	8.019	11.442	13.172	19.366	23.259
	Inwonersdichtheid [# inwoners/ha]	3,73	5,93	7,48	3,53	2,40	2,65	5,44	2,80	2,90	4,03	3,28	4,43	5,93
	Oppervlakte verhard [ha]	1.588,8	929,9	1.011,8	406,3	453,3	726,4	561,5	639,4	246,0	484,5	508,3	707,5	610,7
	Aandeel verharding [%]	14,4%	19,4%	20,3%	14,8%	9,3%	10,1%	24,3%	10,7%	8,9%	17,1%	12,7%	16,2%	15,6%
	Verharding per inwoner [m ² /inwoner]	386	327	271	419	389	380	446	383	307	423	386	365	263

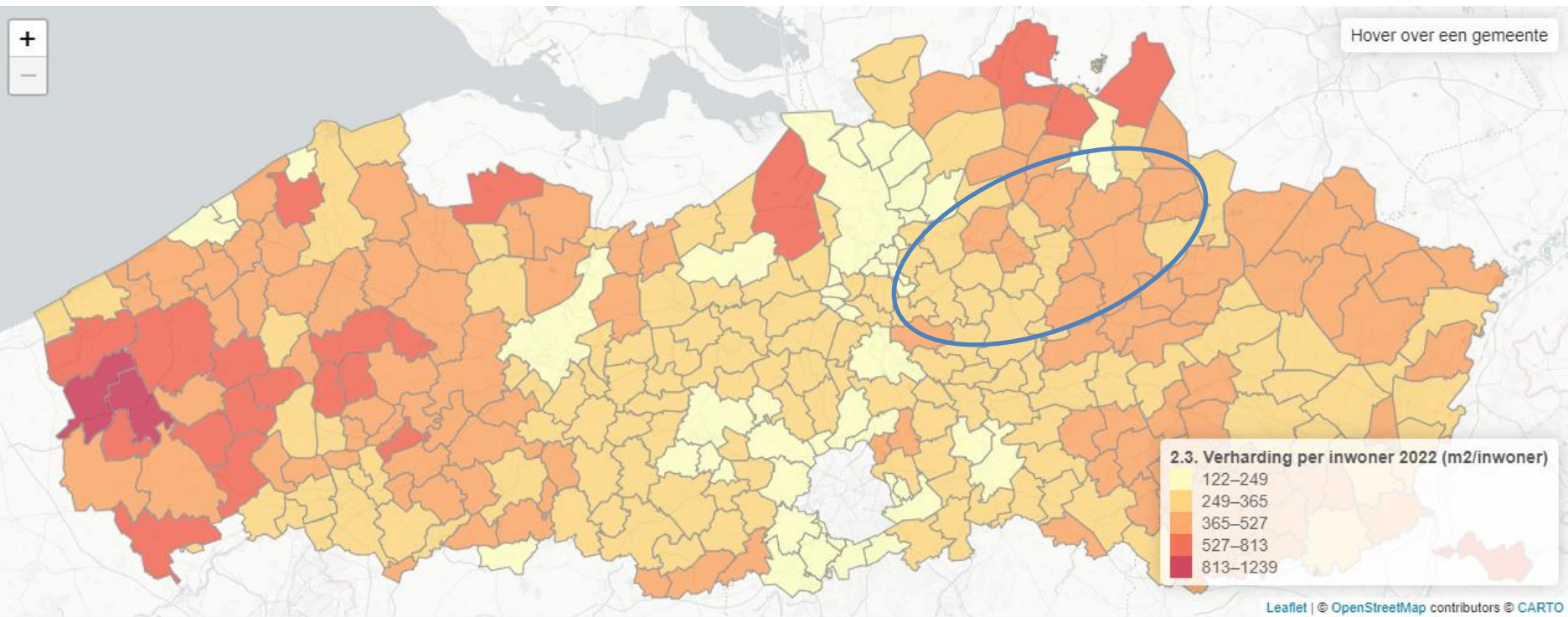
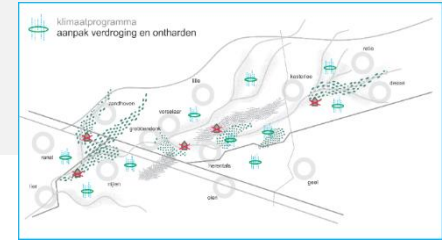
Verharding per inwoner [m²/inwoner]

Vlaanderen: 312
m²/inwoner

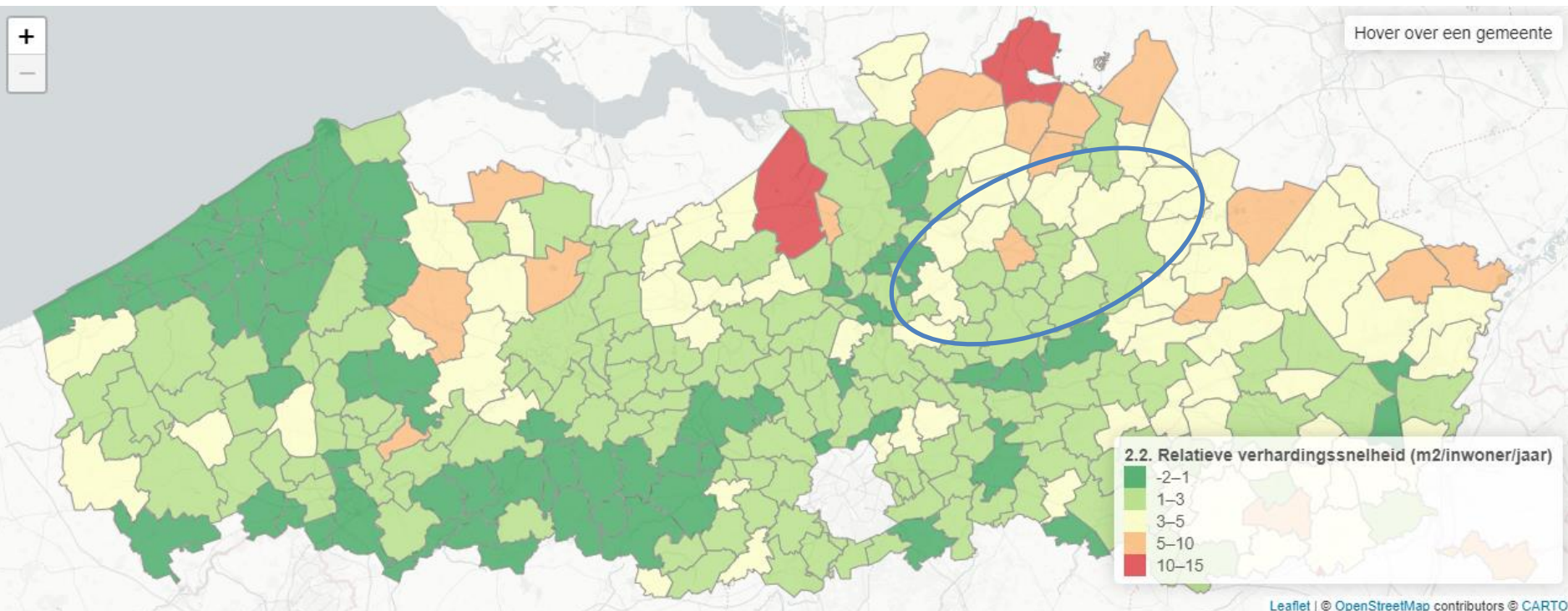
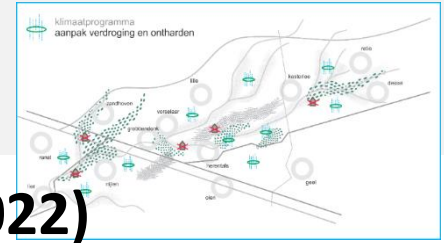
Klimaatprogramma 1: Aanpak verdroging en ontharden

■ Verharding per inwoner (2022)

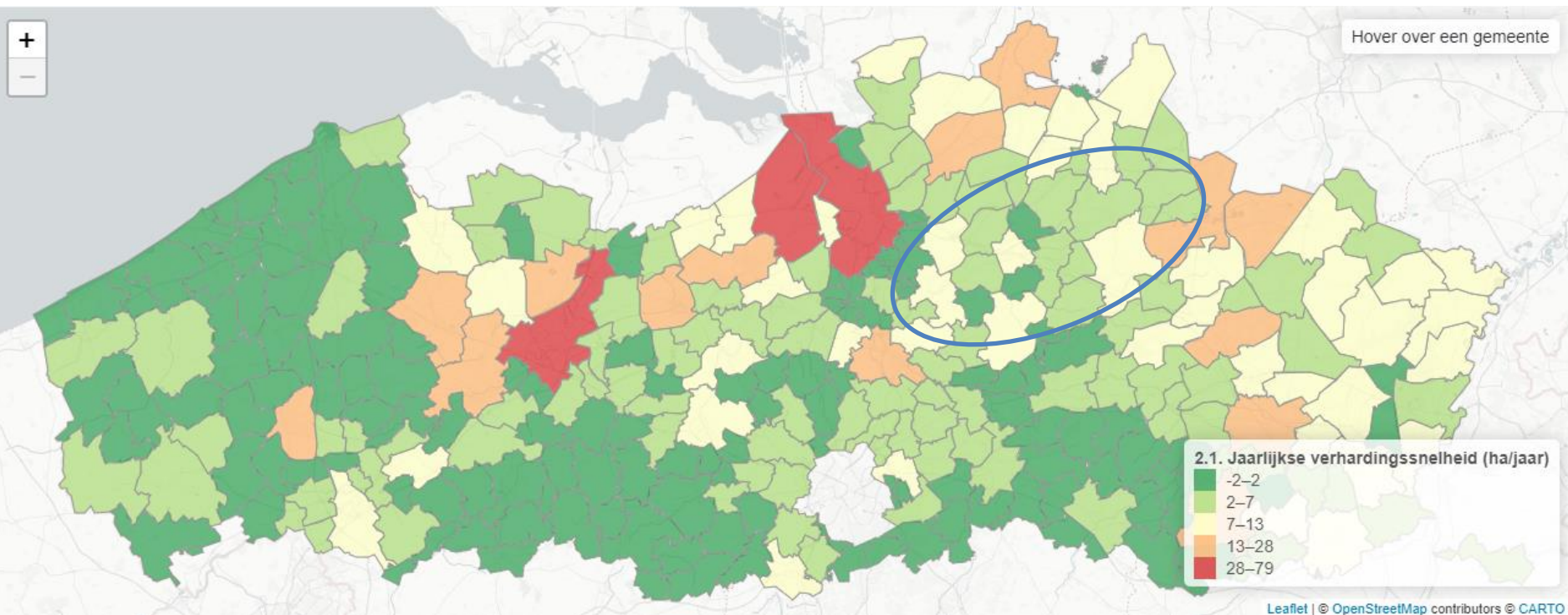
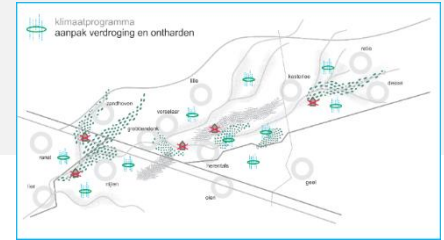
Klimaatprogramma 1: Aanpak verdroging en ontharden

- Relatieve verhardingssnelheid (periode 2013 - 2022)

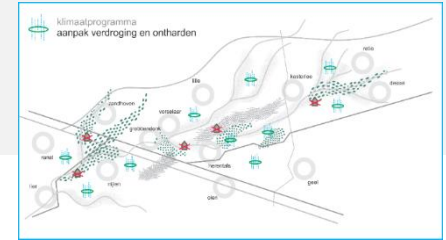
Klimaatprogramma 1: Aanpak verdroging en ontharden

■ Verhardingssnelheid (periode 2013 - 2022)

Voor Vlaanderen

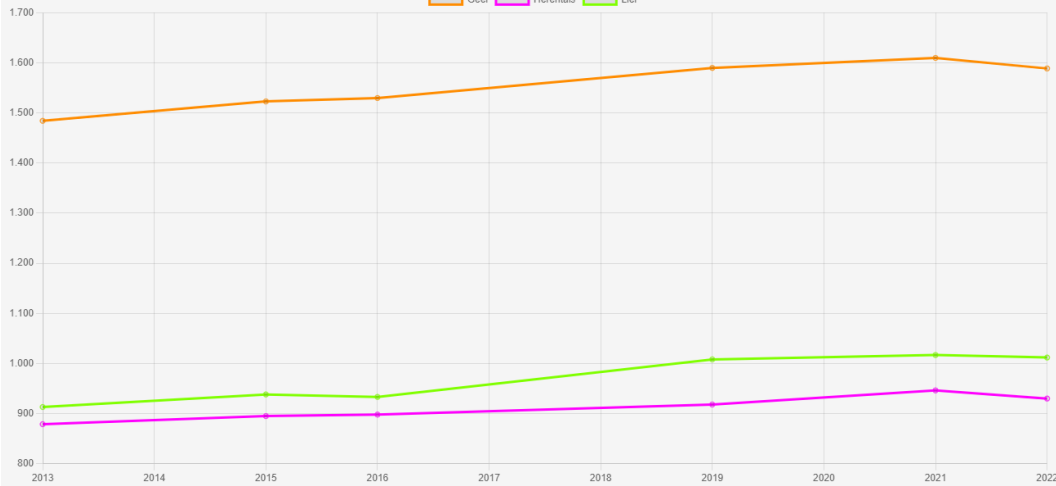
Wat de verharding betreft bedroeg de gemiddelde verhardingssnelheid 4,06 ha/dag in de periode 2013-2022. In de periode 2013-2020 is er een groei van de verharding en sinds 2020 is er een ontharding te zien in de cijfers van het departement Omgeving.

■ Oppervlakte verharding per gemeente

2.1. Oppervlakte verharding 2022 (ha)

Geel Herentals Lier

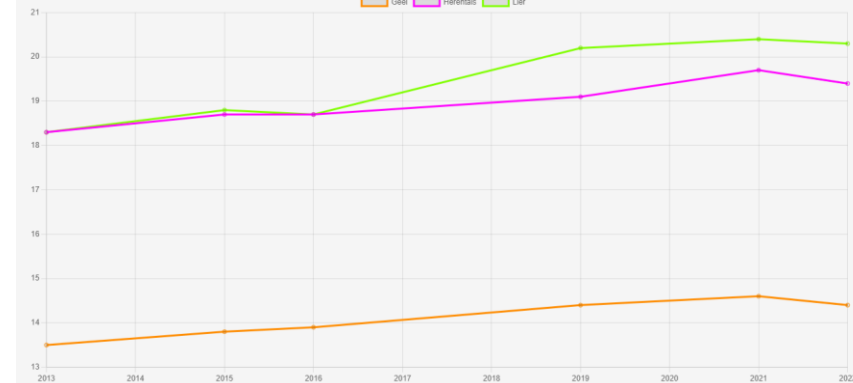
Oppervlakte verharding (ha)

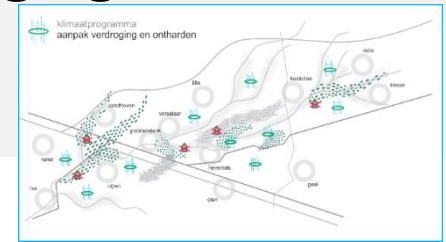
Naam	Geel	Herentals	Lier
Oppervlakte	11019.6 ha	4794.8 ha	4985.4 ha
Bevolking	41146 inwoners	28455 inwoners	37309 inwoners
	3,73 inw/ha	5,93 inw/ha	7,48 inw/ha

Oppervlakte verharding (%)

2.2. Aandeel verharding 2022 (%)

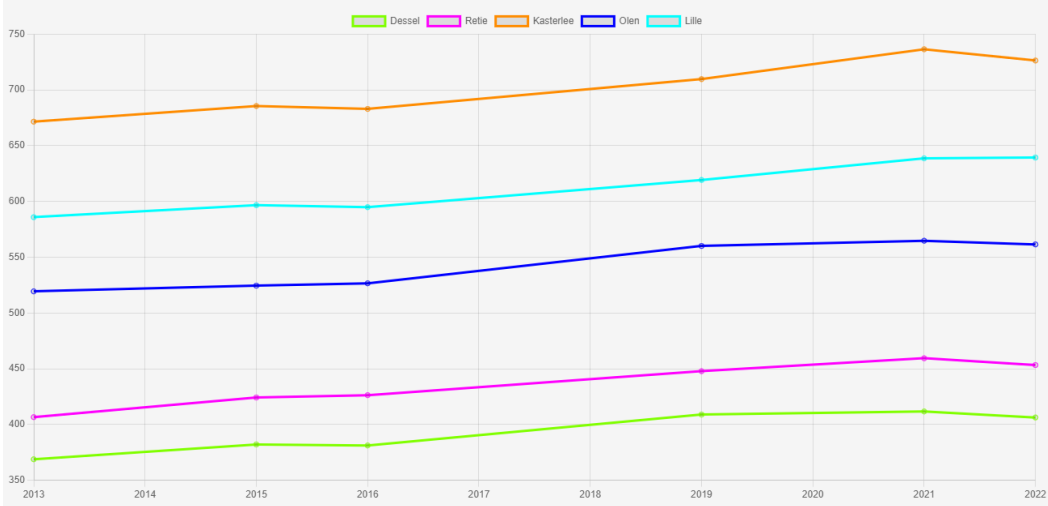
Geel Herentals Lier

■ Oppervlakte verharding per gemeente

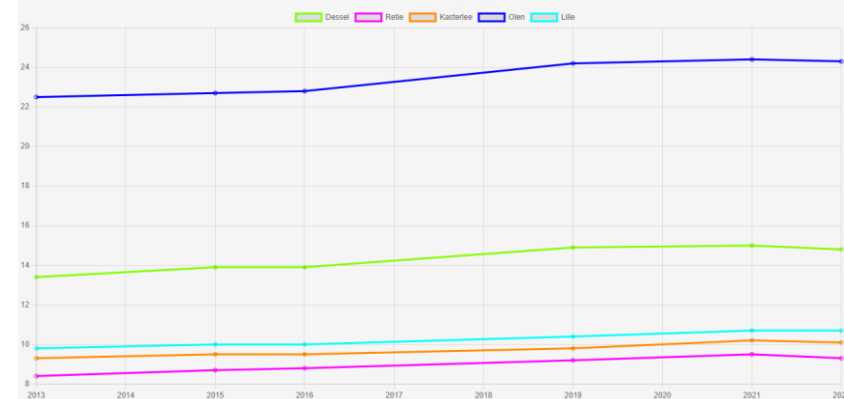
2.1. Oppervlakte verharding 2022 (ha)

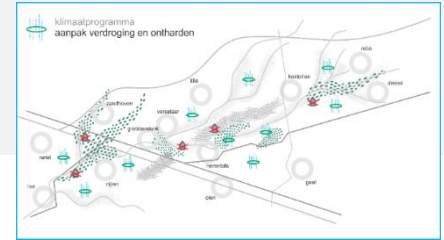
Oppervlakte verharding (ha)

Oppervlakte verharding (%)

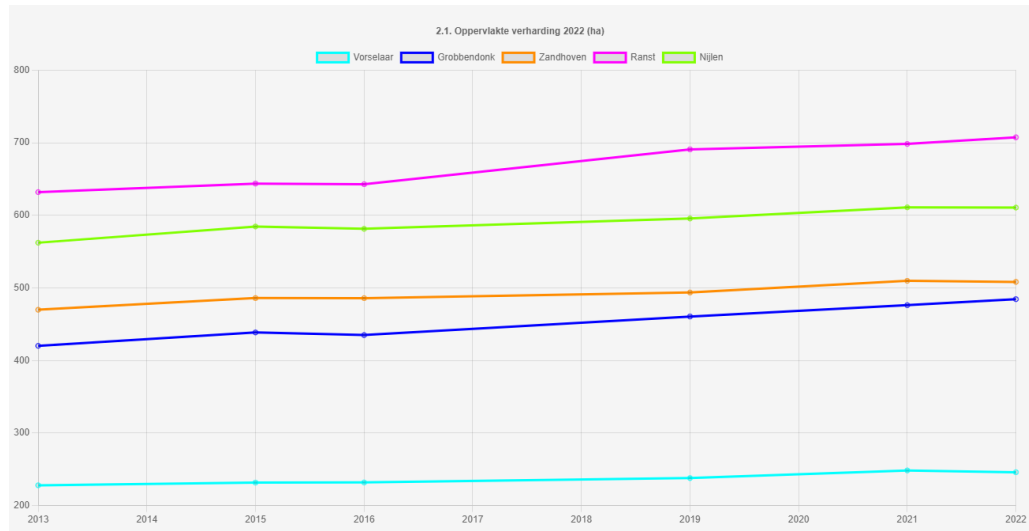
2.2. Aandeel verharding 2022 (%)

Naam	Dessel	Retie	Kasterlee	Olen	Lille
Oppervlakte	2744,7 ha	4850 ha	7227,1 ha	2312,4 ha	5962 ha
Bevolking	9686 inwoners	11663 inwoners	19140 inwoners	12582 inwoners	16688 inwoners

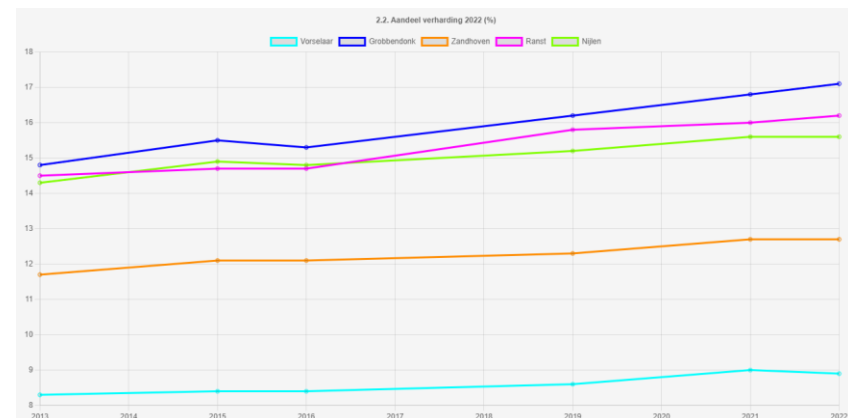
■ Oppervlakte verharding per gemeente

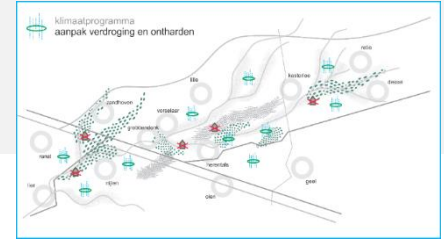

Oppervlakte verharding (ha)

Naam	Vorselaar	Grobbendonk	Zandhoven	Ranst	Nijlen
Oppervlakte	2762.4 ha	2836.9 ha	4009.9 ha	4367.4 ha	3919.6 ha
Bevolking	8019 inwoners	11442 inwoners	13172 inwoners	19366 inwoners	23259 inwoners

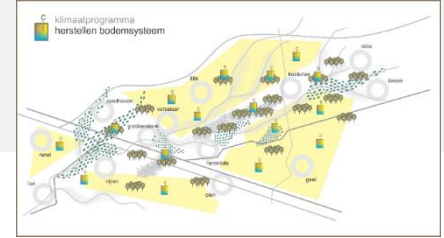
Oppervlakte verharding (%)

■ Conclusie

- **Onthardingsambitie behaald**, blijk van lichte afname van verhardingsgraad in 2022
 - HWDP: intergemeentelijke aanpak leek niet mogelijk; tegen eind 2024 heeft elke KN-gemeente wel een gemeentelijk HWDP
 - Veel werk verricht, maar zeker ook enkele grote kansen gemist.
 - Redenen:
 - Subsidies: korte deadlines, strikt reglement
 - Personeelstekort
 - Nood aan tussenstap: **visie doorvertalen naar concrete projecten**
 - Inzetten op kleine lokale projecten en scholen loont op korte termijn (quick wins), **maar integrale werking leidt tot duurzame oplossingen**
 - Studies tonen aan dat niet enkel moet ingezet worden ingezet op vallei, maar zeker ook op hogerop:
 - Infiltratie hoger gelegen zandgronden
 - Aanpak drainerende werking van grachten en rivieren
- Lokale studies (ecohydro, regioanalyse Bodem~Water) kunnen hierbij helpen

■ Aanleidingen

- Behoud bodemkoolstof in landbouwgebied
- Verzuring bosbodems

■ Beleidsinstrumenten

- Vlaamse beleidsnota landbouw
- Vlaamse beleidsnota omgeving
- Afwegingskader INBO rond bos
- Landbouwvisie Provincie Antwerpen

■ Ambities

- Verderzetten werking {Beek.Boer.Bodem} in Aa-vallei
- Werking opschalen naar Kleine Nete-vallei
 - Veerkrachtig voedselproductielandschap door gezonde bodem:
 - Meer koolstofopslag
 - Meer waterinfiltratie
 - Koolstofopslag in veenbodems en wetlands bevorderen
 - Tegengaan verzuring bosbodems

Klimaatprogramma 2: Herstellen van het bodemsysteem

■ {Beek.Boer.Bodem} – Aa-vallei

Verder zetten van

– Water-Land-Schap 1.0

- Informeren landbouwers en communiceren naar breed publiek
- Demoprojecten (nieuwe oproep 2024)
 - BO op maat
 - Inwerken houtsnippers
 - Klimaatrobuuste teelten
 - Aanplant houtkanten

– Blue Deal project (verlenging tot 2028 aangevraagd,

- Stuwen / poelen / infiltratiespots
- De Kleine Wildernis (Lille)
- Klimaatrobuuste Laakbeek (Lille)

Opstart van

– Landinrichtingsproject (2024)

Projectvoorstellen

- Klimaatrobuuste Bosbeekvallei
- Natuurlijke oeverzones langs de Aa
- Versterken wandelnetwerk
- Hemelwaterbuffering Veedijk (Turnhout)

– Procesregie (1 VTE – vacature open)

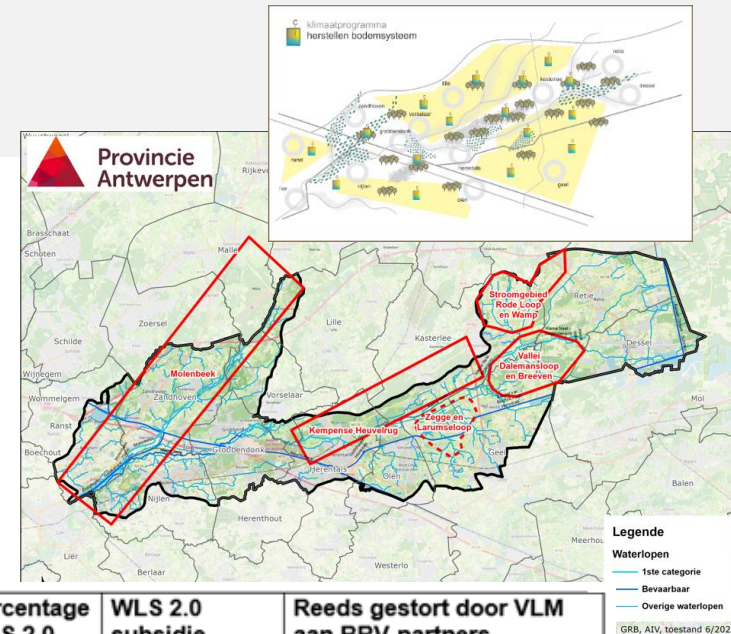
Maatregel	Aantal / hoeveelheid
Stuwen (nieuw)	9
Stuwen (hersteld)	5
Peilgestuurde drainage	3,2 ha
inwerken van houtsnippers	30 ha
Natuurvriendelijke oevers	195 lopende meter
grasbufferstroken	7,25 ha
klimaatrobuuste teelten	25 ha

*Terreinrealisaties binnen {Beek.Boer.Bodem},
periode juni 2020 – juni 2024*

Klimaatprogramma 2: Herstellen van het bodemsysteem

■ Bodem~Water (Water-Land-Schap 2.0)

- Studiewerk (regio-analyse)
- Realisaties op het terrein
- Doorlooptijd: 2023 - 2025

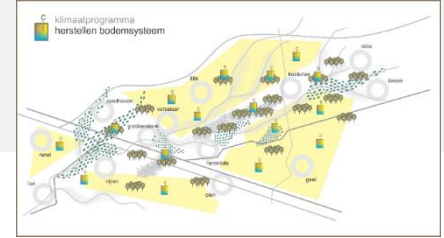
Actie	Subtotaal incl. BTW	Percentage WLS 2.0 subsidie	WLS 2.0 subsidie	Reeds gestort door VLM aan BRV-partners
Regioanalyse	€ 90.000,00	50%	€ 45.000,00	€ 22.500,00
Landschapsherstel en het landschap klimaatbestendiger maken	€ 60.000,00	80%	€ 48.000,00	€ 24.000,00
Duurzaam wateraanbod bevorderen door bosvorming en andere kleinschalige ingrepen	€ 100.000,00	80%	€ 80.000,00	€ 40.000,00
Duurzaam wateraanbod bevorderen binnen landbouwgebied door kleinschalige ingrepen	€ 230.000,00	80%	€ 184.000,00	€ 92.000,00
Duurzaam wateraanbod bevorderen binnen landbouwgebied door de aanleg van grasbufferstroken.	€ 50.000,00	50%	€ 25.000,00	€ 12.500,00
Bevorderen infiltratie en waterbeschikbaarheid op de huiskavel van de Hooibeekhoeve	€ 100.000,00	80%	€ 80.000,00	€ 40.000,00
Duurzaam wateraanbod door aanleg van een watersysteem in het Prinsenveld te Retie	€ 100.000,00	80%	€ 80.000,00	€ 40.000,00
Uitbreiding van de vochtige heide in het Prinsenveld te Retie	€ 21.584,23	80%	€ 17.267,38	€ 8.633,69
Infiltratie verhogen in het waterwingebied Pijpda ten zuiden van Albertkanaal op grondgebied Olen	€ 60.000,00	80%	€ 48.000,00	€ 40.000,00
Waterretentie en landschapsherstel in vallei van de Molenbeek	€ 60.000,00	80%	€ 48.000,00	€ 24.000,00
Infiltratie bevorderen in en nabij natuurkern 's Gravendael te Retie	€ 100.000,00	80%	€ 80.000,00	€ 40.000,00

Geschrapt wegens technische knelpunten

Deze actie werd niet goedgekeurd door VLM.

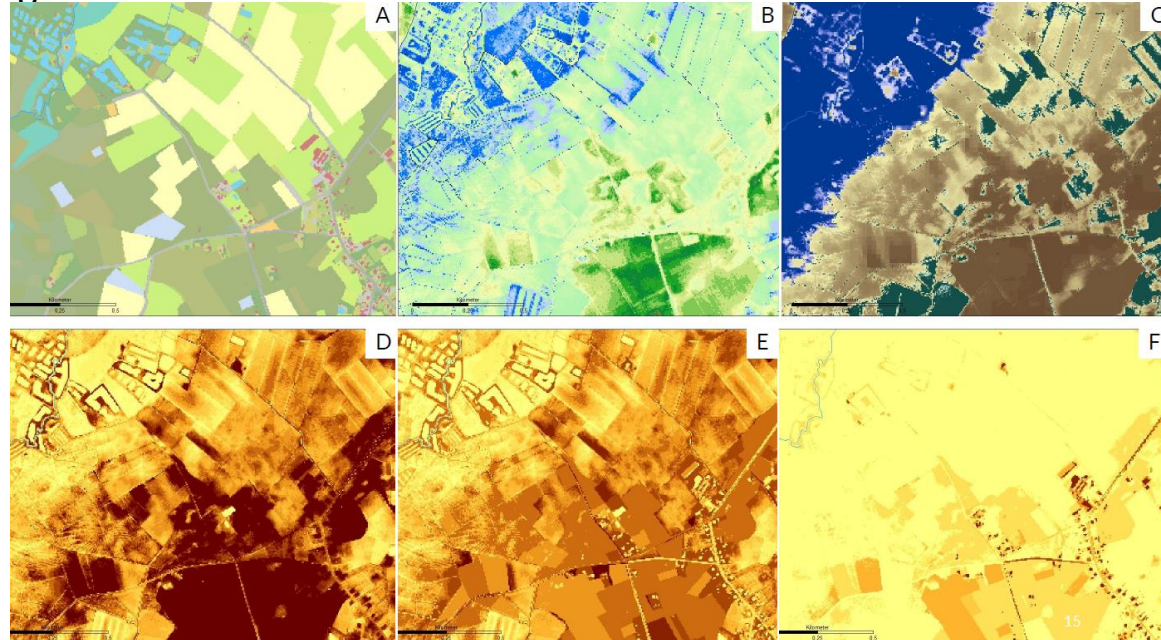
Nieuw toegekende actie De Colateur – Pilot takkenbossen en poelen

€72.000,00

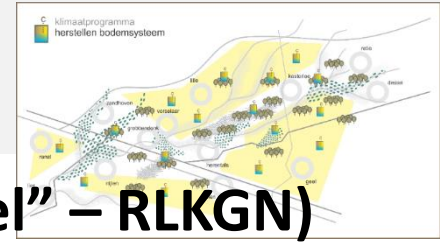
■ Studiewerk (regio-analyse)

- Uantwerpen
- Beoogde resultaten
 - Opmaak **geschiktheidskaarten** met kansen voor de volledige perimeter
 - Kansen voor infiltratie
 - Zwaar gedraineerde gebieden
 - Grondwateronttrekkingen
 - Rapport per gemeente
- Studiedag: najaar 2024

Voorbeeld werkkaarten als tussenstap richting geschiktheidskaarten ³⁴

Klimaatprogramma 2: Herstellen van het bodemsysteem

Realisaties op het terrein (Actie “Landschapsherstel” – RLKGN)

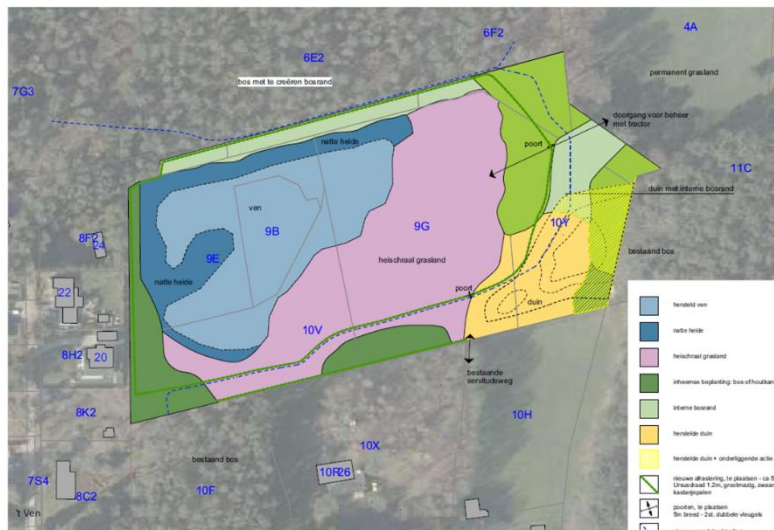
Winter 2023

September 2023

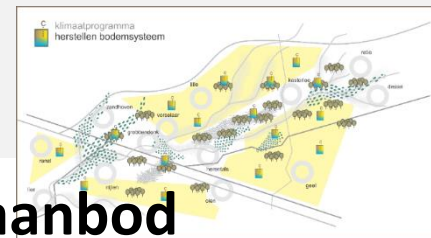
Maart 2024

Pers

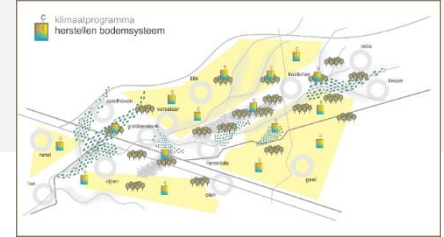
<https://www.rtv.be/hartjesven-grobbendonk-neemt-opnieuw-oorspronkelijke-vorm-aan>

https://www.nieuwsblad.be/cnt/dmf20230925_94668475

- Realisaties op het terrein (Actie “Duurzaam wateraanbod bevorderen binnen landsbouwgebied door kleinschalige ingrepen” - Boerennatuur)

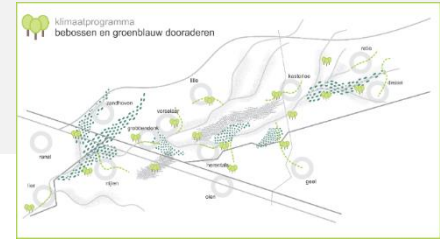
Maatregel	Status	Aantal / hoeveelheid
Stuw	In opmaak	3 stuwen
Peilgestuurde drainage	In opmaak	6,8 ha
Subirrigatie	/	0 ha
Opvangen en infiltreren hemelwater	/	0 ha
Inwerken van houtsnippers	Uitvoering najaar 2024	7,48 ha

■ Conclusie

- Veel overlap in realisaties tussen KP2 en KP1/KP3
- Vaststelling: terreinrealisaties op landbouwgrond zijn moeilijk realiseerbaar (met name stuwtjes, subirrigatie, hemelwateropvang, ...)
- Verzuring bosbodems: actie lopende bij Bosgroepen, ANB, Natuurpunt, ...

Klimaatprogramma 3: Bebossen en groenblauw dooraderen

■ Aanleidingen

- Bosteller: 4000ha nieuw bos tegen 2024
- Vlaams houtkantenplan
- Lokaal energie- en klimaatpact
- ...

■ Ambities

- 169ha bos
- 13km houtkanten
- 13km ecologische bosranden
- 1,3km bomenrijen of dreven
- 13 poelen
- 130 nieuwe beheersovereenkomsten
- LOB geïntegreerd in elk van de 13 gemeenten

■ Instrumenten

- Bebossingsnota per gemeente
- Vlaamse instrumenten
 - NPI's
 - Ecoregelingen
 - Beheersovereenkomsten
 - Bebossingssubsidies
 - Plattelandssubsidies
 - ...
- Werkingsmiddelen RL'n en BG'n en lokale besturen

Strategie bosuitbreiding Provincie Antwerpen

OC Kleine Nete 10.06.2024

**Provincie
Antwerpen**

Bosuitbreiding Provincie Antwerpen

Bosuitbreiding Provincie Antwerpen

**ONDERSTEUNING
LOKALE BESTUREN**

**PROVINCIALE
GROENDOMEINEN EN
WATERLOPEN**

Bosteller: 150 hectare tegen 2024!

Bomen zijn goed voor ons: ze zuiveren de lucht, bieden schaduw en verkoeling, zorgen voor mentale rust ... Daarom gaan we als provincie voluit voor meer en beter bos. We engageren ons om 150 hectare nieuw bos te creëren in 4 jaar tijd. De [Bosgroepen](#), [Regionale Landschappen](#) en [provinciale Groendomeinen](#) bundelen de krachten om samen een oppervlakte van zo'n 300 voetbalvelden nieuw bos te planten in de provincie. Doe je mee?

“Van A(anplant) tot Z(orgeloos) beheer”

ONDERSTEUNING LOKALE BESTUREN

Met het **bosuitbreidingsplan "Meer bos voor Vlaanderen"** heeft Vlaanderen de ambitie om **4.000 hectare** extra bos te realiseren tegen 2024. Bos uitbreiden doe je met samen. Daarom worden alle steden en gemeenten opgeroepen om mee te werken aan dit project.

Wil je actie ondernemen? De Bosgroepen van de provincie Antwerpen kunnen je begeleiden tijdens het hele beheersingsproces, van Administratief tot Zorgeloos beheer.

Bebossen

Bel jouw Bosgroep!

De Bosgroepen staan voor je klaar!

De Bosgroepen hebben een jarenlange expertise inzake bosbeheer, van het plantgoed, over de administratie en financiering tot de aanplanting. Bovendien kennen ze je regio als geen ander en weten wat er leeft daarbij: een sterke lokale verankerung. Te daagb de ondersteuning van de provincie Antwerpen en de Regionale Landschappen, en je komt uit bij een waardevolle partner voor een duurzaam en toekomstgericht bosbeheer.

- 1 Geschiede locaties zoeken**
De Bosgroep helpt je om geschikte gronden te zoeken om te bebossen. Dit doen we op basis van kaartmateriaal en vanuit een sterke kennis van lokale getuigen en daden en gemeenten. In overleg met provincie Antwerpen, de Regionale Landschappen en de betrokken partners op terrein.
- 2 Zoeken naar financiering**
Om te bebossen moet je plantgoed aankopen en waar nodig terreinvoorbereidingen uitvoeren. In sommige gevallen moet vooral de grond nog aangekocht worden. Gelukkig bestaan hiervoor financieringsmogelijkheden. De Bosgroep zoekt samen met je naar de beste oplossing voor jouw project.
- 3 Administratie en vergunningen**
De Bosgroep bereidt de nodige subsidie- en vergoedingsaanvragen voor en probeert je daarmee te ontzorgen van alle administratieve last.
- 4 De juiste boom op de juiste plaats**
De Bosgroep maakt een bebosingsplan op, rekening houdend met de locatie, de functies die het bos zal vervullen en je wensen en voorkeuren.
- 5 Plantgoed bestellen**
De Bosgroep vraagt offertes op bij verschillende geaccrediteerde tweeters en bestelt het plantgoed.
- 6 De aanplantingsactie**
Samen met alle betrokken partners maken we een feest van de aanplanting. De Bosgroep kan zorgen voor participatie van bv scholen en lokale verenigingen, leest de plantactie in goede banen, samen met haar vrijwilligers.
- 7 Zorg voor het jonge bos**
De Bosgroep controleert of de aanplanting goed aanstaat en stuurt bij indien nodig. Ze geeft begeleiding bij het beheer van het jonge bos.

Meer info:
• www.bosgroepen.be
• www.provincieantwerpen.be > zoekterm bosgroepen

Contact: Coördinator Karolien Devriendt
03/355 09 40 | antwerpennoord@bosgroep.be

3 JAAR
ONTWERPEN
DE WILDER
13
BOSBEHEER
15
ONTWIKKELING
HET BOS

Provincie
Antwerpen

Bosuitbreidingsteam Provincie Antwerpen

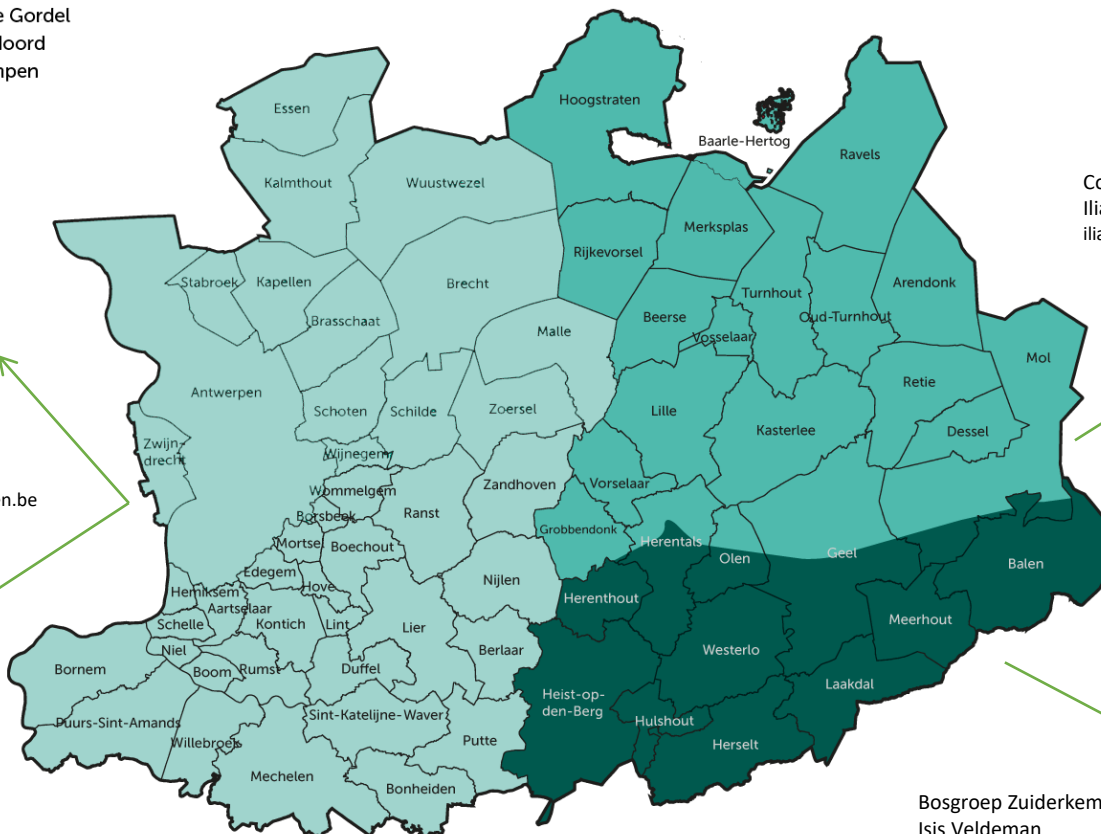
Antwerpse Gordel
Kempen Noord
Zuiderkempen

Bosgroep Antwerpse Gordel
Matthias Vermeire
matthias.vermeire@provincieantwerpen.be

Bosgroep Antwerpse Gordel
Julie Doens
julie.doens@provincieantwerpen.be

Coördinator Bosuitbreiding
Iliana Janssens
iliana.janssens@provincieantwerpen.be

Bosgroep Kempen Noord
Jordan Milis Rodriguez
Jordan.rodriquezmilis@provincieantwerpen.be

Bosgroep Zuiderkempen
Isis Veldeman
isis.veldeman@provincieantwerpen.be

0 2 4 6 8 10
kilome

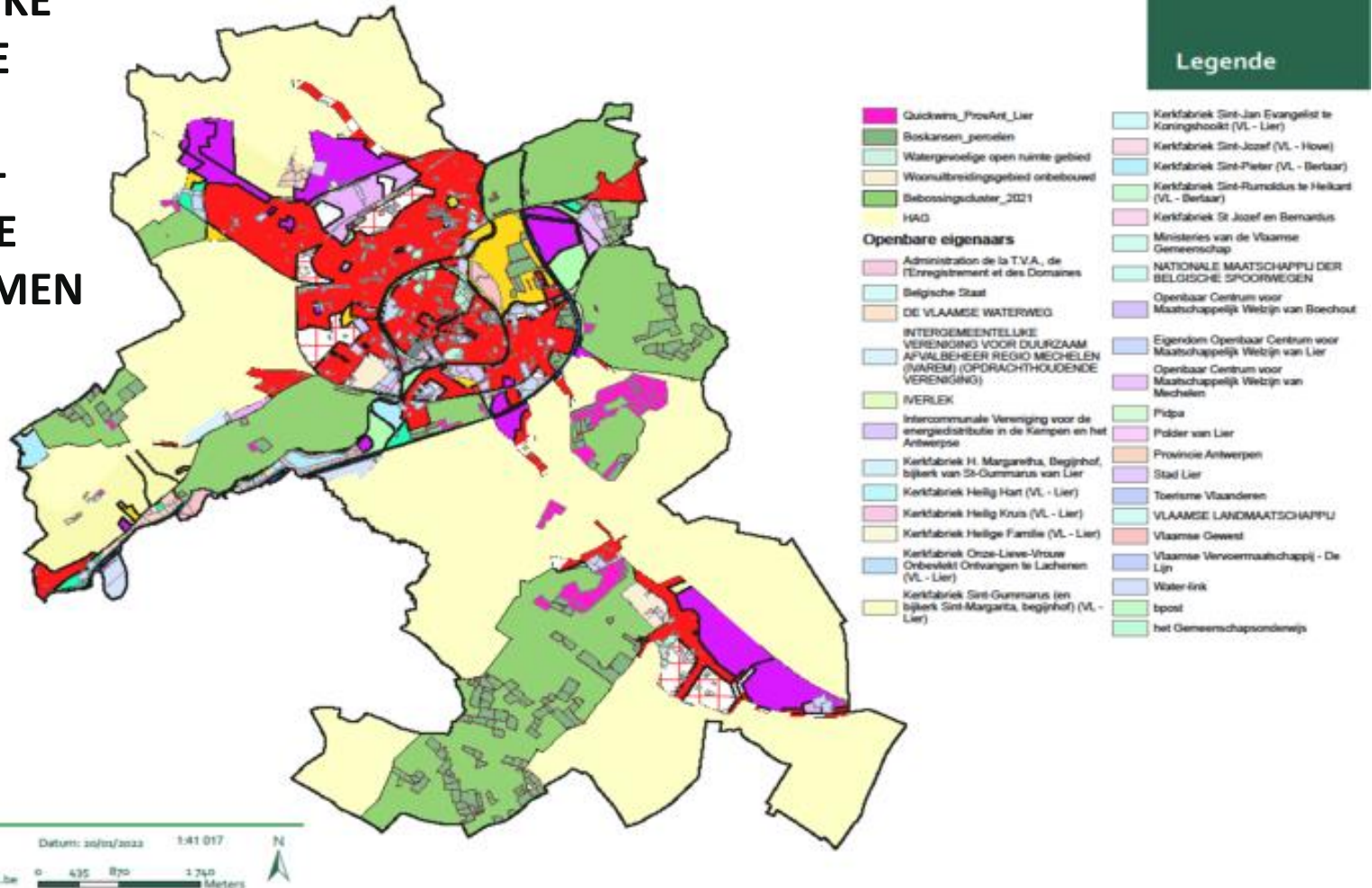
Provincie
Antwerpen

BOSGROEPEN
ANTWERPEN

STAP 1 - RUIMTELIJKE ANALYSE

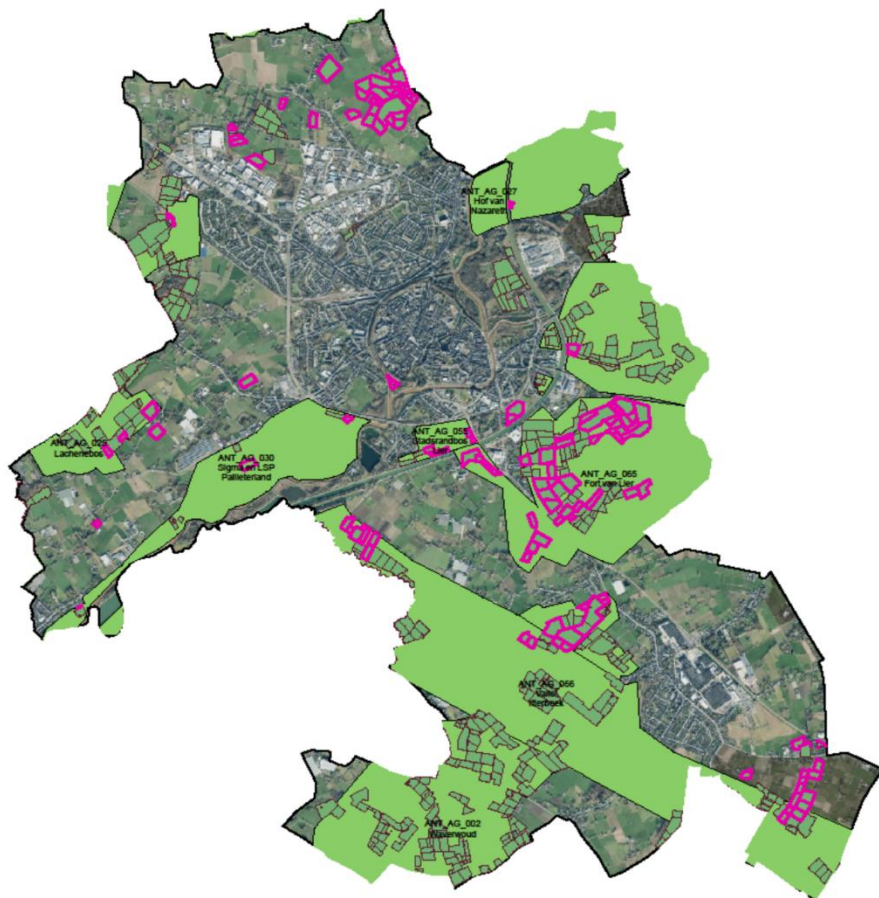
STAP 2 – PUBLIEKE EIGENDOMMEN

**Provincie
Antwerpen**

**BOSGROEPEN
ANTWERPEN**

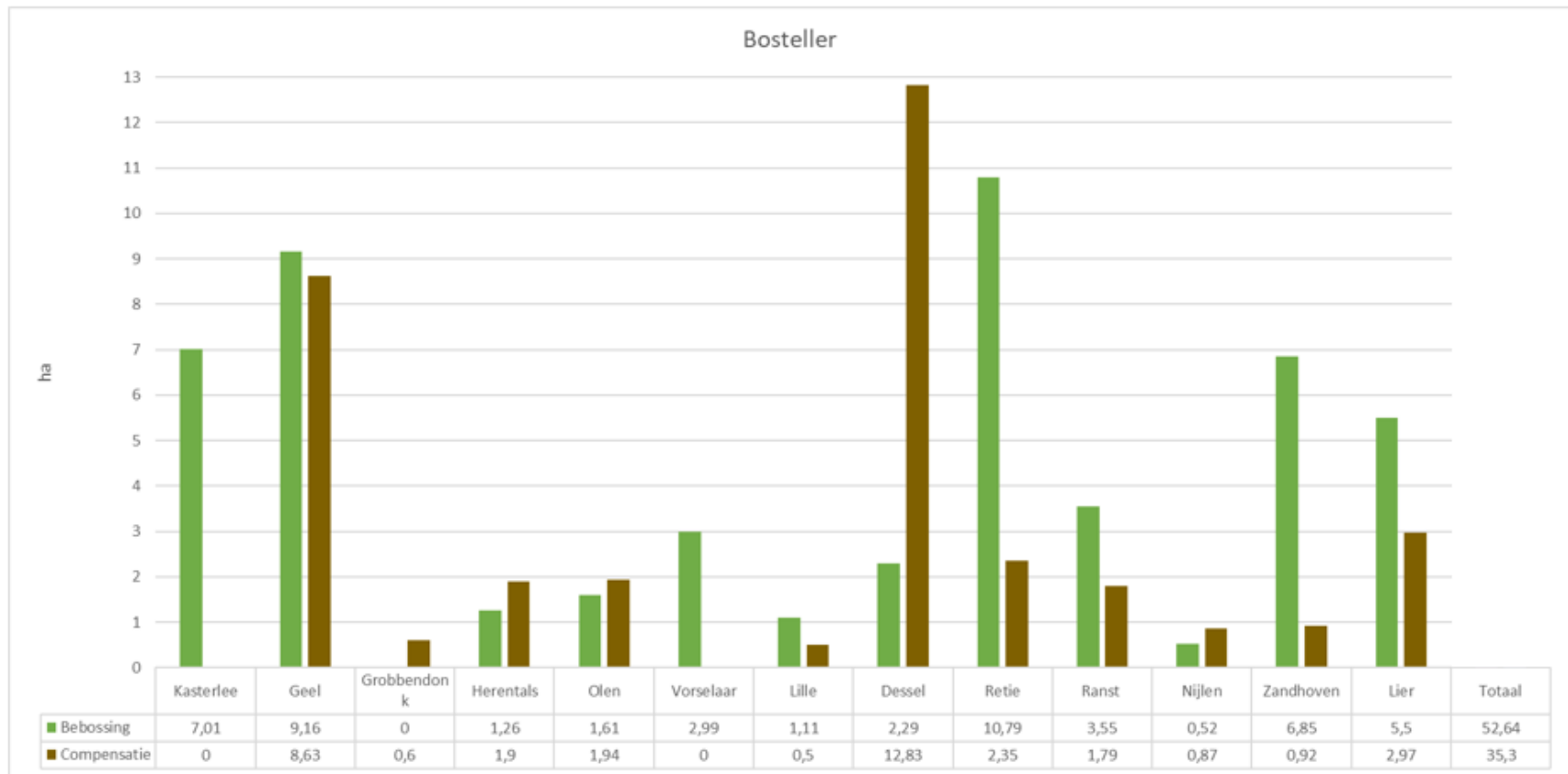

BOSKANSENKAART OP 2 NIVEAUS

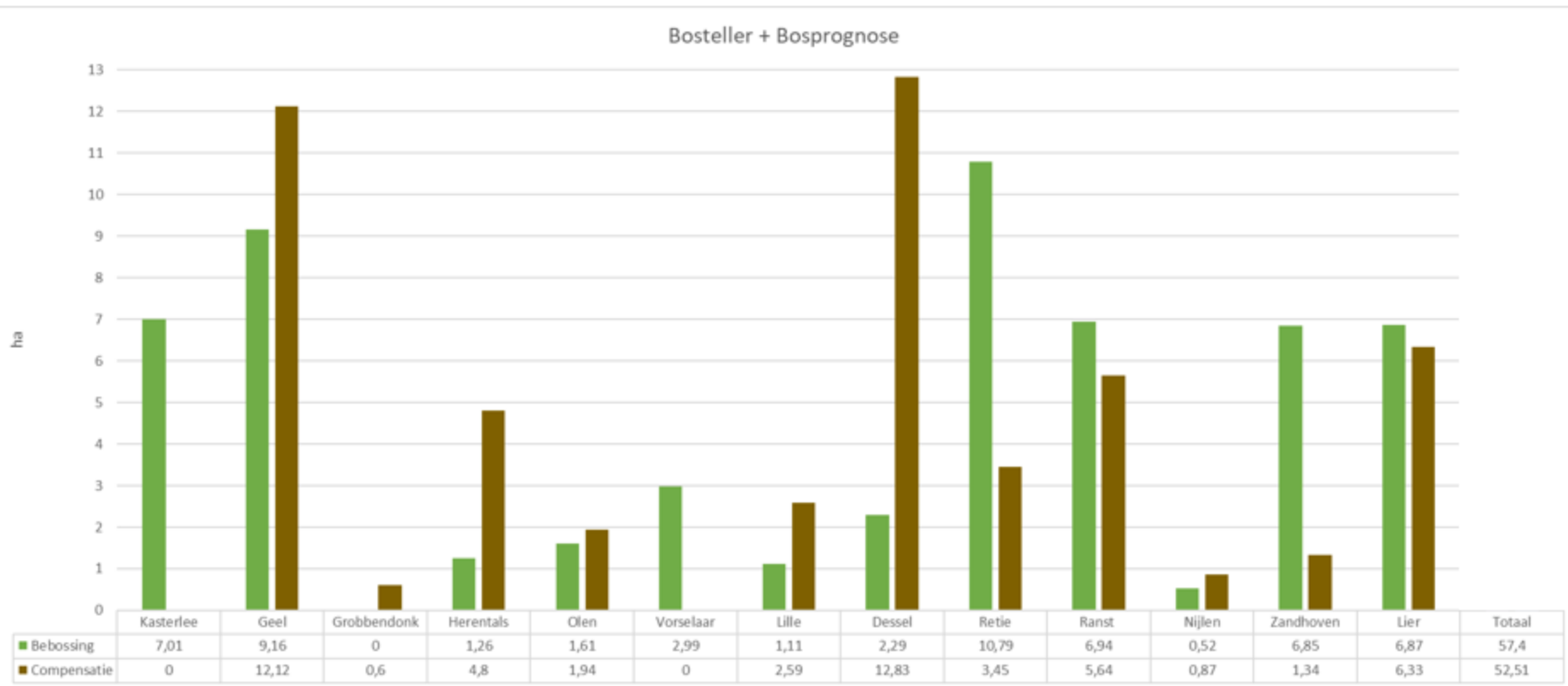
1. Quick-wins
2. Lange termijn kansen

Bosteller Kleine Nete

Bosteller + bosprognose Kleine Nete

Aankoopbeleid

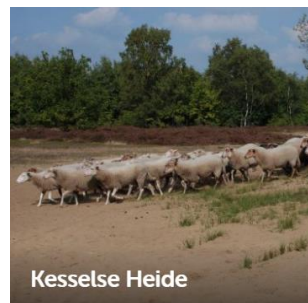
Provincie Antwerpen

PROVINCIALE GROENDOMEINEN EN WATERBELEID

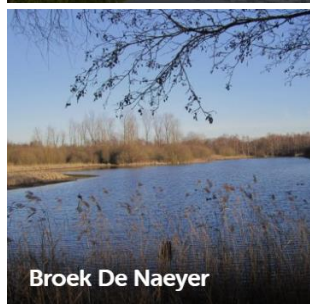
Prinsenpark

Kesselse Heide

Arboretum Kalmthout

Broek De Naeyer

Vrieselhof

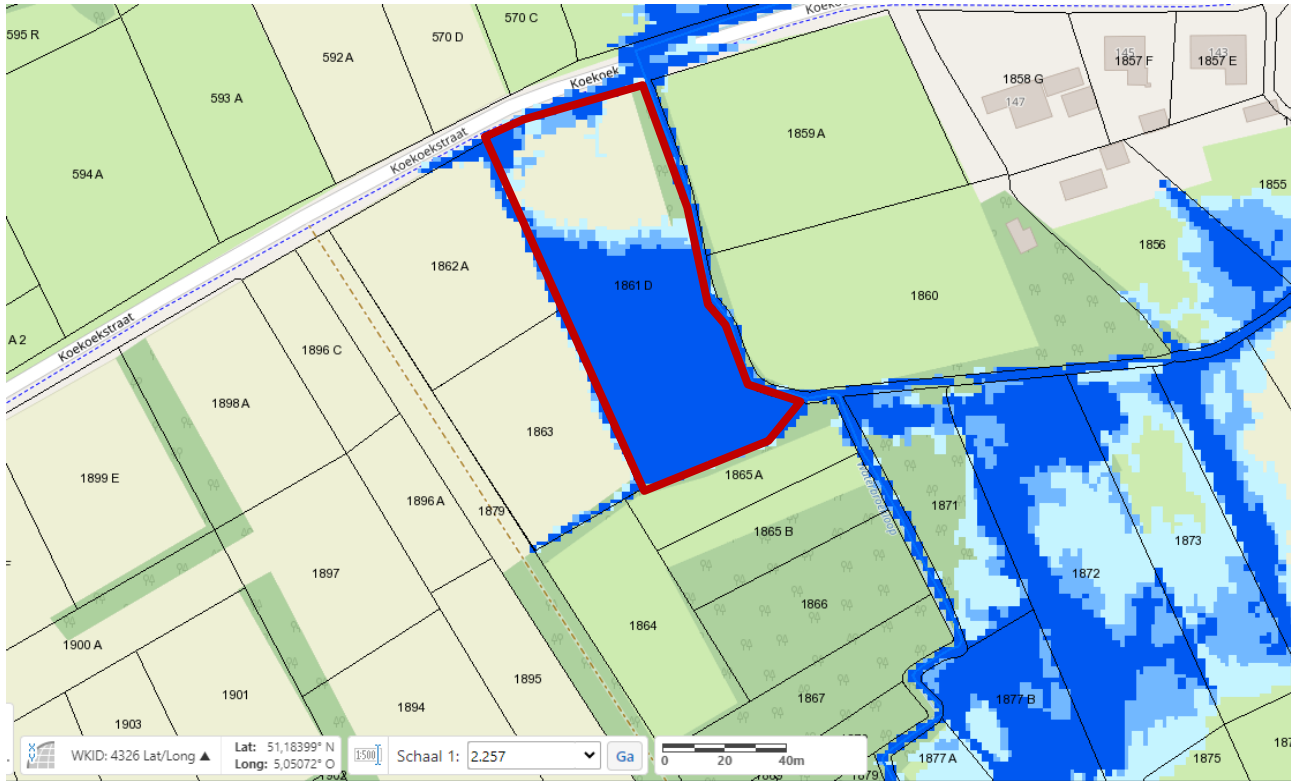
Rivierenhof

Criteria provinciaal aankoopbeleid

- Perceel staat te koop op de vrije markt
- Ligging
 - In de buurt van provinciaal groendomein/recreatiedomein
 - Waterbeleid: Grenzend aan waterloop of provinciaal overstromingsgebied
- Geen actieve pacht
- Extern advies
 - Advies Agentschap voor Natuur en Bos (AVES & GGW)
- Interne adviezen
 - Dienst Duurzaam Milieu- en Natuurbeleid
 - Dienst Landbouw (mits gele bestemming)
 - Dienst Integraal Waterbeleid (ifv doelen mbt waterbeleid)
- Selectie deputatie en provincieraad
- Andere (vb. hoger bod...)

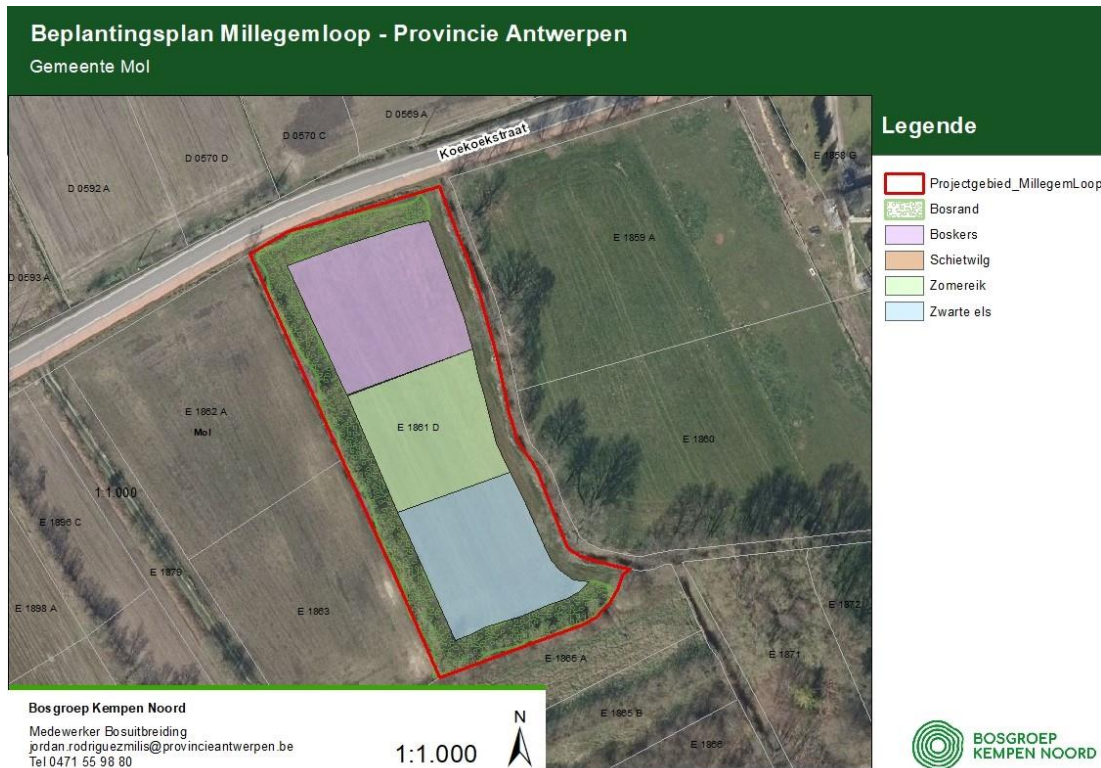

Aankopen met koppelkansen voor waterbeleid

Mol, grenzend aan de Milleghemloop (2de categorie)
Pluviale en fluviale overstromingsgevoeligheidskaarten

Aangepaste plantplannen

Aankoopbeleid in cijfers

Provincie Antwerpen

Provincie Antwerpen

Provinciale aankopen

Aankoopstatus	Hectaren
Onderzocht	225,3
Afgevoerd	182,8
In behandeling <i>waarvan gele bestemming</i>	25,7 15,3
Verworven <i>waarvan gele bestemming</i>	16,8 14,6
Aangeplant <i>Waarvan gele bestemming</i>	10 9,5

Bosuitbreidingsteam Bosgroepen

Bosteller: 150 hectare tegen 2024!

Bomen zijn goed voor ons: ze zuiveren de lucht, bieden schaduw en verkoeling, zorgen voor mentale rust ... Daarom gaan we als provincie voluit voor meer en beter bos. We engageren ons om 150 hectare nieuw bos te creëren in 4 jaar tijd. De **Bosgroepen**, **Regionale Landschappen** en **provinciale Groendomeinen** bundelen de krachten om samen een oppervlakte van zo'n 300 voetbalvelden nieuw bos te planten in de provincie. Doe je mee?

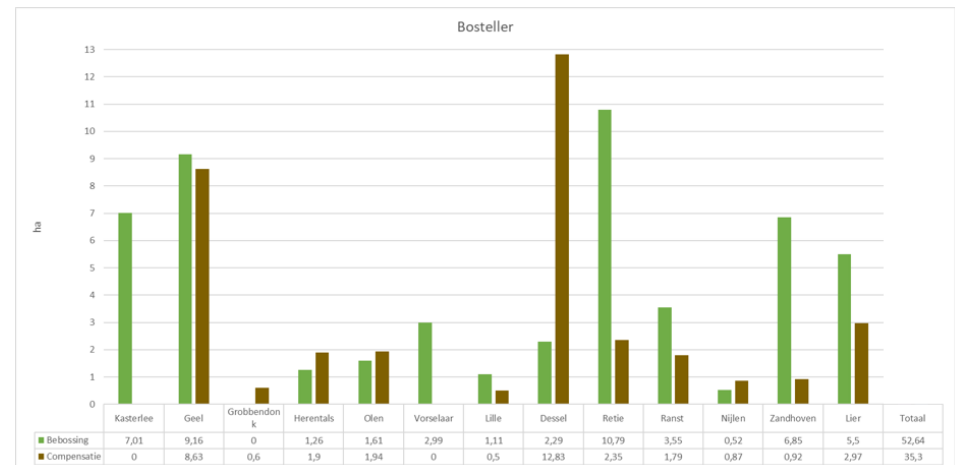

Gemeentes SP Kleine Nete

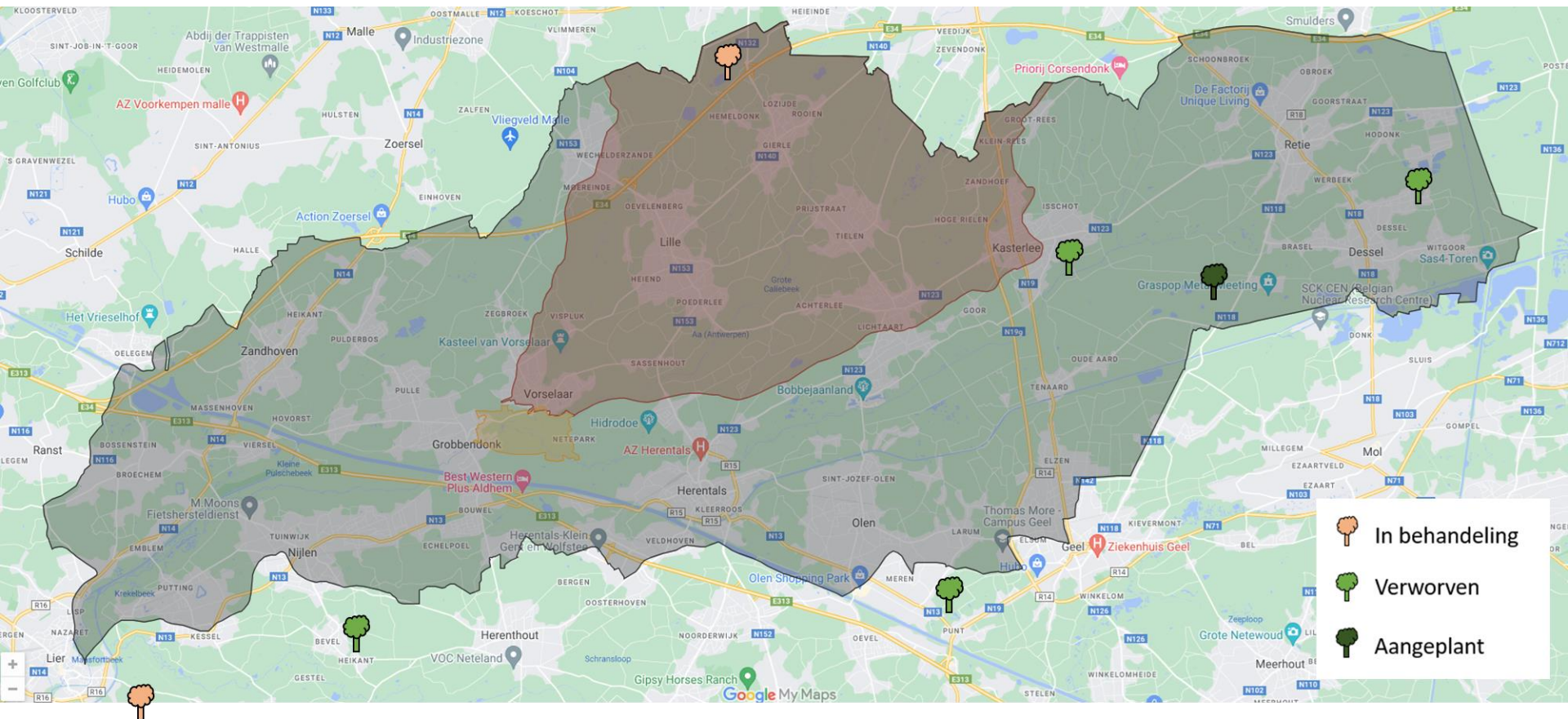
Provinciale aankopen

Aankoopstatus	Hectaren
Onderzocht	88,7
Afgevoerd	77
In behandeling <i>waarvan gele bestemming</i>	5,2 3,6
Verworven <i>waarvan gele bestemming</i>	6,5 6,5
Aangeplant <i>waarvan gele bestemming</i>	1,6 1,6

Bosuitbreiding door alle partners

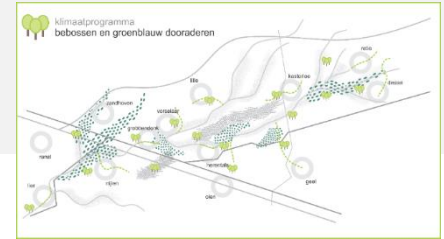

Gemeentes SP Kleine Nete

The background consists of several overlapping geometric shapes in shades of orange and red. A large, light orange triangle occupies the top-left and top-right areas. A darker orange triangle is positioned in the bottom-right. Two deep red triangles are located in the bottom-left and bottom-right, overlapping with the orange shapes. The word "Bedankt" is centered in the upper-left portion of the image, overlapping the light orange and dark red areas.

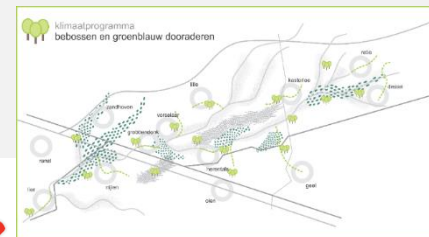
Bedankt

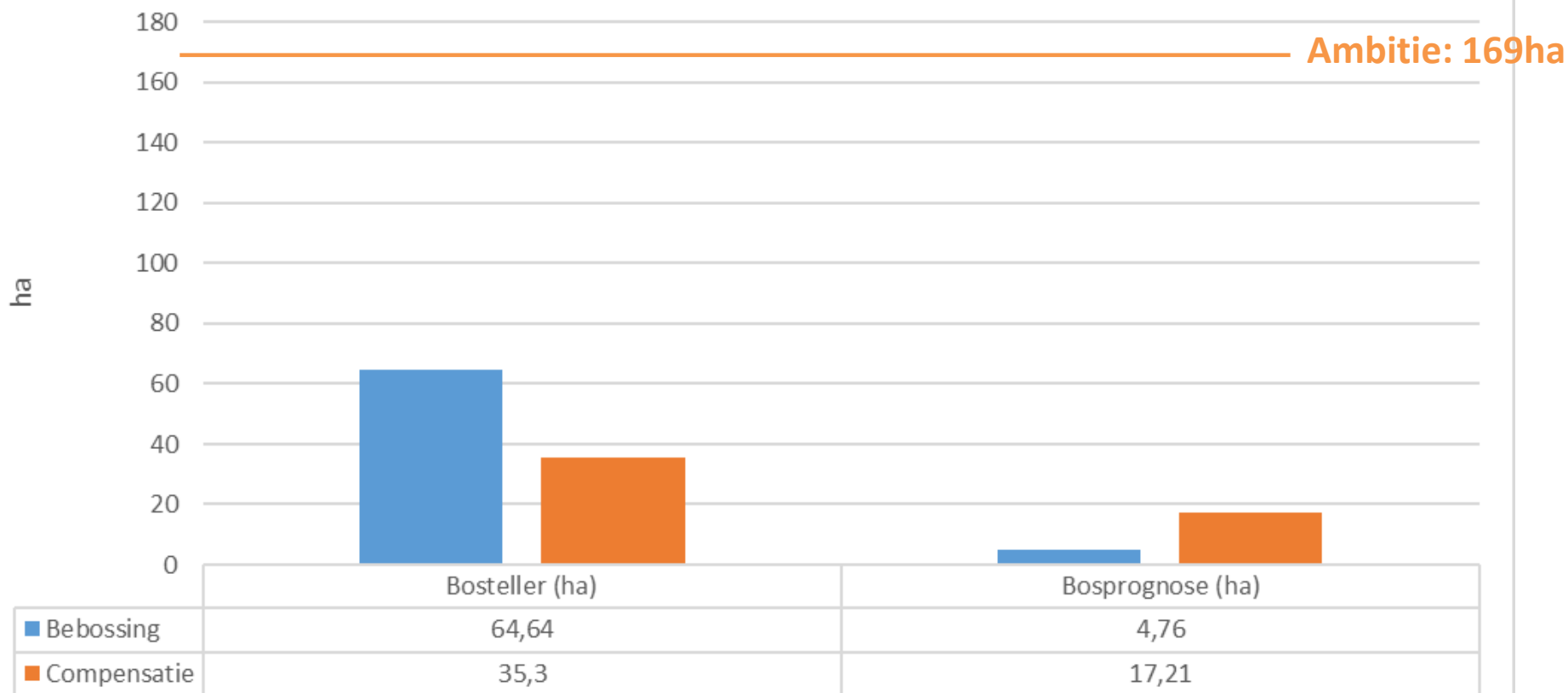
■ Realisaties door

- Regionale landschappen en bosgroepen (inzet reguliere provinciale middelen + subsidies via plattelandsprojecten)
- ANB en VLM
- Lokale besturen
- Natuurpunt

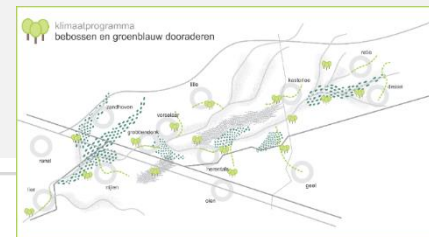
Klimaatprogramma 3: Bebossen en groenblauw dooraderen

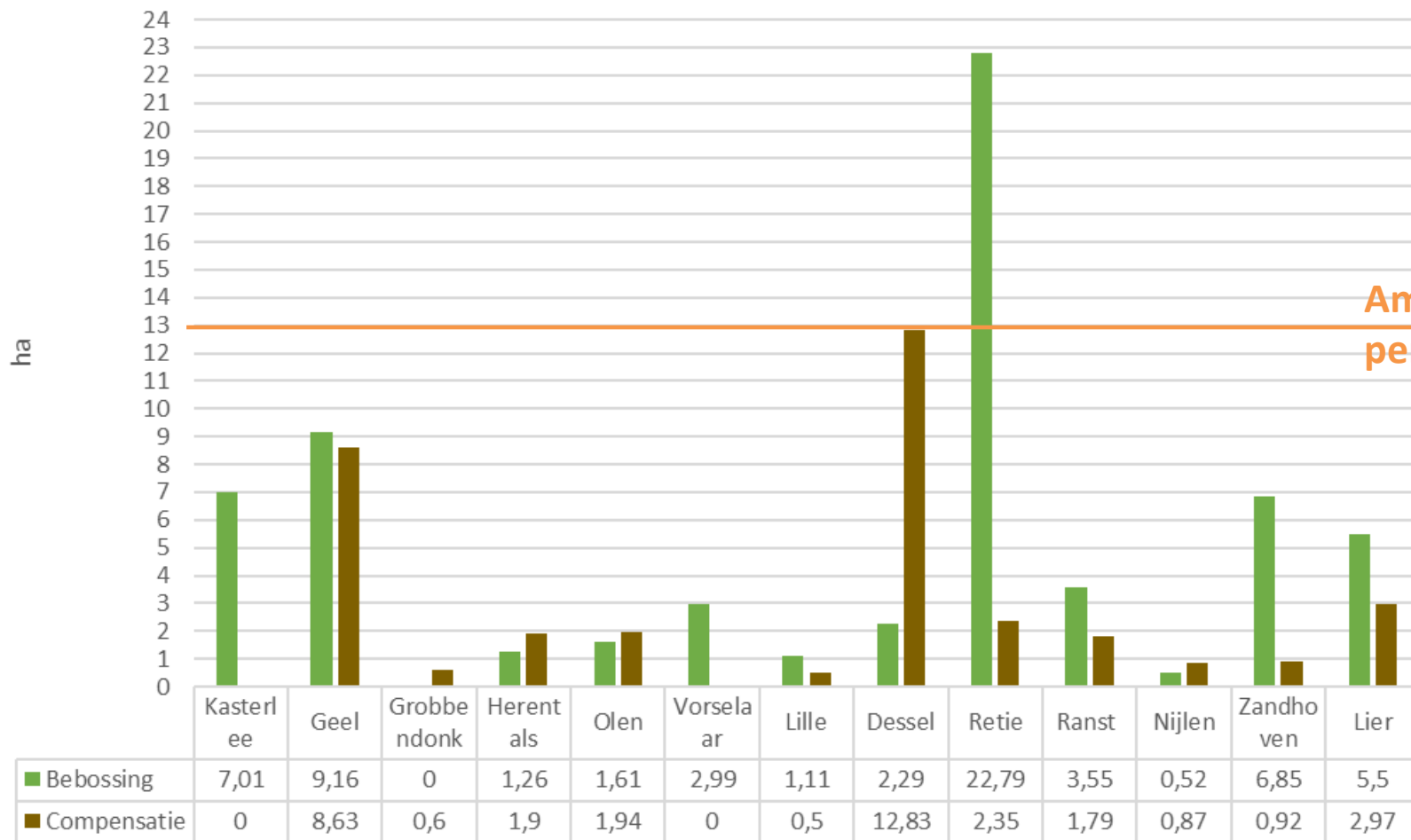
Bosteller en bosprognose - totaal

Klimaatprogramma 3: Bebossen en groenblauw dooraderen

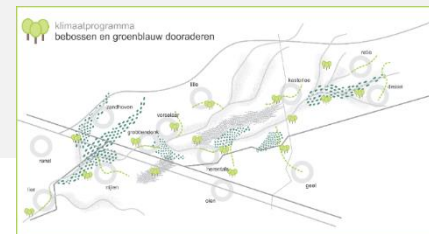

Bosteller

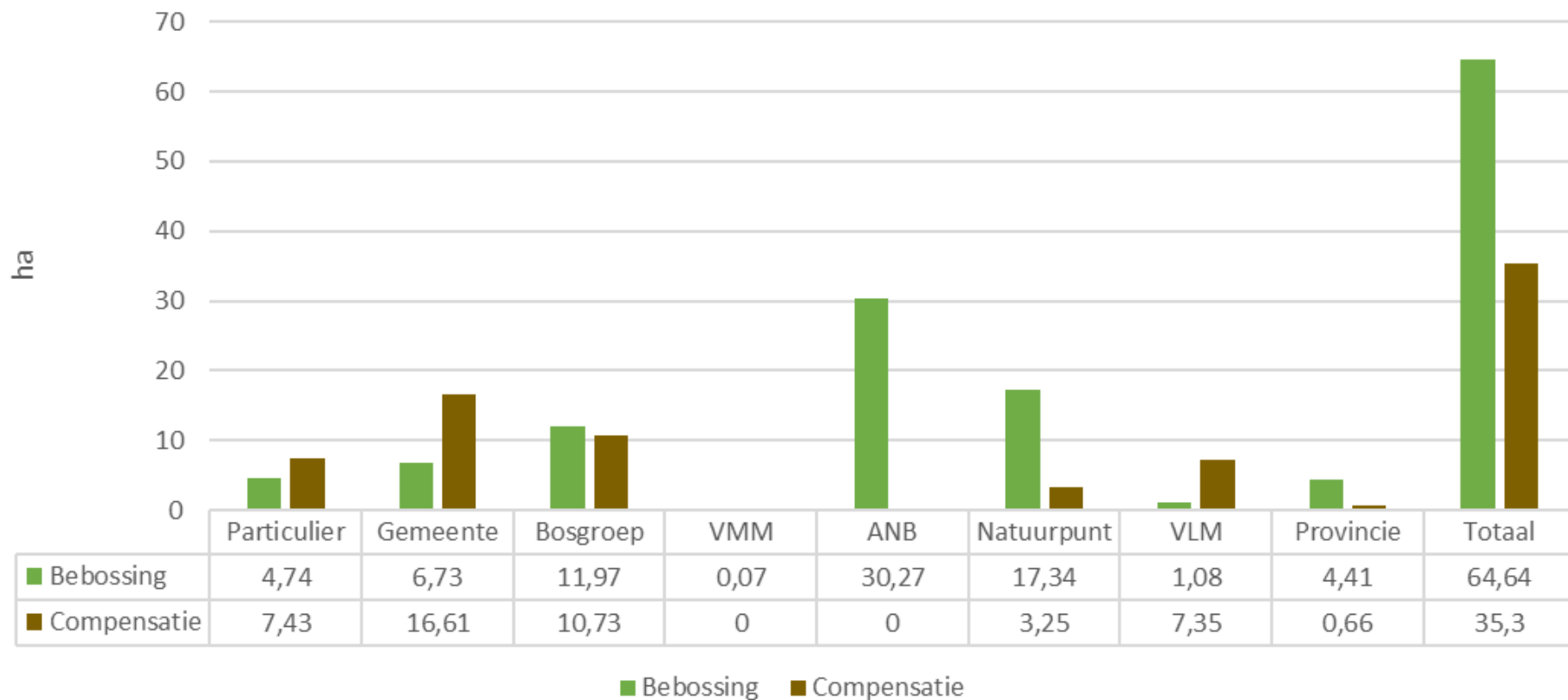

**Ambitie: 13ha
per gemeente**

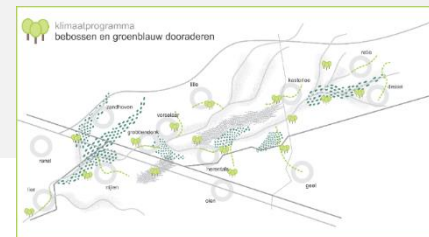
Klimaatprogramma 3: Bebossen en groenblauw dooraderen

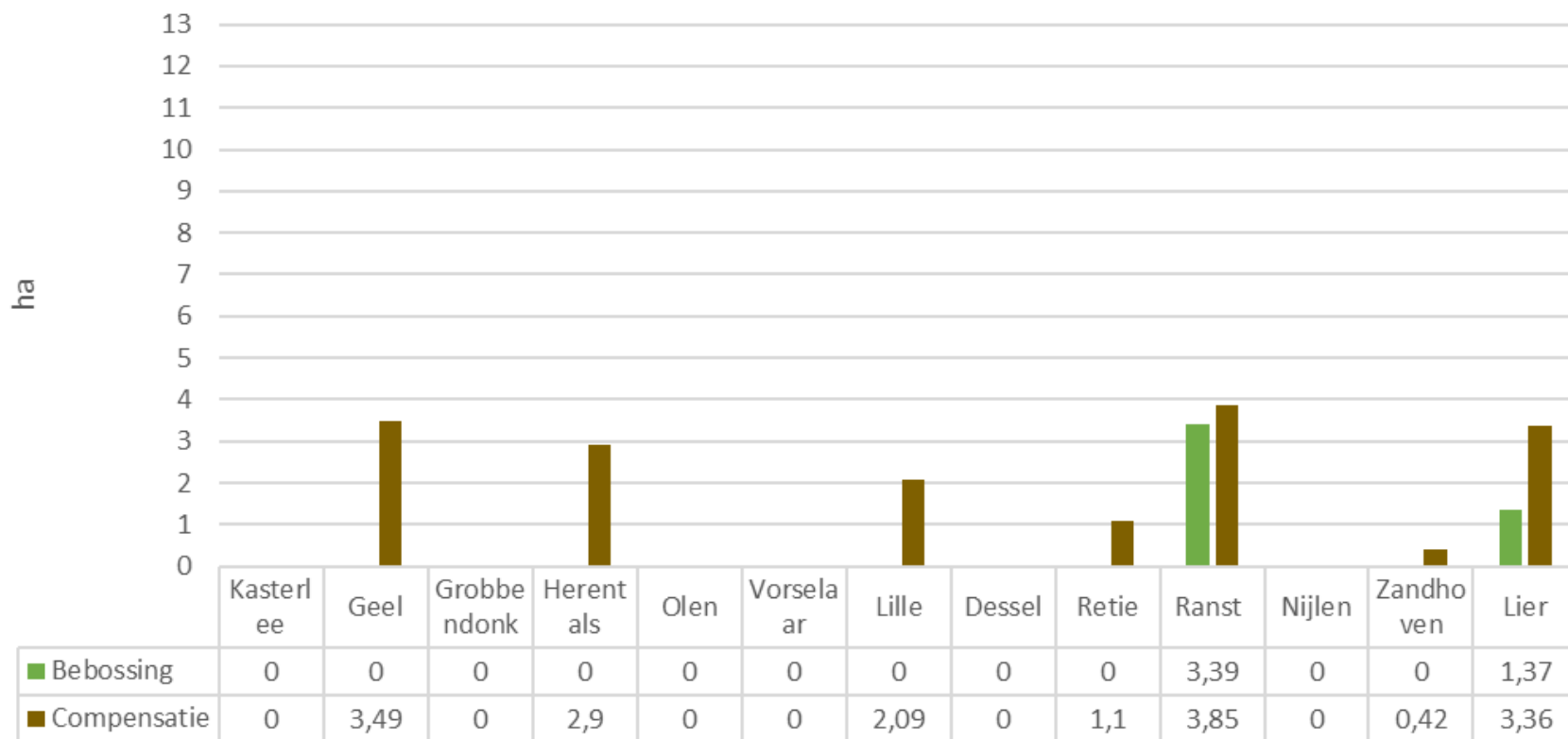
Bosteller per partner

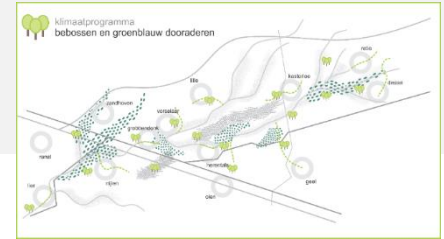
Klimaatprogramma 3: Bebossen en groenblauw dooraderen

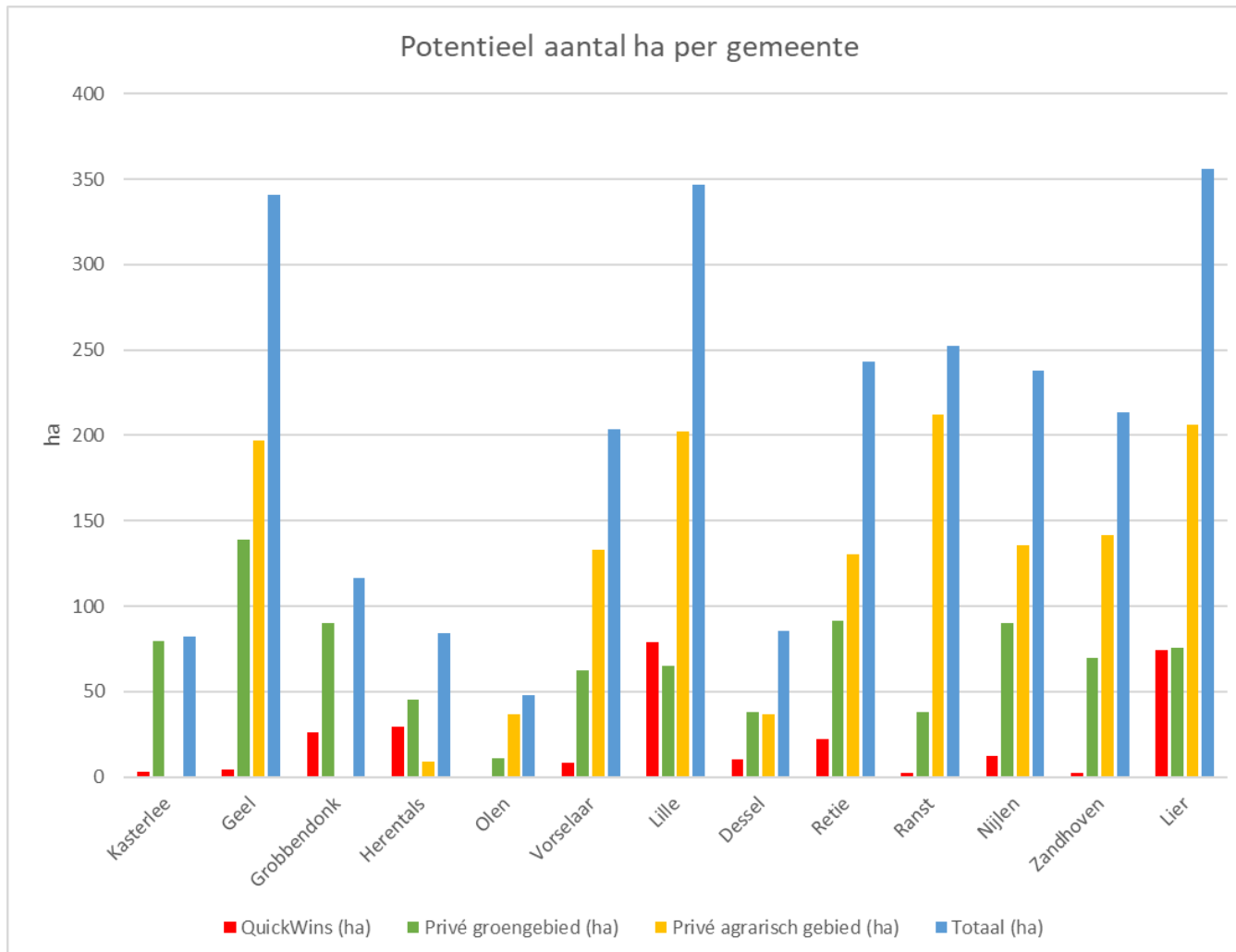
Bosprognose (bosgroepen)

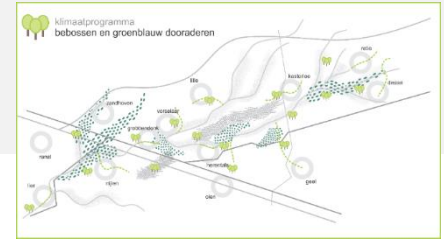
Klimaatprogramma 3: Bebossen en groenblauw dooraderen

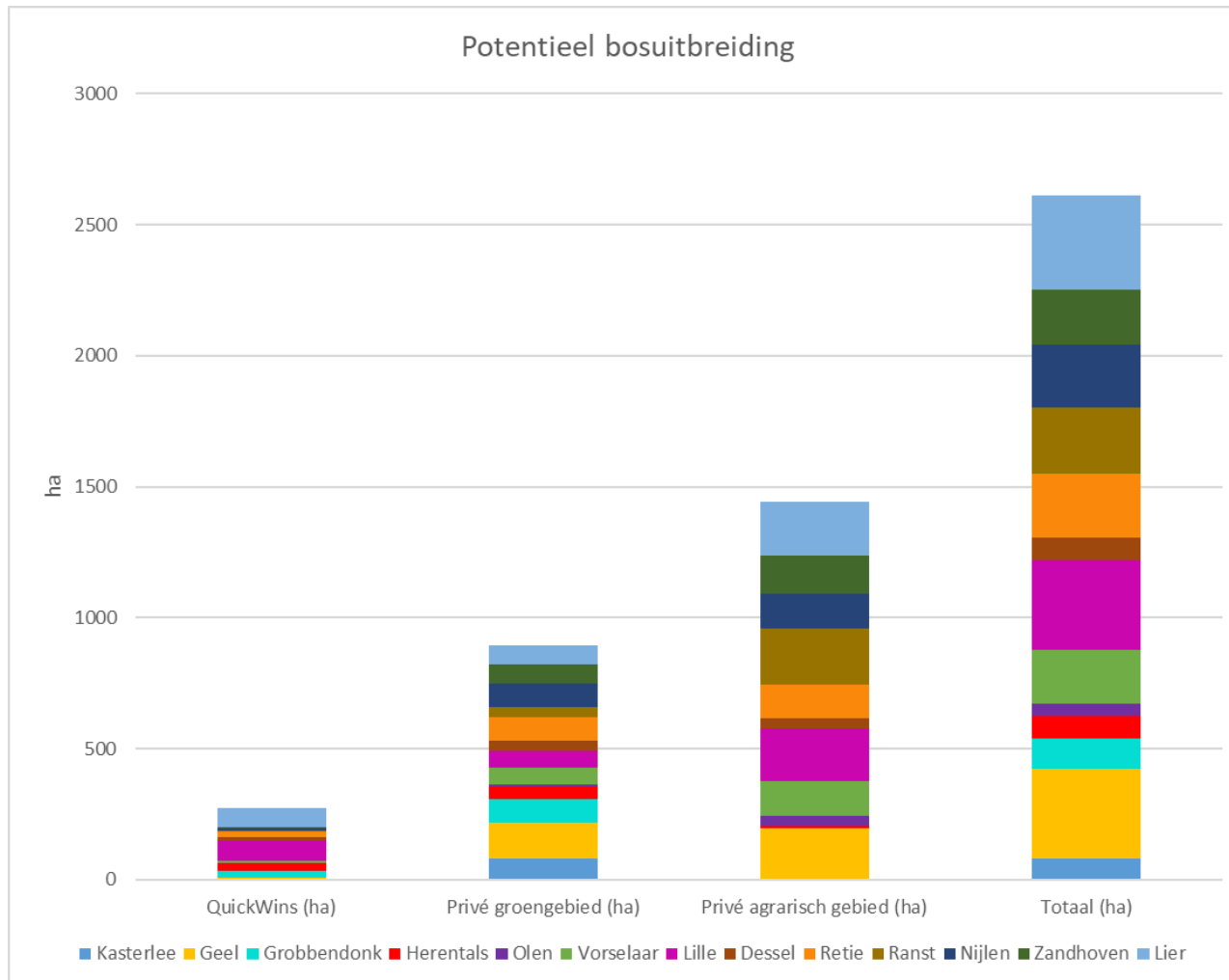
■ Potentieel (boskansennota's)

Klimaatprogramma 3: Bebossen en groenblauw dooraderen

■ Potentieel (boskansennota's)

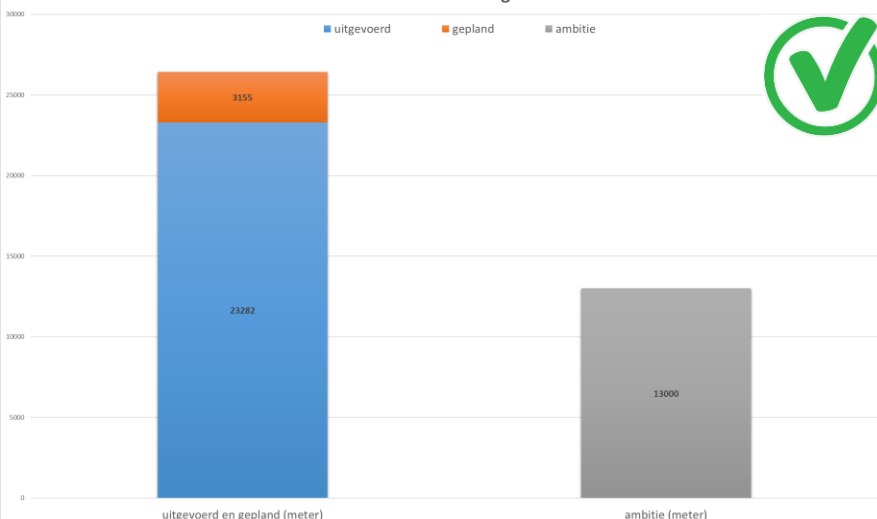

Klimaatprogramma 3: Bebossen en groenblauw dooraderen

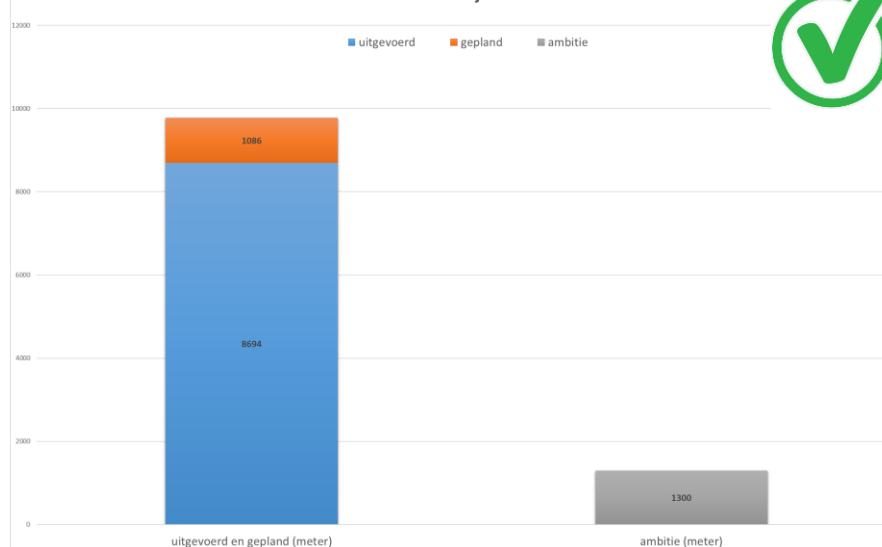
Houtkanten en hagen

■ uitgevoerd ■ gepland ■ ambitie

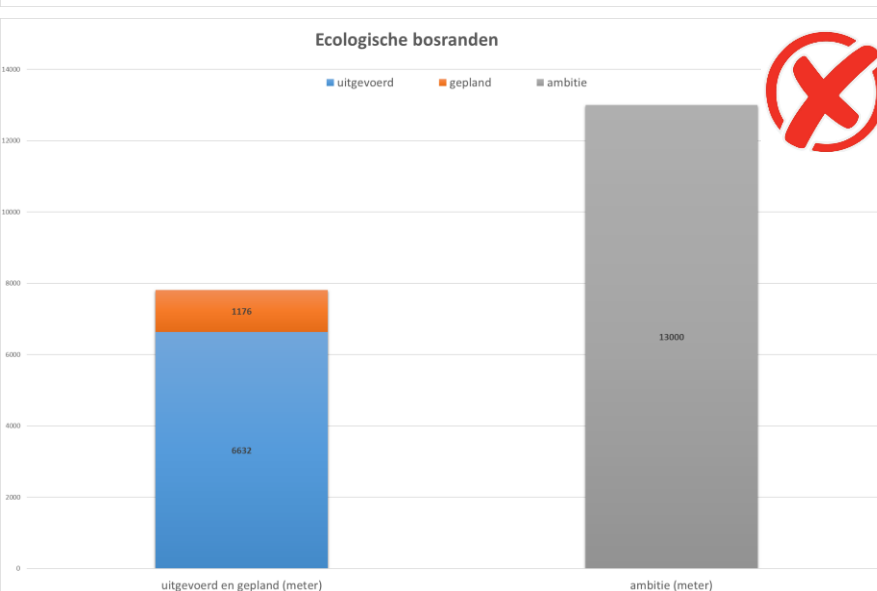
Bomenrijen

■ uitgevoerd ■ gepland ■ ambitie

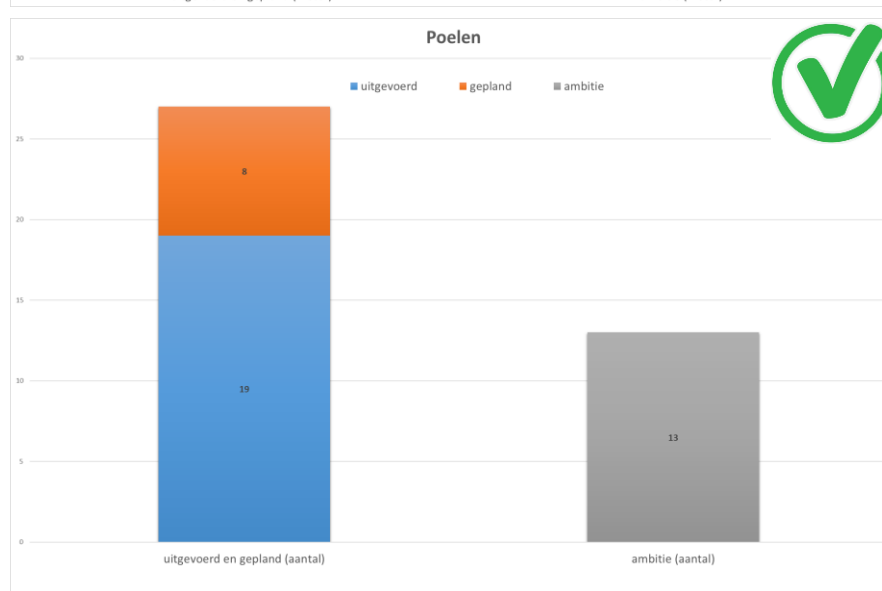
Ecologische bosranden

■ uitgevoerd ■ gepland ■ ambitie

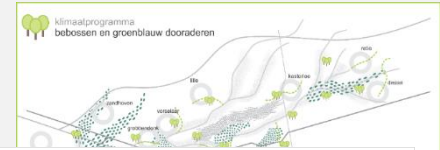

Poelen

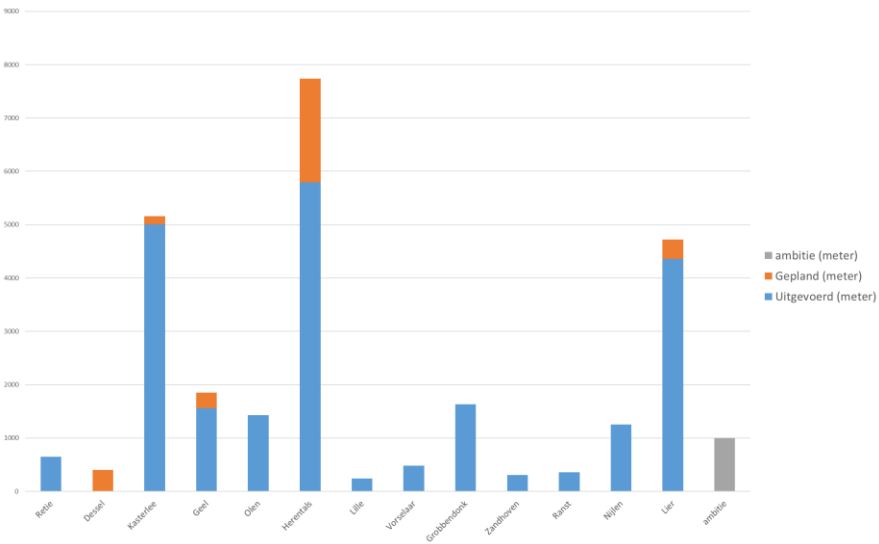
■ uitgevoerd ■ gepland ■ ambitie

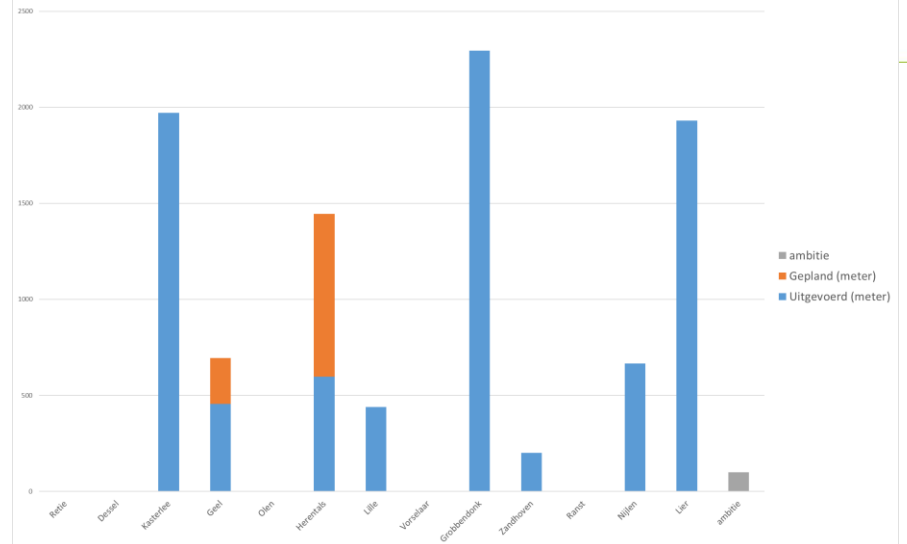
Klimaatprogramma 3: Bebossen en groenblauw dooraderen

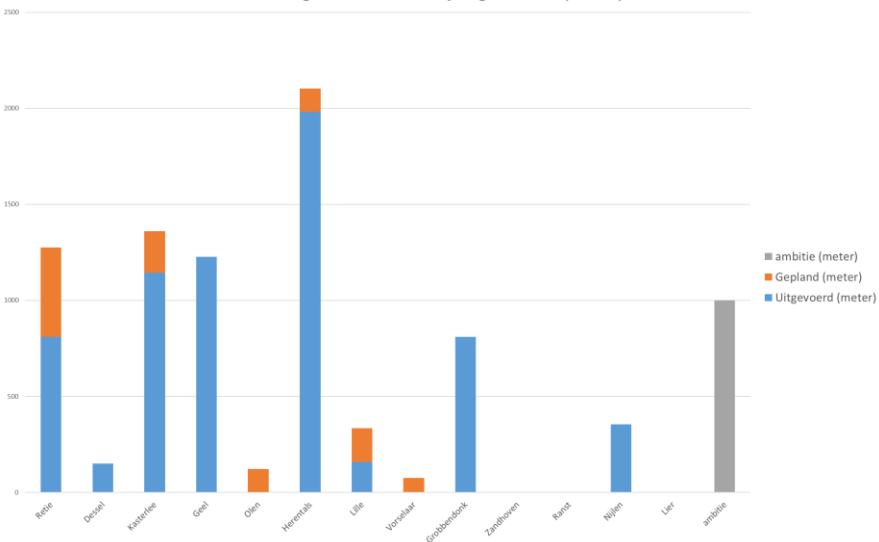
Houtkanten en hagen per gemeente (meter)

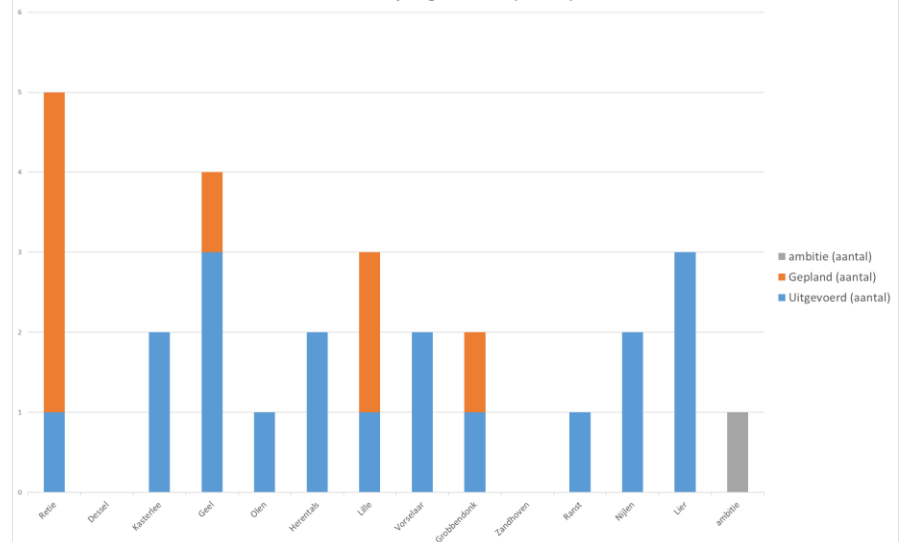
Bomenrijen per gemeente (meter)

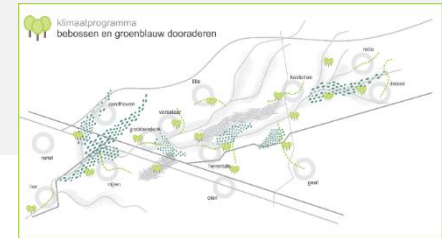
Ecologische bosranden per gemeente (meter)

Poelen per gemeente (aantal)

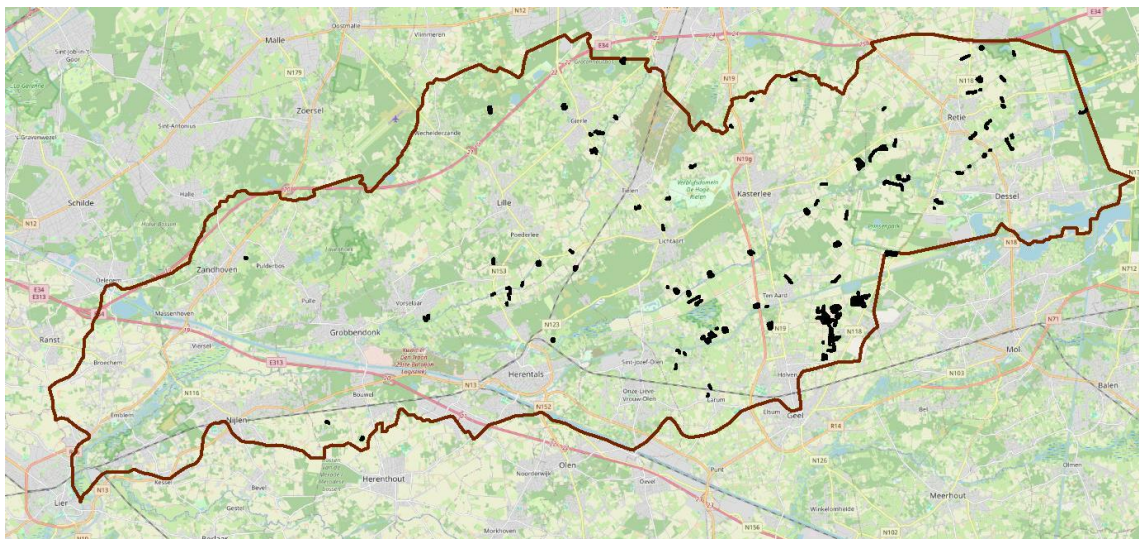

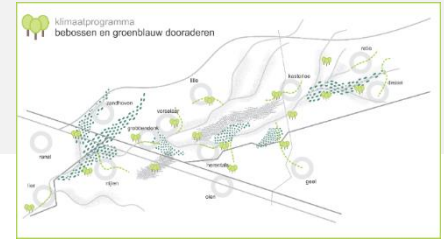
Klimaatprogramma 3: Bebossen en groenblauw dooraderen

■ Beheerovereenkomsten

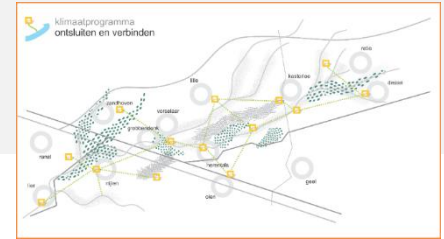
Lopende beheerovereenkomsten	Aantal	Waarvan gestart in 2023 / 2024	Gemeenten	Oppervlakte [ha]	Lengte [m]
Bloemenstrook / bloemenakker	10	4	Lille, Kasterlee, Geel, Mol, Retie	4,05	
Gemengde grasstrook	63	0	Dessel, Kasterlee, Retie, Lille, Herentals, Geel	17,78	
Vluchtstrook	1	0	Geel	0,34	
Faunabeheer akkerland voedselgewas / Faunavoedselgewas wisselteelt - zomergraan	3	1	Geel	1,46	
Faunarand (plus)	18	18	Geel	11,96	
onderhoud KLE's	24	16	Dessel, Geel, Grobbendonk, Herentals, Kasterlee, Lille, Retie		3005
Botanisch beheer	17	17	Dessel, Geel, Grobbendonk, Lille, Retie, Vorselaar, Zandhoven	8,72	
Kruidenrijke akkerrand	34	34	Dessel, Geel, Kasterlee, Lille, Retie, Vorselaar	10,92	
Faunagrasland (plas-dras)	5	5	Geel, Kasterlee	8,24	
Totaal	175	95		63,47	3005

■ Conclusie

- Bos: Vooropgestelde ambitie niet gehaald. Voornaamste oorzaak: grote druk op open ruimte
 - Landbouw
 - ‘Harde bestemmingen’: Bebouwing / infrastructuur
 - Andere natuurdoelen
 - Boscompensatie
- KLE's
 - Meeste doelstellingen werden behaald, enkel ‘ecologische bosranden’ niet. Realisaties veelal afhankelijk van projecten en reguliere werking RL'n en BG'n. Inzetten op landschapsherstelprojecten loont.
- Beheerovereenkomsten
 - 95 nieuwe BO's opgestart in doorlooptijd SP KN II.
 - In 2021 – 2022 geen nieuwe BO's opgestart wegens hervorming BO's.

■ Ambities

- Realisatie Onthaalplan Kleine Nete op het terrein
- Toeristisch-recreatieve infrastructuur als hefboomen om méér veerkracht te realiseren
- Concrete realisaties na afloop Strategisch Project
 - 5 onthaalpoorten en 20 instapplaatsen geïnstalleerd of in opbouw
 - Uniforme herkenbaarheid over de vallei die stelselmatig gerealiseerd wordt
 - Gezamenlijke communicatiestrategie
 - Community van 100 ondernemers en 100 gidsen die optreden als ambassadeurs
 - Sterke regionaal verankerde gebiedscoalitie

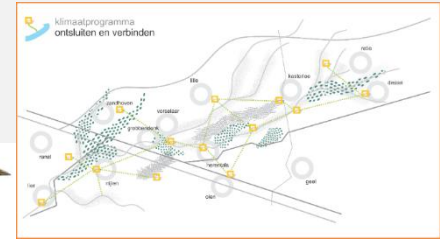
■ Onthaalplan Kleine Nete (2021)

BELEEFZONES

- A Pallierland
- B Lier
- C Natte natuur Lier tot Mol-ter-Nete
- D Wetlands en Philipsbos
- E Grobbendonk tot Herentals
- F Herentals
- G Olen Broek
- H De Zegge
- I Houtum
- J De 7 Netten

TOEGANGEN

- 1 PIME
- 2 Stadspark Lier + De Mol
- 3 Station Lier
- 4 Station Kessel
- 5 Centrum Emblem
- 6 Parking Kesselse Heide
- 7 Parking Campus Vesta
- 8 Station Nijlen
- 9 Station Bouwel
- 10 Centrum Grobbendonk
- 11 Centrum Vorselaar
- 12 Station Herentals
- 13 Parking Netepark
- 14 Le Paige / De Hut
- 15 TC Ter Heyde
- 16 Korte Heide
- 17 Floreal Kempen
- 18 Ark van Noë
- 19 Molen van 't Veld
- 20 Parking Waalberg
- 21 Centrum Kasterlee
- 22 Parking Prinsenpark
- 23 Watermolen Retie
- 24 Tablooi
- 25 Sax4-toren

De natuur is een gigantisch mechanisme waarvoor we afhankelijk zijn. Dat moeten we leren inzien en respecteren. Toerisme kan helpen leren wat intacte ecosystemen zijn en hoe we er op een goede manier mee kunnen omgaan. (...) We willen bezoekers laten voelen dat hun aanwezigheid en bijdrage wel degelijk impact heeft. Bewustwording brengt andere gewoontes met zich mee. Dat kan evengoed van toepassing zijn op toerisme.

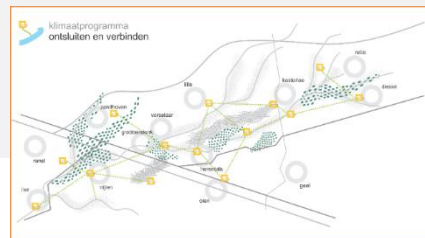
vallei van de Kleine Nete voor buitenbeentjes

Buiten de lijntjes
Binnen de draagkracht

Empty nesters
en/of jonge gezinnen

Het Kempengevoel

■ Kleine Netemomentjes (2023 - 2024)

- Kern
- Gehucht
- Industrie
- Kleine Nete & Aa
- Kanaal
- Gemeentegrenzen

Projectlocaties

Kleine Nete
momentjes

> 30 kleinschalige rust- en belevingsplekken

■ Kleine Nete-momentjes (2023 - 2024)

Kwaliteitskader Kleine Nete momentjes

Productfamilie Vallei van de Kleine Nete ONTWERPDOSSIER

Checklist Kleine Nete moment

Het onthaalplan is de leidraad voor het creëren van een Kleine Nete Moment.

Om te kunnen spreken van een Kleine Nete moment moet meubilair **minstens voldoen aan deze vereisten:**

- ☐ Aanwezigheid van het verbindend element: een herkenbare ronde schijf met Kleine Nete-logo
 - o Bij infopanelen en zitmeubilair: staalplaat met poedercoating in zandkleur (RAL 1014) met roodbruine tekst geprint via zeefdruktechniek (RAL 8004).
 - o Bij bakens: staalplaat met uitgesneden logo en poedercoating in roodbruine kleur (RAL 8004).
 - o Verschillende groottes in staal 3mm: 760 mm diameter op het bakken, diameter 300 mm op het infopaneel, 200 mm op de zitbank
- ☐ Gebruik van de grafische huisstijl van de Kleine Nete op het infopaneel (lay-out en storytelling waterverhaal).
- ☐ Hout:
 - o Paneel samengesteld uit streekeigen of Europees hout (FFC of PEFC gecertificeert) met duurzaamheidsklasse 1 of 2 (bijvoorbeeld eik, kastanje of thermisch verduurzaamd hout) dat uit zichzelf vergrijst.
 - o Geen afwerkingsbehandeling, maar laten vergrijzen
- ☐ Constructiemateriaal:
 - o Gegalvaniseerd staal voor structuren en verbindingen
 - o Bevestigingsmiddelen in RVS (zoveel mogelijk onzichtbaar).
- ☐ Toegankelijkheid:
 - o Maatvoering: zie bestektekeningen (gebaseerd op basisvereisten INTER). De zithoogte van de banken, de leeshoogte van de infopanelen is erg bepalend: als die afwijken van de eisen uit het bestek, zal er een goedkeuring door INTER volgen.
 - o De aanwezigheid van een armleuning is een must per locatie:
 - één bank: standaardbank met armleuning links
 - meerdere banken: afwisselen tussen gespiegelde banken

Andere wensen:

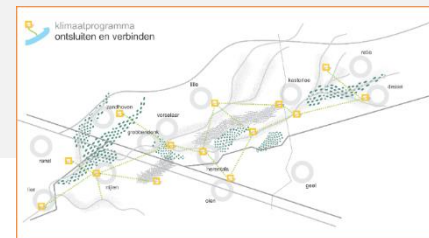
- ☐ Plaats 1 type bank en 1 type infobord per locatie of zelfs per gebied.
- ☐ Plaats infobakens enkel op plaatsen die een onthaalfunctie hebben.
- ☐ Plaats niet meer infrastructuur dan nodig. Stel bij elk meubel de vraag of dit een meerwaarde biedt of toch misschien overbodig is.
- ☐ Bundel uw infrastructuur zoveel mogelijk op de meest logische plaatsen (plaatsen met een onthaalfunctie), in plaats van te verspreiden over het gebied.
- ☐ Voorzie niet meer verharding dan nodig. Daar waar mogelijk: verwijder aanwezige verharding
- ☐ Plaats niet enkel infrastructuur, maar doe ook aan landschapsherstel. Werk hierbij uitsluitend met streekeigen materiaal, aangepast aan de omgeving.

OVERZICHT PRODUCTFAMILIE
VISUALISATIE

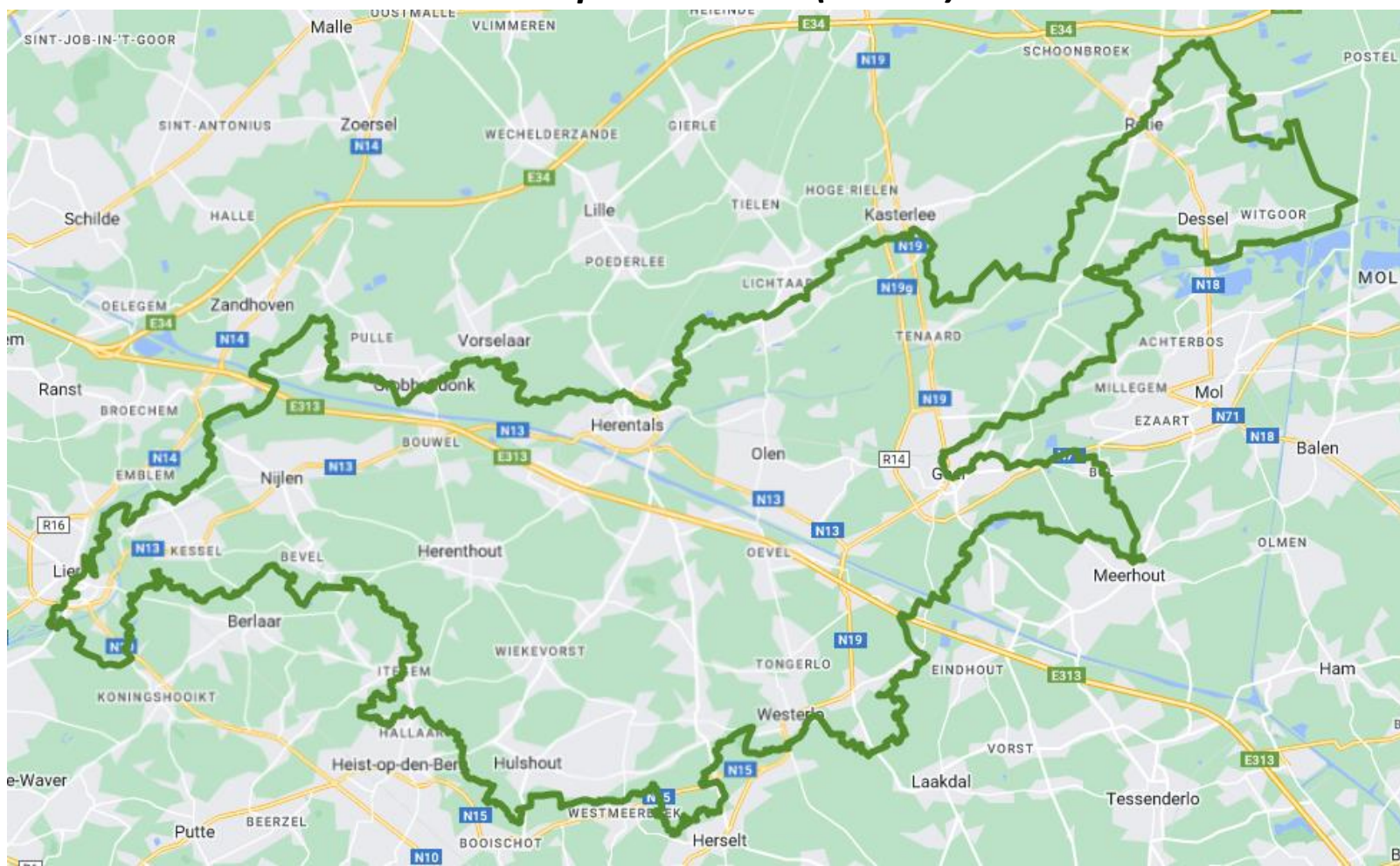
Productfamilie Kleine Nete

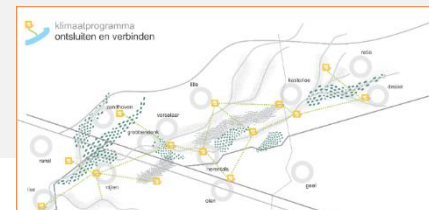
W

■ StreekGR Netevalleien (2024 - 2025)

Ontwerpversie route (220km)

Onthaalpoorten - overzicht

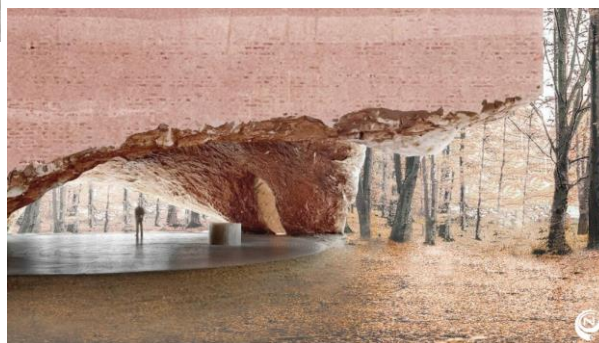
Toegangspoort	Gemeente	Financiering via	cofinanciering	Opmerking
Molternetebrug	Nijlen	??	??	Visie opgemaakt binnen Sigma
centrum Grobbendonk	Grobbendonk	KNM, LGD, Platteland+, TPA	Grobbendonk	CC De Volle vaart als toegang, Ruige ridderpad als verbinding met Kasteelhoeve
Station Herentals	Herentals	KNM	Herentals	Abroek als toegang richting Vallei Kleine Nete, kleinschalig
Le Paige	Herentals	KNM, LGD, HPNN, Verwervingssubsidie	Herentals	Gefaseerde aanpak
De Hellekens	Herentals	KNM, ANB, VMM	Herentals	
Olen broek	Olen	KNM, ANB	Olen	
Parking Waaiberg	Kasterlee	KNM	Kasterlee	
Parking Prinsenpark	Retie	KNM	Retie	Kleinschalig, geen parkeermogelijkheid

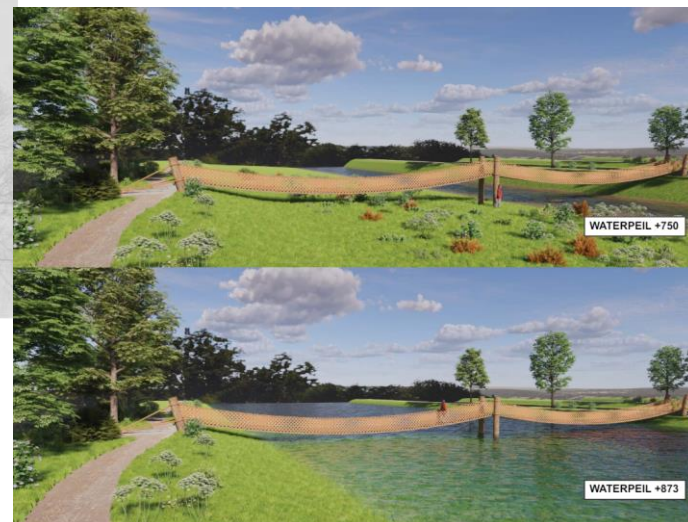
Voorontwerp onthaalsite
Molternetebrug (Cluster)

Toekomstbeeld afgebroken kerk Le Paige

Referentiebeeld nieuwe kerk Le Paige

Referentiebeeld nieuwe brug over Kleine
Nete, Grobbendonk

Realisatie landschapsvisie Kempense Heuvelrug

■ PDPO Kempense Heuvelrug en valleien

- 2022 - 2024
- Hoofdpromotor: RLKGN
- Grondgebied Herentals – Kasterlee
- Landschapsherstel, ontwikkeling struinnatuur, plaatsing infoborden

■ Leader 'Ontdek de Kempen vanuit de ondergrond, geotoerisme Kempense Heuvelrug en valleien'

- 2024 – 2025 (project aangevraagd maar nog niet goedgekeurd)
- Hoofdpromotor RLKGN
- Grondgebied Herentals – Kasterlee - Lille

Overige realisaties

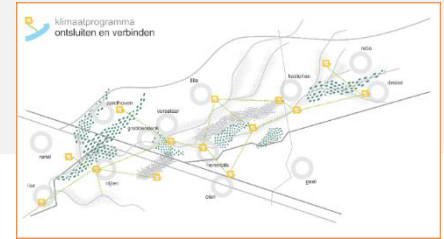
- Wandelbrug over de Aa – Vorselaar / Herentals (najaar 2021)
- Ruige ridderpad - Grobbendonk (najaar 2024)
- Wandelverbinding Kasteelhoeve Grobbendonk – Schapenstal Vorselaar (najaar 2024)

Plaatsing wandelbrug over de Aa

Animatiefiguren Ruige Ridderpad

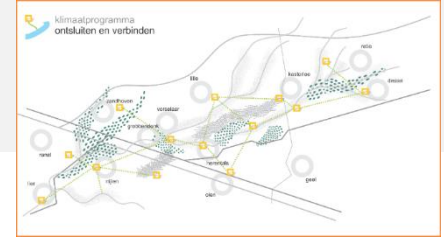
- **Film – Ontdek de Kleine Nete (oktober 2022)**

Samenwerking RLKGN en Provincie Antwerpen

Productiehuis: Videocrew

<https://www.youtube.com/watch?v=Y2oKGdg35pg&t=2s>

■ Conclusie

- Goede basis opgebouwd met breed en robuust partnerschap die zich vertalen in concrete realisaties
- Zoektocht naar ondersteuning voor uitbouw onthaalpoorten
- Aandachtspunten bij uitbouw toeristisch-recreatieve infrastructuur:
 - Rekening houden met **lokale omstandigheden** (Planologische bestemming, overstromingsrisico, eigendomssituatie, erfgoedwaarden, veiligheid, ...)
 - Steeds uitgaan van **Sandfordprincipe**
 - **Koppelkansen** landschapsherstel niet uit het oog verliezen (ontharden, vergroening, ...)

Focusgebied: Molternete

- **Ambities**
 - Uitvoering visie op water, natuur en recreatie voor vallei tussen Albertkanaal en Lier
- **Realisaties**
 - Handhavingstraject met aankopen Natuurpunt tot gevolg
 - De Grote Opkuis, Hefboomproject Natte Natuur (aankoop), afbraak chalets en reliëfherstel
 - Meandering Molenbeek-Bollaak
 - Afgraving site Vanderschraelen (Viersels gebroekt)
- **Vervolgstappen:**
 - Inrichting site Molternetebrug
 - Herlocalisatie visclubs
 - Afgraving Site Vanderschraelen fase 2

Meandering Molenbeek-Bollaak

Afgraving site Vanderschraelen

Focusgebied: Olens broek

■ Ambities

- Aanpak verdroging Olens broek
 - Hermeandering Kleine Nete
 - Verondieping zijlopen (na sanering)
- Realisatie Natte natuurkern >150ha

■ Realisaties

- Hermeandering Kleine Nete thv Olens broek
- Ecohydrologische studie Kleine Nete
- Sanering Kneutersloop: SO tussen ANB, DIW, Umicore in opmaak. Timing: 2025?

■ Vervolgstappen

- Sanering Kneutersloop - Timing: 2025?
- Realiseren doelstellingen ecohydrologische studie (korte, middellange en lange termijn)

Hermeandering Kleine Nete

Wetland- en moerasherstel Zegge-Mosselgoren en Olens Broek: uitvoeringsgericht ecohydrologisch onderzoek in het kader van duurzaam herstel van de hydrologie en de realisatie van een natte natuurkern van > 300 ha

Integrale toekomstvisie wetlandherstel

Agentschap voor Natuur & Bos

19 april 2024

Ecohydrologische studie

■ Ambities

- Draagvlak voor realisatie doelen (Natura2000, KRW)
- Hersteltraject Bovenlopen
 - Goede ecologische kwaliteit waterlopen
 - Realisatie natte natuurkern van >150 ha
 - Samenstellen gebiedspecifiek maatregelenpakket
- Colateur: landschappelijke, recreatieve en ecologische opwaardering

■ Realisaties

- Overlegmomenten stakeholdersgroep
- Gebiedsgericht handhavingstraject opgestart (44 dossiers); leidde voorlopig tot 11 aankopen door Natuurpunt
- Opstart ecohydrologische studie

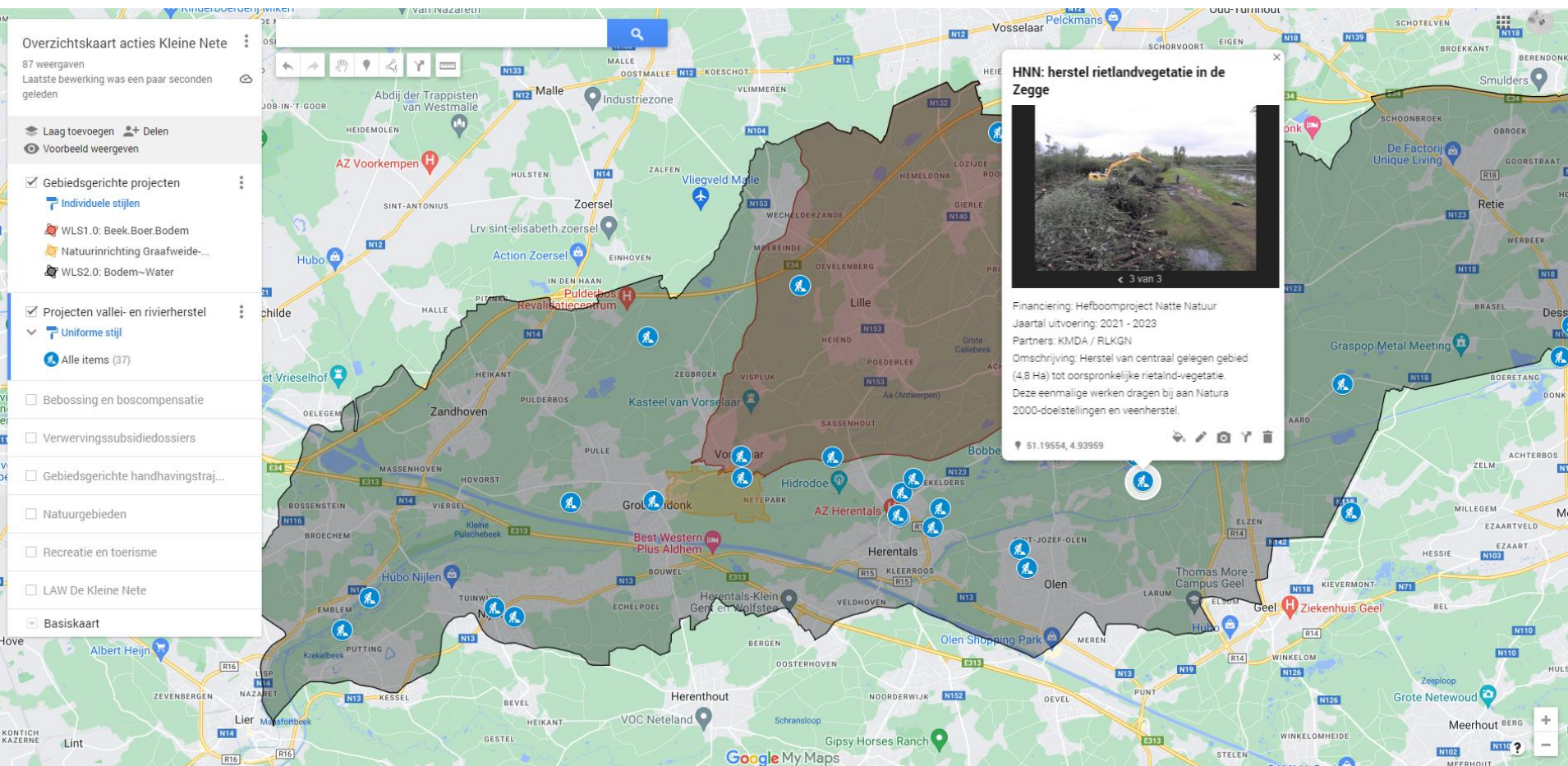
■ Vervolgstappen

- Uitwerken ecohydrologische studie
- Realisatie natte natuurkern: afbakening perimeter
- Hermeandering Kleine Nete en Desselse Neet
- Oeverzoneproject langs Desselse en Zwarte Nete – aankopen percelen langs oevers (opgestart)
- Colateur: Eerste uitvoeringen in 2025 (Bodem~Water)

- **Totaal beschikbaar budget: €500 000**
- **Ingediende dossiers:**
 - Le Paige, Herentals (aankoop kerk, parochiezaal en centrum) - €250 000: Goedgekeurd
 - Netestraat, Grobbendonk (aankoop bouwperceel naast Kleine Nete) - €72 000: Aangevraagd
- **Openstaand saldo: €178 000**

Meer veerkracht in de vallei van de Kleine Nete

Overzichtskaart terreinrealisaties

Ontwerpversie overzichtskaart terreinrealisaties Kleine Nete

https://www.google.com/maps/d/u/0/edit?mid=1fsnR-Rglm2BzFB9iTGhnyfNmBOE2_Pg&usp=sharing

Financiële tabel

Dossier	Subsidie-oproep	Budget (excl. BTW) [€]	Max subsidie- percentage [%]	Subsidie (excl. BTW) [€]	Subsidieverlenende overheid	Status	Indiener	Partners
Site Le Paige - Koetshuis	Verwervingssubsidie Strategisch Project	1.007.750	40	250.000	Dept. Omgeving	Goedgekeurd	Herentals	RLKGN
Weg-wijs in ontharding	PDPO	81.500	80	52.975	VLM	Goedgekeurd	RLKGN	vzw Trage Wegen, vzw Breekijzer, RE-ST, RLSD
De Grote Opkuis	Vlaggenschipproject Kleine Nete	4.500.000	100	4.500.000	Dept. Omgeving	Goedgekeurd	VMM	Prov Ant, Natuurpunt
Project Bruggenbeemd	Vlaggenschipproject Kleine Nete	2.680.616	100	2.680.616	Dept. Omgeving	Goedgekeurd	ANB	VMM
Project Versnelling Grondverwervingen	Vlaggenschipproject Kleine Nete	1.700.000	100	1.700.000	Dept. Omgeving	Goedgekeurd	VLM	
Landinrichtingsproject {Beek.Boer.Bodem}	Landinrichtingsproject	400.000	75	300.000	VLM	Goedgekeurd	Prov Ant	
Groenblauw Vorselaar	Groenblauwe dooradering in de bebouwde ruimte 2.0	1.519.173	70	1.000.000	Dept. Omgeving	Goedgekeurd	Vorselaar	RLKGN
Bodem~Water	Water-Land-Schap 2.0	827.755	90	723.267	VLM	Goedgekeurd	Prov Ant	BoerenNatuur, RLKGN, RLRL, RLDV
Lokale gebiedsdeal droogte	Lokale gebiedsdeal droogte	1.167.992	80	864.000	Dept. Omgeving	Goedgekeurd	Prov Ant	Prov Ant
Kleine Nete-momentjes	Relance oproep Natuur	1.243.549	80	736.474	Toerisme Vlaanderen	Goedgekeurd	TPA	Prov Ant, RLKGN, lokale besturen, Natuurpunt
Bouwpercelen Grobbendonk	Verwervingssubsidie Strategisch Project	180.000	40	72.000	Dept. Omgeving	Aangevraagd	Grobbendonk	RLKGN
StreekGR Netevalleien	/	25.000	/	/	/	Goedgekeurd	TPA	RLKGN, Prov Ant, GR
Beekpark-Zuid	Levend water '23	1.298.411	50	649.206	VMM	Goedgekeurd	Nijlen	Prov Ant
Klimaatbestendige inrichting Bovennetes	Levend water '23	239.920	50		VMM	Goedgekeurd	Prov Ant	Sibelco, vzw De Blunt
Beekpark-Noord	Levend water '24	200.000	50	100.000	VMM	Aangevraagd	Nijlen	Prov Ant
PDPO Heuvelrug	PDPO	189.780	65	123.357	VLM	Goedgekeurd	RLKGN	Herentals, Kasterlee, Natuurpunt, TPA, BGKN, ...
Leader Geopark Heuvelrug	Leader	216.200	65	140.530	VLM	Goedgekeurd	RLKGN	KUL, TPA? Kasterlee, Lille, Herentals, ...
Film 'Ontdek de Kleine Nete'	/	9438	/	/	/	Goedgekeurd	RLKGN	Provincie Antwerpen
Grote Calie, vismigratieknelpunt, Kasterlee	Levend water '24	130.000	50	65.000	VMM	Aangevraagd	DIW	Prov Ant
Grote Calie, beekherstel en herstel ruimte vo	Levend water '24	415.000	50	207.500	VMM	Aangevraagd	DIW	Prov Ant
Grotenhoutbos, Lille	Levend water '24	325.000	50	162.500	VMM	Aangevraagd	DIW	Prov Ant

	Totaal bedrag (excl. BTW) [€]	Subsidiebedrag (excl. BTW) [€]
Goedgekeurd	17.107.084	13.720.425
In afwachting	1.250.000	607.000
Totaal	18.357.084	14.327.425

Financiële tabel – eerste Strategisch Project

	Project	Budget	Financiering	Co-financiering	subsidiebedrag	subsidiekanaal
HP1	Natuur in je buurt	250 000,00 €	ANB	Lier, RLRL		
	Volkstuinen	15 000,00 €	VLM	Lier, RLRL		
	Verwerkingssubsidie Pallieterland	49 000,00 €	Dept. Omgeving	Lier	19 600,00 €	verwerkingssubsidie
	Bebossingssubsidie	273 000,00 €	ANB	Lier		bebossingssubsidie ANB
	Verwerkingssubsidie Pallieterland 2	44 000,00 €	Dept. Omgeving		44 000,00 €	verwerkingssubsidie
HP2	Onthardingsproject WE-verblijven	532 238,00 €	Dept. Omgeving	Natuurpunt		
	PSN - zomerklokje	520 000,00 €	ANB	VMM, PA, DVW, RLDV, Ranst	460 750,00 €	PSN (ANB)
	PSN - site Vanderschraelen	1 200 000,00 €	ANB	VMM, PA, DVW, Zandhoven, Natuurpunt	735 725,00 €	PSN (ANB)
	Onsnippering E313 - Ecotunnels/ecoduikers thv Ranst-Zandhoven-Grobbendonk	2 000 000,00 €	VAPEO			
	Realiseren van Natte Natuur tussen Netekanaal en Kleine Nete	160 000,00 €	Dept. Omgeving	Ranst	120 000,00 €	Hefboomprojecten Natte Natuur
HP3	NI-project natuurinrichting	3 140 000,00 €	ANB			
	NI-project flankerend beleid	2 000 000,00 €	ANB			
	Verwerkingssubsidie Kasteelhoef	690 000,00 €	Dept. Omgeving	Grobbendonk, Kempens Landschap, Natuurpunt	217 000,00 €	verwerkingssubsidie
	Verwerkingssubsidie Percelen langs de Aa	126 000,00 €	Dept. Omgeving	Vorselaar, NP	45 000,00 €	verwerkingssubsidie
	belevingstraject tussen centrum Grobbendonk	74 000,00 €	Grobbendonk	TPA	25 000,00 €	
HP4	PDPO {beek.boer.bodem}	165 767,44 €	VLM	partners SP		PDPO
	WLS {beek.boer.bodem}	567 000,00 €	VLM	landbouwers / partners SP	397 000,00 €	WLS
	Blue Deal middelen waterconservering	320 000,00 €	VLM	PA, landbouwers, gemeenten, ...?	224 000,00 €	Blue deal
	PDPO klimaatboeren leveren ecosysteemdiensten	185 758,08 €	VLM	PA, Herentals, Lille, Kasterlee, Vorselaar		PDPO
	Wandelbrug over de Aa	36 000,00 €	RLKGN	Herentals, Vorselaar		
HP5	Landschapsbiografie	95 000,00 €	RLKGN	Herentals, Vorselaar, Grobbendonk		
	Interreg RFC Recapture the Fortress Cities	49 375,00 €	Interreg Europe			
	Verwerkingssubsidie stadsrandbos	0,00 €	Dept. Omgeving	Herentals	174 400,00 €	verwerkingssubsidie
	BRV pilootproject intergemeentelijke strategie	20 000,00 €			20 000,00 €	BRV Pilootprojecten
	BRV pilootproject groenblauwe dooradering	20 000,00 €			20 000,00 €	BRV Pilootprojecten
	Kroonwerk Herentals - natte natuur	555 000,00 €	Dept. Omgeving	Herentals	250 000,00 €	Hefboomprojecten Natte Natuur
HP6	PDPO Kansenkavels Geel	25 850,00 €	VLM	RLKGN, Geel		PDPO
	DNA-open ruimte	35 200,11 €	stad Geel			
	visie Groenblauwe dooradering stad Geel	96 000,00 €	stad Geel		20 000,00 €	BRV Pilootprojecten
	Herstel van rietlandvegetatie in de Zegge	95 000,00 €	Dept. Omgeving	KMDA	71 250,00 €	Hefboomprojecten Natte Natuur
	totaal aangevraagd	13 244 188,63 €				
	totaal goedgekeurd	13 074 188,63 €				

Conclusie

Beleidsaanbevelingen

- **Bufferen en infiltreren - blij inzetten op sponswerking**
 - Pas het beheer van waterlopen aan waar nodig: dempen, verondiepen, compartimenteren, plaatsen van stuwen, ...
 - Onthard en ga voor netto ontharding
 - Handhaaf actief op illegale verharding, ophoging, drainage en grondwaterwinningen
 - Kritisch vergunningenbeleid: vermijd bijkomende verharding en neem adviezen waterbeheerders over bij vergunningsaanvragen
 - Werk mee aan initiatieven mbt veenherstel
 - Stimuleer om enkel kritische infrastructuur te beschermen tegen overstromingen
- **Zet in op groenblauwe dooradering van de bebouwde ruimte**
 - Maak waterlopen binnen de bebouwde ruimte open waar mogelijk
 - Doe plantacties van hagen, bomenrijen, en bomen met streekeigen beplanting
 - Voorzie bij aanplant voldoende groeivolume met ruimte voor waterinfiltratie
 - Werk mee aan ontharding en vergroening van speelpleinen, scholen, dorpspleinen, ...
 - Zet planinstrumenten in om groene oases in het bebouwde gebied te vrijwaren

- **Vergroot de waterbuffercapaciteit van landbouwgebieden**
 - Vermijd ontwatering en drainage van infiltratiegebieden via vergunningenbeleid en handhaving
 - Stimuleer de aanleg van infiltratiepoelen
 - Beperk drainage van permanent natte landbouwgebieden door deze te vrijwaren van bijkomende verharding/ophogingen
 - Vermijd overtollige drainage. Stimuleer de omvorming naar peilgestuurde drainage en de plaatsing van stuwen

- **Zet in op de verduurzaming van landbouw**
 - Stimuleer landbouwers bij de omschakeling naar agro-ecologische landbouw
 - Maak een lokale vertaalslag van de Vlaamse voedselstrategie
 - Ga de strijd aan tegen vertuining, verpaarding en oneigenlijk gebruik van landbouwgebied via vergunningbeleid en handhaving
 - Steun landbouwers bij omschakeling naar korte keten
 - Zet in op pro-actieve handhaving van verlies van erfsappen
 - Zet in op behoud en versterking van KLE's

- **Verbeter de waterkwaliteit van grondwater en oppervlaktewater**
 - Pak het rioleringsstelsel aan. Zet in op hemelwaterinfiltratie en gescheiden rioleringsstelsel
 - Streef naar een zuiveringsgraad van 100% door aanpak riolering of de aanleg van IBA's
 - Handhaaf op puntlozingen in waterlopen en beken en op emissienormen
 - Zet in op kwaliteitsmonitoring
 - Vergroot het waterbewustzijn van burgers

- **Versterk de biodiversiteit**
 - In landbouwgebied: zet in op KLE's en bufferstroken
 - Werk aan de ecologische inrichting van bedrijventerreinen, openbare domeinen en scholencampussen
 - Beheer parken, bedrijventerreinen, openbare domeinen en bermen op een ecologische manier

Conclusie Strategisch Project - Beleidsaanbevelingen lokale besturen

■ Ga voor leefbare bossen

- Zet in op behoud en versterking van bestaande bossen
- Werk mee aan doelstelling 10 000ha nieuw bos tegen 2030
- Hou hierbij rekening met andere doelen zoals natuur, erfgoed, waterberging en landbouw. Creëer een ruimtelijke visie rond bebossing en voer deze uit
- Initieer acties om percelen met planologische bestemming 'bos' met zonevreemd gebruik te bebossen
- Streef naar boscompensatie in natura binnen de eigen gemeente
- Vorm monotone bosbestanden om naar biodiverse bossen en verwijder exoten
- Vorm bosranden om tot ecologische bosranden
- Werk aan de toegankelijkheid en beleving van onze bossen

■ Bouw mee aan een duurzaam toeristisch/recreatief verhaal

- Speel de vallei uit als herkenbaar toeristisch product, rekening houdend met de draagkracht en eigenheid ervan
- Houd rekening met de noden van de lokale bevolking
- Gebruik het kwaliteitskader als leidraad bij uitbouw toeristische infrastructuur
- Ga bij implementatie van toeristische infrastructuur steeds uit van het Sandford-principe
- Stem de organisatie van activiteiten en evenementen af op locatie, tijdstip en omliggend landschap, en niet omgekeerd.
- Promoot lokale ondernemers en lokale, seizoensgebonden producten

- **Verduurzaam de samenwerking rond de Kleine Nete**
 - Zorg voor financiële ondersteuning gebiedswerker Kleine Nete / coördinator Strategisch Project, ook in een volgende legislatuur
 - Ondersteun de integrale aanpak van projecten en subsidiedossiers, over gemeentegrenzen heen
 - Strijd mee voor de oprichting van een gebiedsfonds Kleine Nete

Ecohydrologische studie De Zegge / Mosselgoren / Olens broek

**de
kleine
nete**

**Veerkracht in de vallei
van de Kleine Nete**

plan van aanpak De Zegge
mei 2024

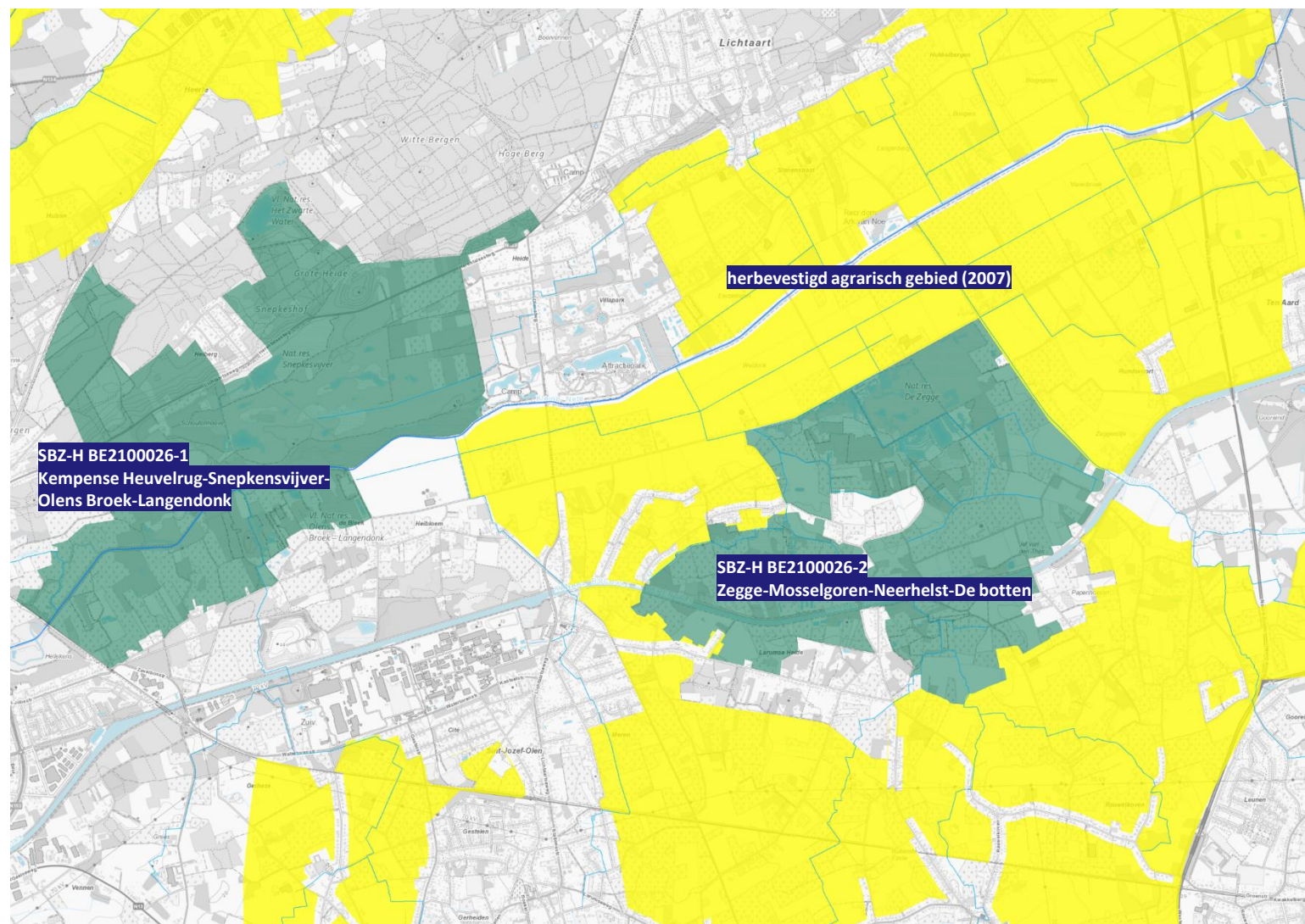

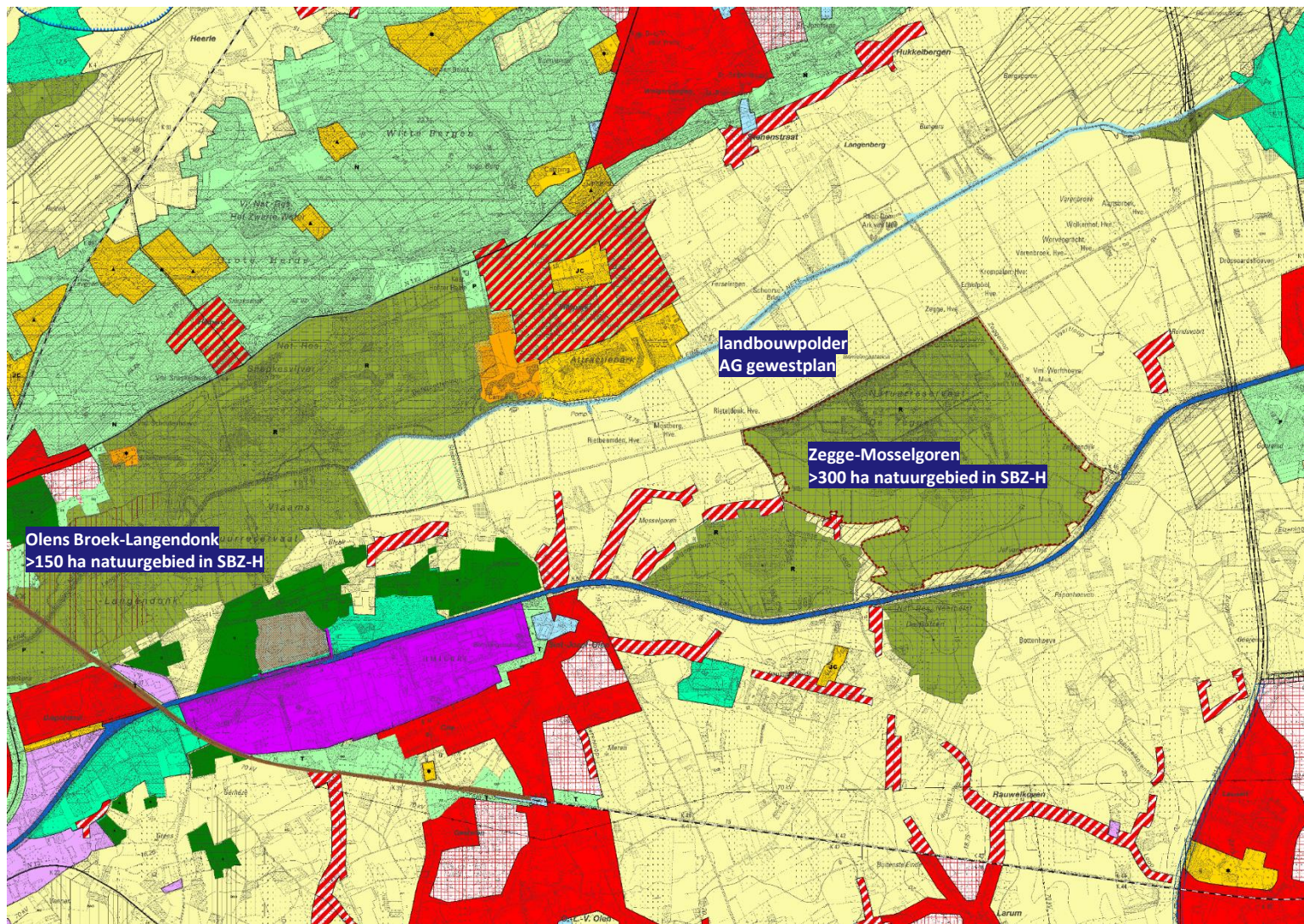
Natura 2000-gebieden Kleine Nete

- BE2100026-1 Kempense Heuvelrug-Snepkensvijver-Olens Broek-Langendonk
- BE2100026-2 Zegge-Mosselgoren-Neerhelst-De Botten

Beslissingen Vlaamse Regering

- **23 april 2014**: definitief vaststellen instandhoudingsdoelen
 - Zegge-Mosselgoren: laagveenmoeras >300 ha
 - Olens Broek-Langendonk: natte natuurkern >150 ha
- **15 maart 2019**: goedkeuring startnota GRUP Kleine Nete en Aa
 - plandoelstelling: herbestemmingen i.f.v. Natura 2000-doelen > naar aanleiding van inspraak/opmaak plan-MER > actieplan verdroging De Zegge
- **23 maart 2020**: tussentijdse beslissing regering goedkeuring actieplan De Zegge
 - opmaak ecohydrologische studie ifv opties RUP + herevaluatie pompen/peilbeheer
 - bewarend grondbeleid via grondenbank + opdracht VLM inspelen op aankoopopportuniteiten
 - opmaak landbouwstudie en MKBA
- **10 maart 2023**: goedkeuring Programmatische Aanpak Stikstof (PAS)
 - programma stikstofsanering: hydrologisch herstel op landschapsniveau voor grondwaterafhankelijke habitats
- **10 januari 2024**: definitieve vaststelling GRUP Kleine Nete en Aa
 - landbouwpolder niet opgenomen in definitief plan > uitspraak in 2de fase na verwerven inzicht via ecohydrologische studie

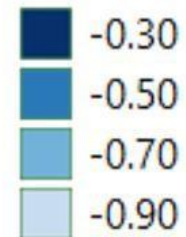
Ecohydrologische studie 2020-2024

- analyse abiotisch en biotisch systeem + knelpunten inzake Natura 2000-doelen
- ontwikkeling grondwatermodel > voorspellen grondwaterstanden
- ontwikkeling oppervlaktewatermodel > voorspellen overstromingen
- voorstellen maatregelen i.f.v. realisatie Natura 2000-doelen

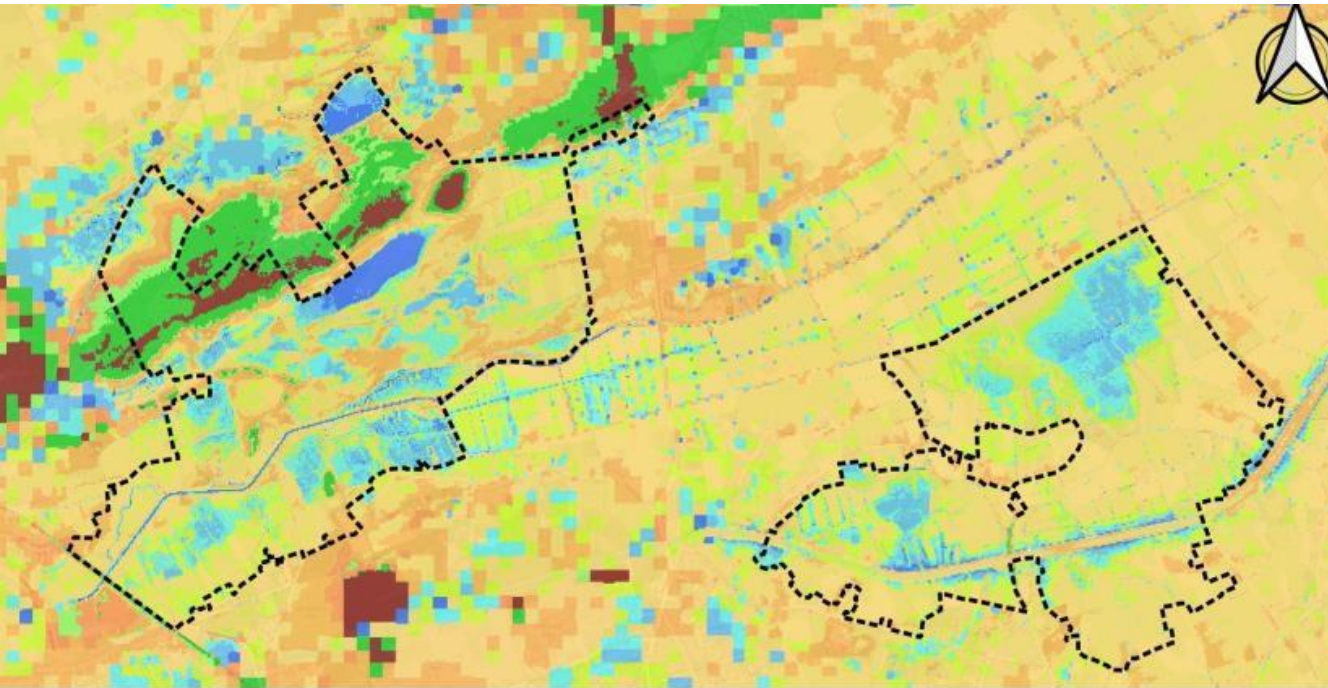
Noodzakelijke gemiddelde laagste
grondwaterdieptes (GLG) i.f.v. habitats
Natura 2000

GLG (m-mv)

Ecohydrologische studie 2020-2024

- analyse abiotisch en biotisch systeem + knelpunten inzake Natura 2000-doelen
- ontwikkeling grondwatermodel > voorspellen grondwaterstanden
- ontwikkeling oppervlaktewatermodel > voorspellen overstromingen
- voorstellen maatregelen i.f.v. realisatie Natura 2000-doelen

Actuele gemiddelde laagste
grondwaterdieptes (GLG)

GLG grondwaterdiepte
[m-mv]

≤ 0.0000

0.0000 - 0.2500

3.0000 - 4.0000

4.0000 - 5.0000

5.0000 - 8.0000

> 8.0000

0.2500 - 0.5000

0.5000 - 0.7500

0.7500 - 1.5000

1.5000 - 3.0000

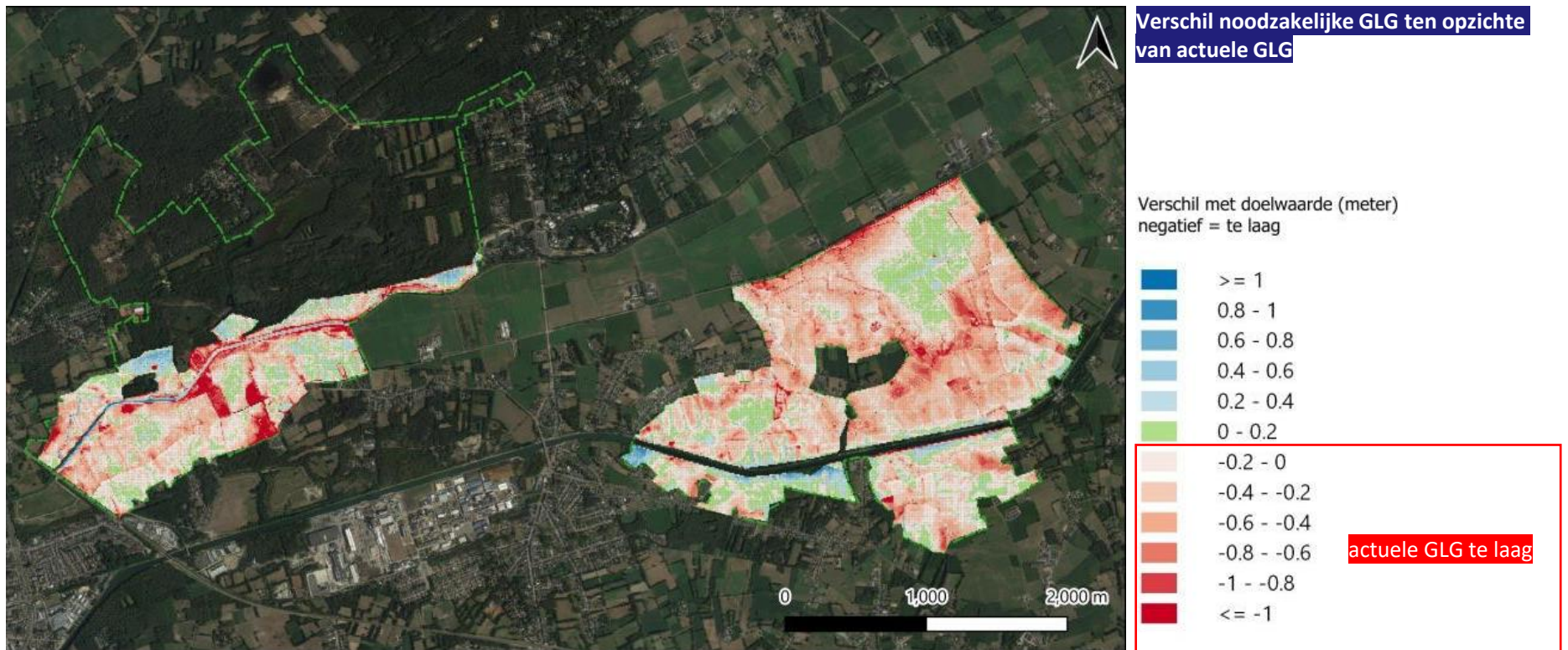
--- Natuurgebieden

0 0.5 1 km

© 2023 Witteveen+Bos

Ecohydrologische studie 2020-2024

- analyse abiotisch en biotisch systeem + knelpunten inzake Natura 2000-doelen: **te lage GLG** + overstromingen
- ontwikkeling grondwatermodel > voorspellen grondwaterstanden
- ontwikkeling oppervlaktewatermodel > voorspellen overstromingen
- voorstellen maatregelen i.f.v. realisatie Natura 2000-doelen

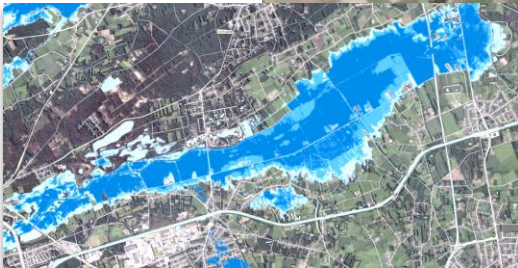

Ecohydrologische studie 2020-2024

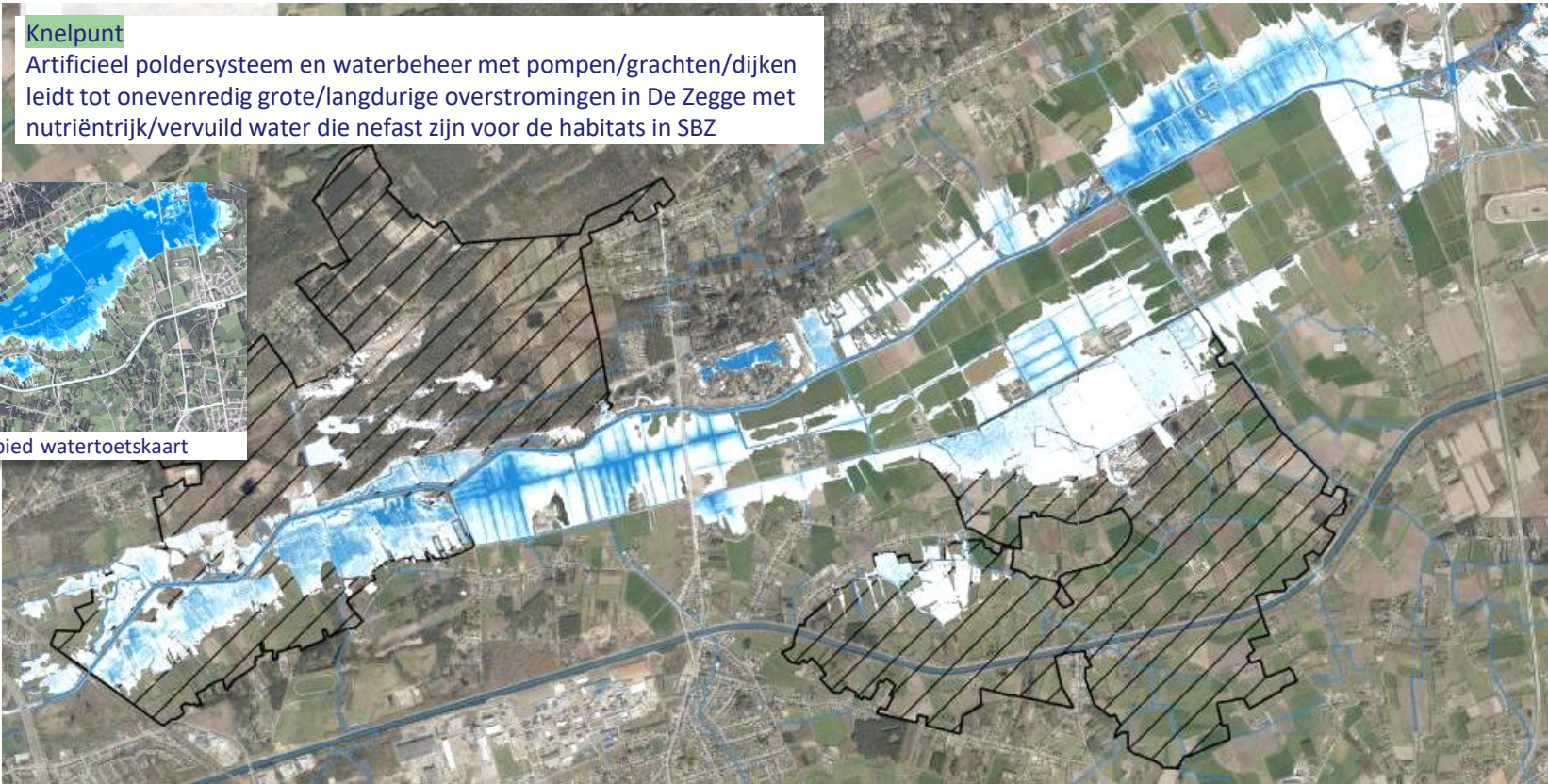
- analyse abiotisch en biotisch systeem + knelpunten inzake Natura 2000-doelen: te lage GLG + overstromingen
- ontwikkeling grondwatermodel > voorspellen grondwaterstanden
- ontwikkeling oppervlaktewatermodel > voorspellen overstromingen
- voorstellen maatregelen i.f.v. realisatie Natura 2000-doelen

Knelpunt

Artificieel poldersysteem en waterbeheer met pompen/grachten/dijken leidt tot onevenredig grote/langdurige overstromingen in De Zegge met nutriëntrijk/vervuild water die nefast zijn voor de habitats in SBZ

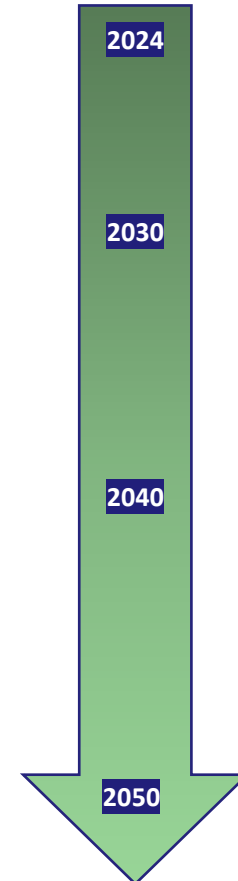
fluviaal overstromingsgebied watertoetskaart

Ecohydrologische studie 2020-2024

Voorstellen maatregelen i.f.v. realisatie Natura 2000-doelen

- **Fase 1 . Acute maatregelen**
 - dringend te nemen maatregelen om verdere onomkeerbare schade aan habitats te vermijden als gevolg van onnatuurlijke overstromingen met vervuild/nutriëntrijk water
- **Fase 2. Uitvoeren technisch scenario als tussenstap**
 - aantal artificiële ingrepen i.f.v. realiseren gewenste grondwaterstanden in SBZ-H + vermijden van overstromingen met vervuild/nutriëntrijk water
 - in afwachting van verbetering waterkwaliteit vereist ook vermijden natuurlijke overstromingen/valleiherstel in SBZ
 - niet duurzaam op lange termijn
- **Fase 3. Hydrologisch herstel op landschapsniveau als einddoel**
 - conform beslissing VR PAS stikstofsanering via hydrologisch herstel tegen 2050
 - eerst verbetering waterkwaliteit nodig vooraleer uitvoerbaar
 - rivierherstel Kleine Nete via hermeanderingen en herstel van nature overstroombare vallei

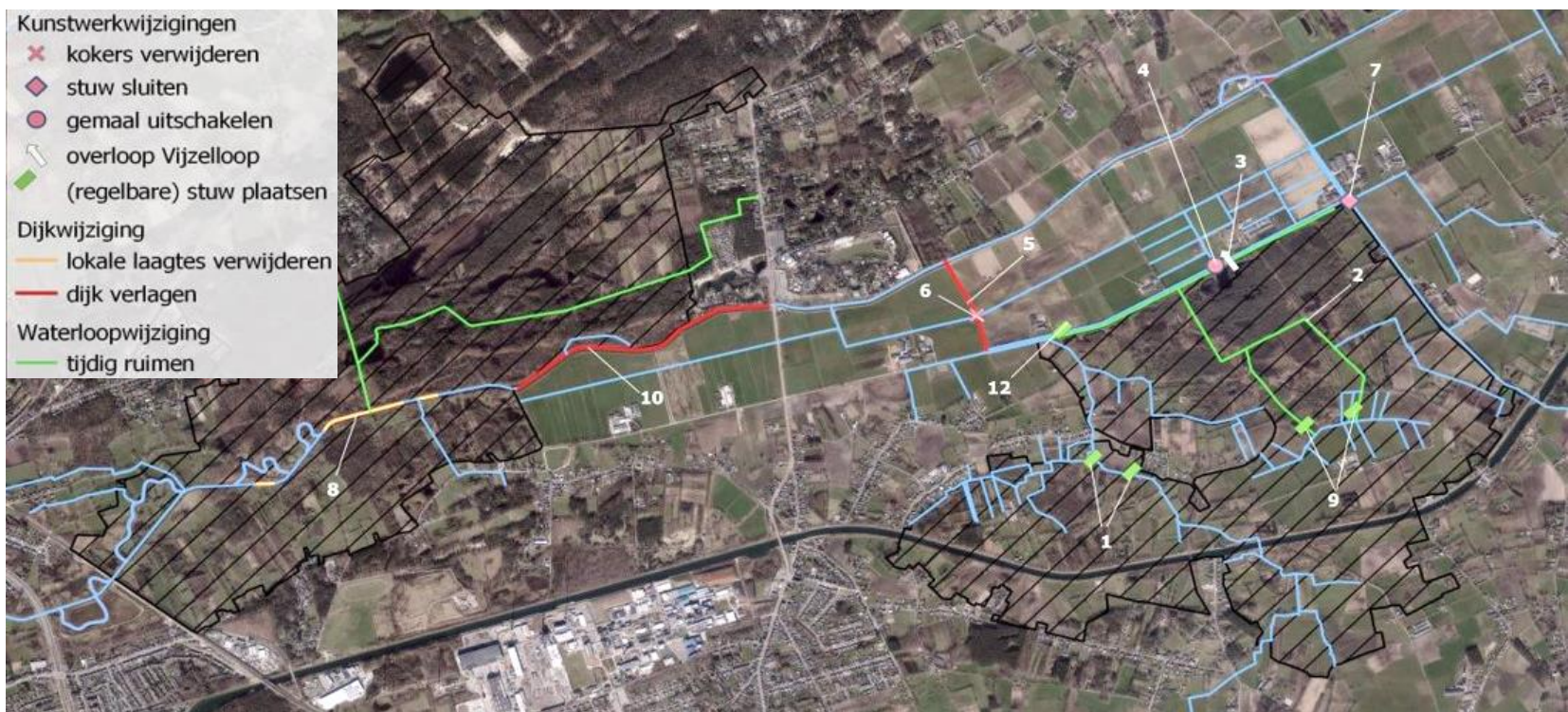

Ecohydrologische studie 2020-2024

Voorstellen maatregelen i.f.v. realisatie Natura 2000-doelen

- **Fase 1 . Acute maatregelen**

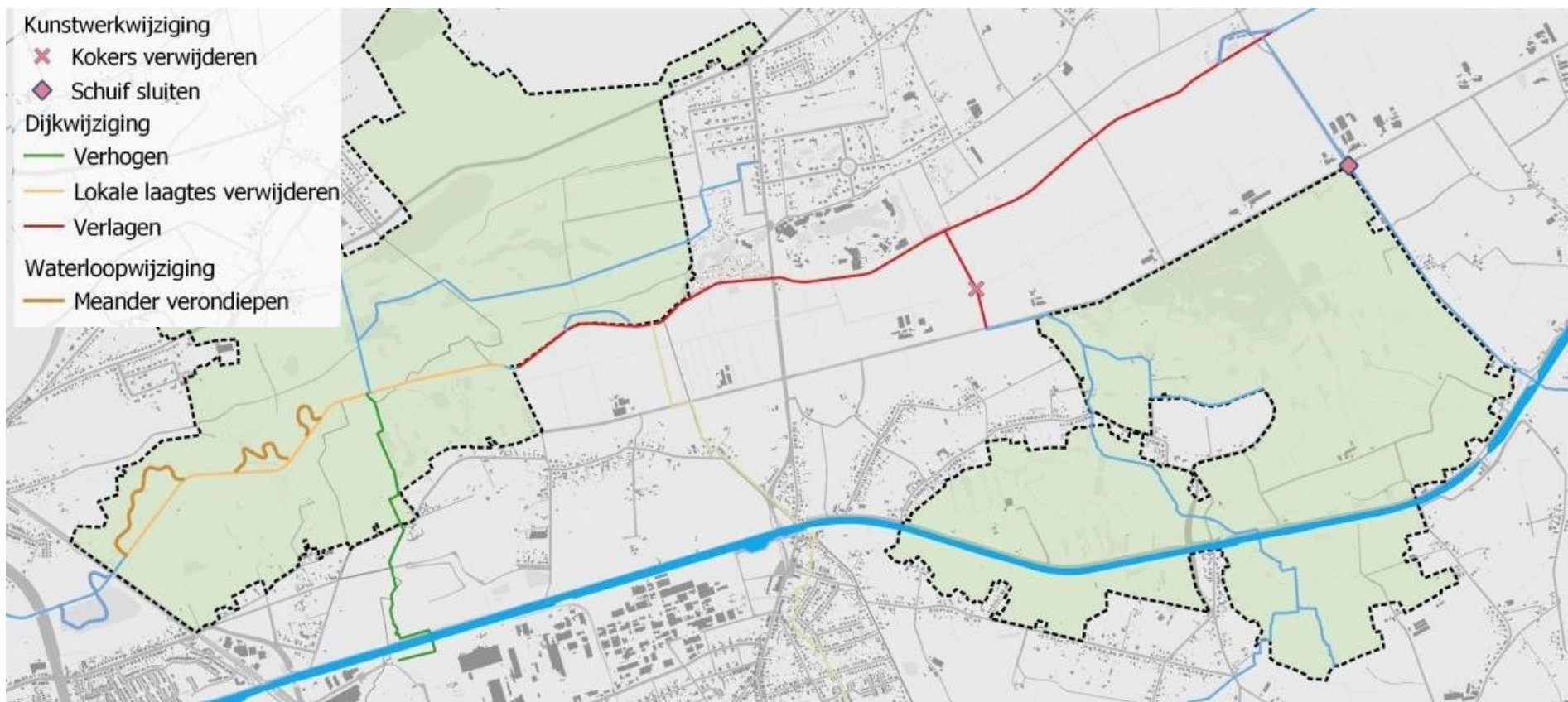
- dringend te nemen maatregelen om verdere onomkeerbare schade aan habitats te vermijden als gevolg van onnatuurlijke overstromingen met vervuild/nutriëntrijk water

Ecohydrologische studie 2020-2024

Voorstellen maatregelen i.f.v. realisatie Natura 2000-doelen

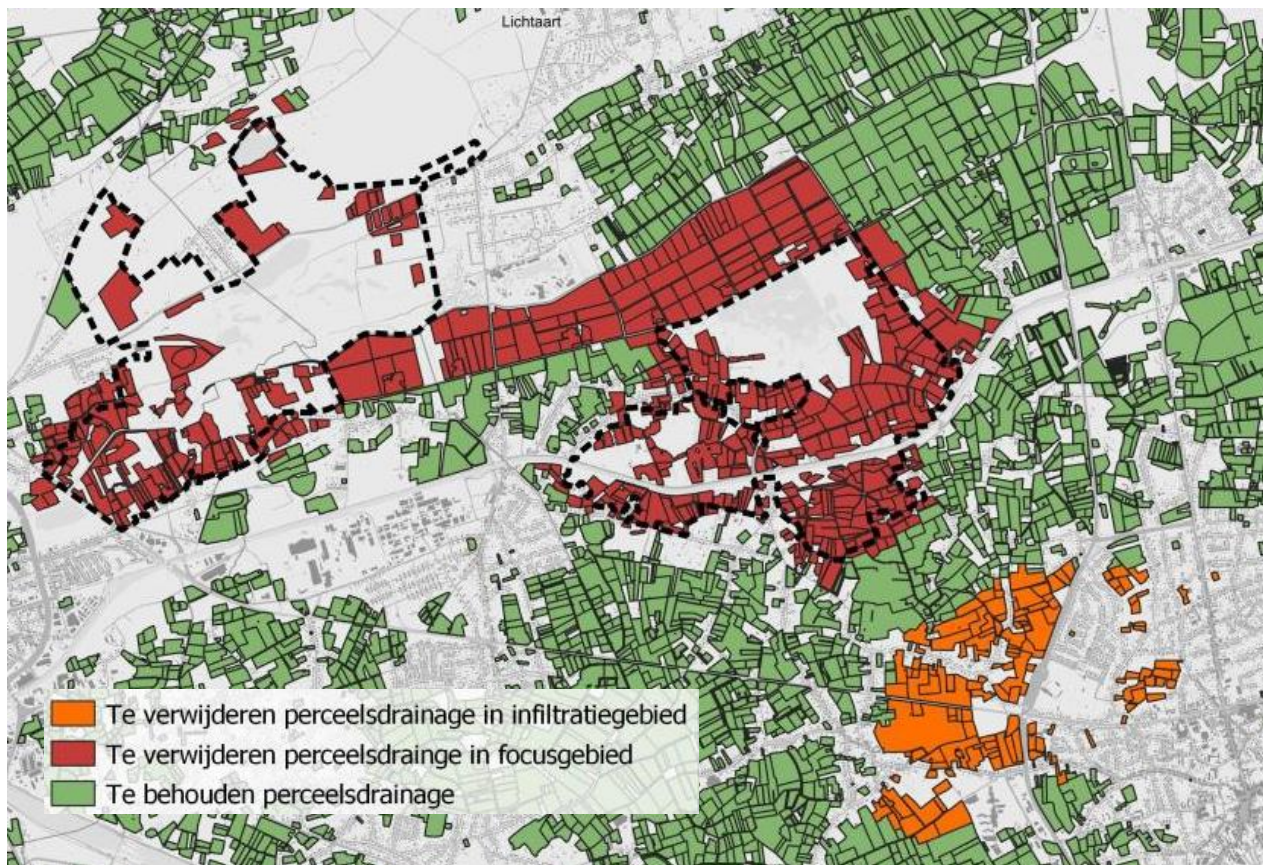
- **Fase 2. Uitvoeren technisch scenario als tussenstap**

Ecohydrologische studie 2020-2024

Voorstellen maatregelen i.f.v. realisatie Natura 2000-doelen

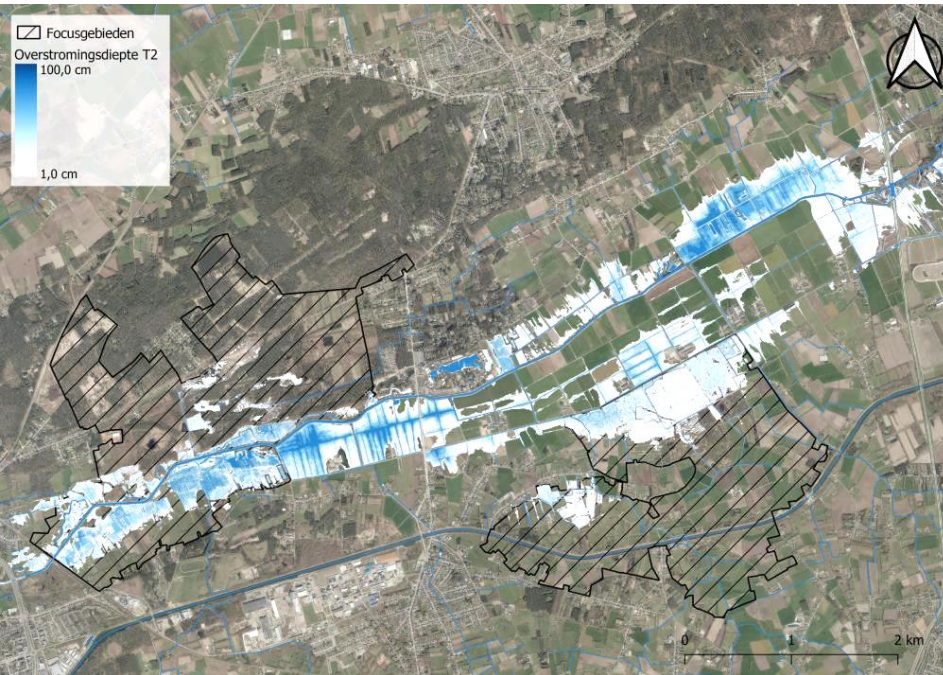
- **Fase 2. Uitvoeren technisch scenario als tussenstap**

Ecohydrologische studie 2020-2024

Voorstellen maatregelen i.f.v. realisatie Natura 2000-doelen

- Fase 2. Effecten op overstromingen maatregelen technisch scenario**

Actuele toestand

- ongewenste overstromingen in SBZ De Zegge met vervuild water
- grote delen landbouwpolder in van nature overstroombare vallei artificieel gevrijwaard van overstromingen

Na maatregelen technisch scenario fase 2

- geen ongewenste overstromingen in SBZ De Zegge met vervuild water
- grotere delen landbouwpolder in van nature overstroombare vallei overstroomen
- SBZ Olens Broek artificieel gevrijwaard van overstromingen met vervuild water

Ecohydrologische studie 2020-2024

Voorstellen maatregelen i.f.v. realisatie Natura 2000-doelen

- **Fase 2. Effecten op bruikbaarheid landbouw omgeving SBZ**

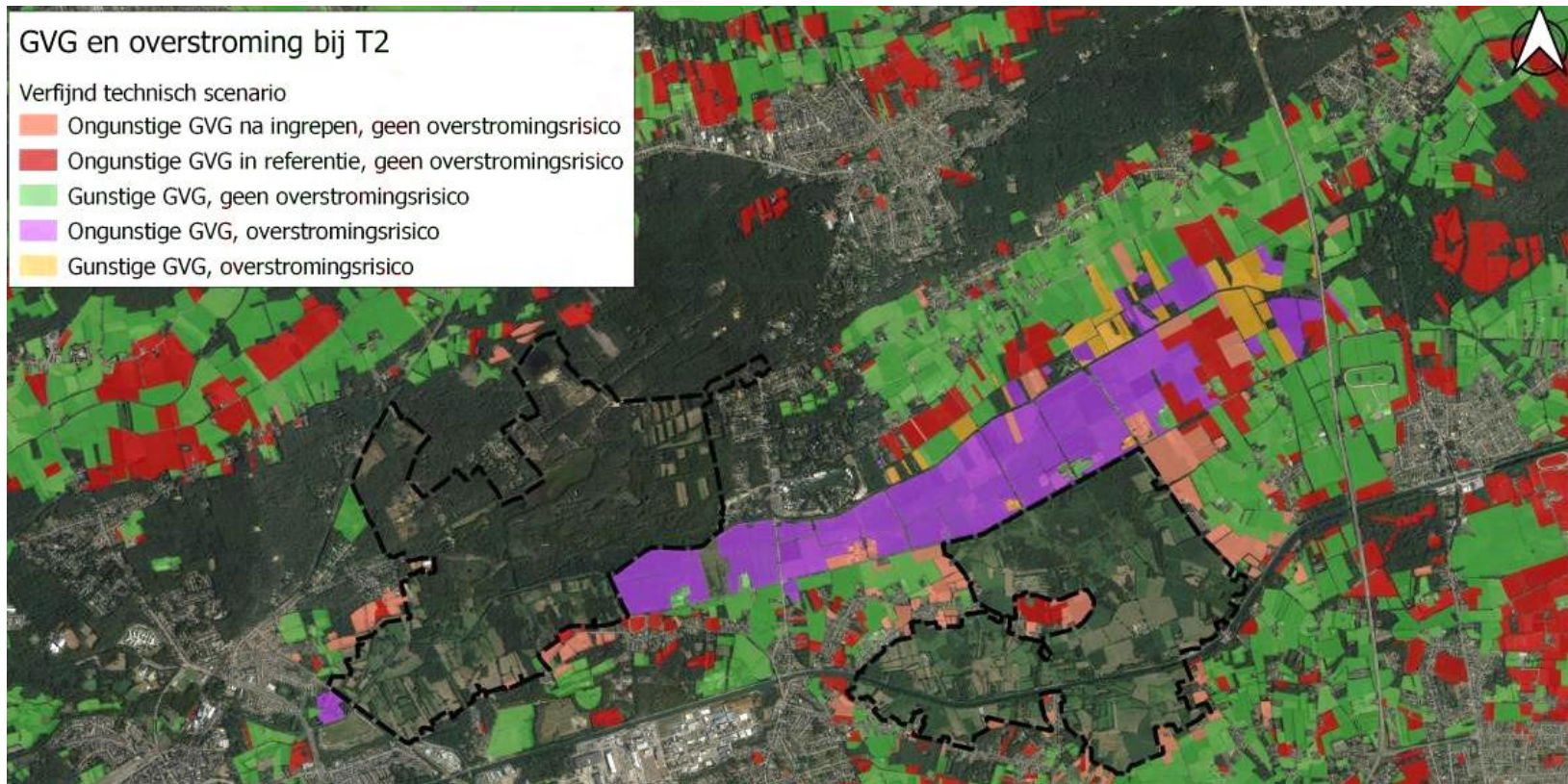
- hogere voorjaarsgrondwaterstanden (GVG) in polder en randen SBZ

Ecohydrologische studie 2020-2024

Voorstellen maatregelen i.f.v. realisatie Natura 2000-doelen

- **Fase 2. Effecten op bruikbaarheid landbouw omgeving SBZ**
 - meer overstromingen in van nature overstroombare vallei
 - hogere voorjaarsgrondwaterstanden (GVG)

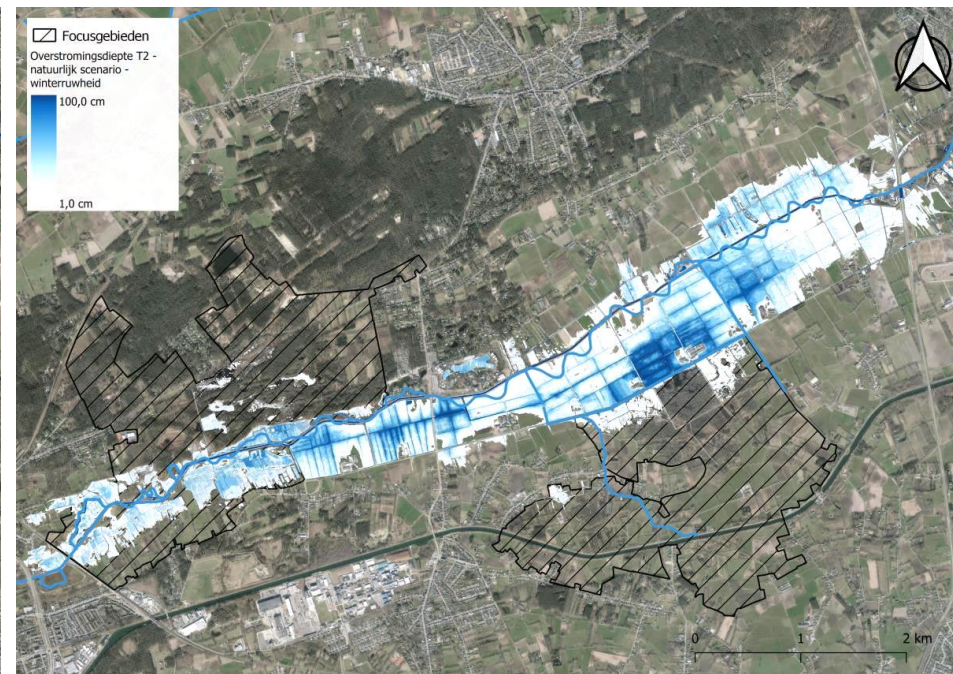
Ecohydrologische studie 2020-2024

Voorstellen maatregelen i.f.v. realisatie Natura 2000-doelen

- **Fase 3. Hydrologisch herstel op landschapsniveau als einddoel**

Rivierherstel door hermeandering Kleine Nete
+ opstuw waterpeilen tot 124 cm ten op zichte van huidige peilen

Geen ongewenste overstromingen in SBZ De Zegge met vervuild water
+ waterberging spreiden in van nature overstroombare vallei in de landbouwpolder en SBZ Olens Broek (na voldoende verbetering waterkwaliteit)

Plan van aanpak hydrologisch herstel op landschapsniveau

2024

- **Beleidsmatig kennis nemen + valideren conclusies ecohydrologische studie**
- **Principieel akkoord met opstart transitietraject 2025-2050 cfr. drie voorgestelde stappen**
 - Fase 1. Acute maatregelen uitvoeren op korte termijn (2025-2030)
 - Fase 2. Tussentijds technisch scenario realiseren op middellange termijn (2030-2040)
 - Fase 3. Volledig hydrologisch herstel op lange termijn (2040-2050)
 - met als beoogd resultaat: Europese habitats in gunstige staat van instandhouding in 2050
- **Oprichten projectstructuur De Zegge onder koepel coördinatieopdracht gouverneur**
 - entiteitsoverschrijdend projectteam (EOP) PAS-stikstofsanering Kleine Nete binnen beleidsdomein omgeving (dOMG, ANB, VLM, VMM) belast met praktische uitwerking plannen en projecten
 - **task force hydrologisch herstel**: gouverneur + EOP + DIW provincie Antwerpen
 - **innovatiegroep landbouwtransitie**: gouverneur + ALZ + ILVO + provincie Antwerpen + ... i.f.v. uitwerken pilootprojecten en alternatieve verdienmodellen valleilandbouw in natte(re) vallei
 - begeleidingsgroep met lokale besturen en stakeholders cfr. begeleidingsgroep ecohydrologische studie
- **Opstart landbouweffectenrapport i.f.v. operationaliseren flankerend beleid + proactief grondbeleid**
- **Vorbereiden uitvoering pakket acute maatregelen korte termijn**

2025-2030

- **Uitvoeren pakket acute maatregelen tegen 2030 + bijhorend flankerend beleid**
- **Opmaak nieuw globaal “strategisch plan” voor de vallei van de Kleine Nete 2030-2050 tegen 2030**
 - beleidsmatige verankering opties hydrologisch herstel Zegge middellange en lange

- Fase 1. Acute maatregelen uitvoeren op korte termijn (2025-2030)
- Fase 2. Tussentijds technisch scenario realiseren op middellange termijn (2030-2040)
- Fase 3. Volledig hydrologisch herstel op lange termijn (2040-2050)
- met als beoogd resultaat: Europese habitats in gunstige staat van instandhouding in 2050

• **Oprichten projectstructuur De Zegge onder koepel coördinatieopdracht gouverneur**

- entiteitsoverschrijdend projectteam (EOP) PAS-stikstofsanering Kleine Nete binnen beleidsdomein omgeving (dOMG, ANB, VLM, VMM) belast met praktische uitwerking plannen en projecten
- **task force hydrologisch herstel**: gouverneur + EOP + DIW provincie Antwerpen
- **innovatiegroep landbouwtransitie**: gouverneur + ALZ + ILVO + provincie Antwerpen + ... i.f.v. uitwerken pilootprojecten en alternatieve verdienmodellen valleilandbouw in natte(re) vallei
- begeleidingsgroep met lokale besturen en stakeholders cfr. begeleidingsgroep ecohydrologische studie

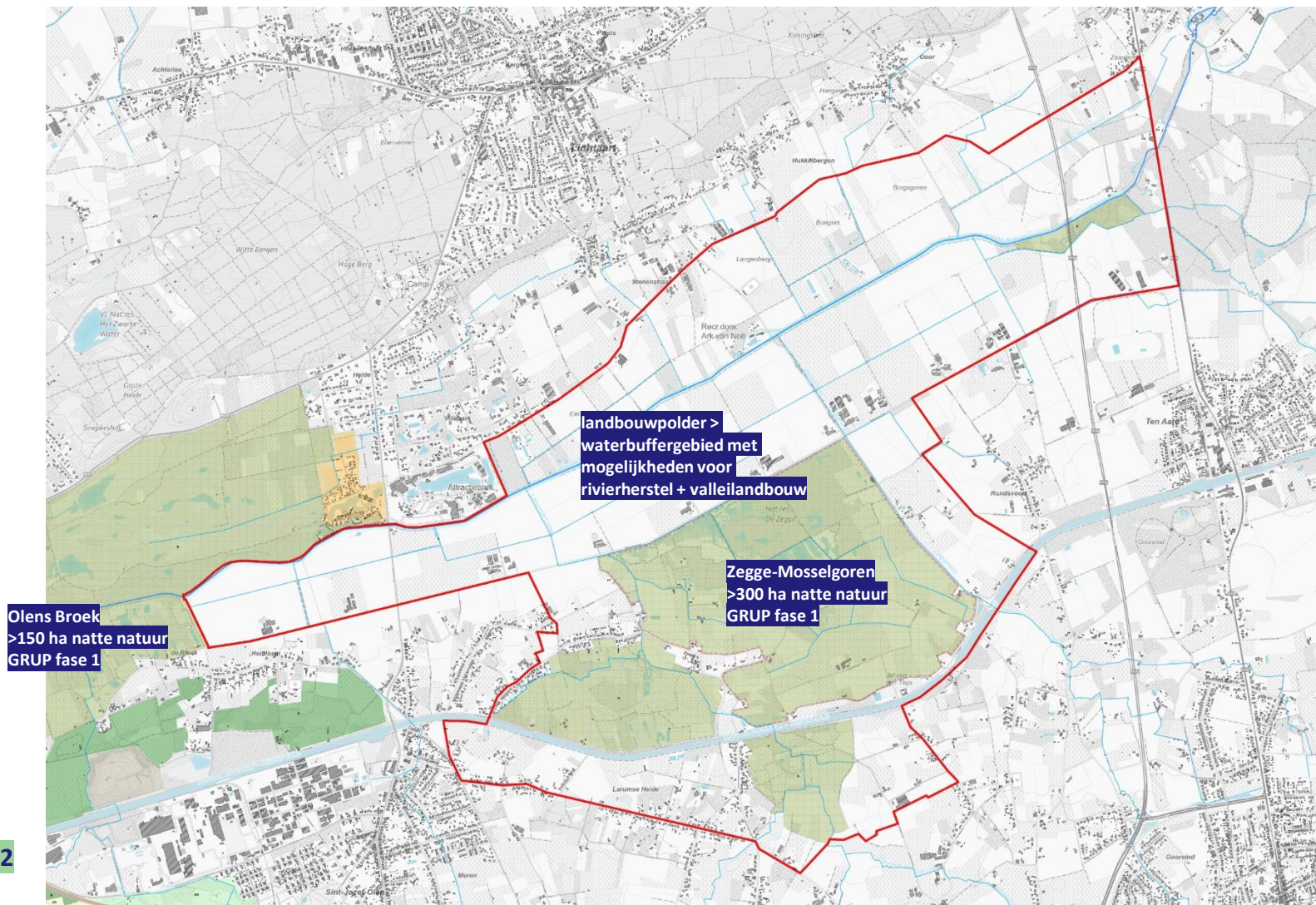
• **Opstart landbouweffectenrapport i.f.v. operationaliseren flankerend beleid + proactief grondbeleid**

• **Vorbereiden uitvoering pakket acute maatregelen korte termijn**

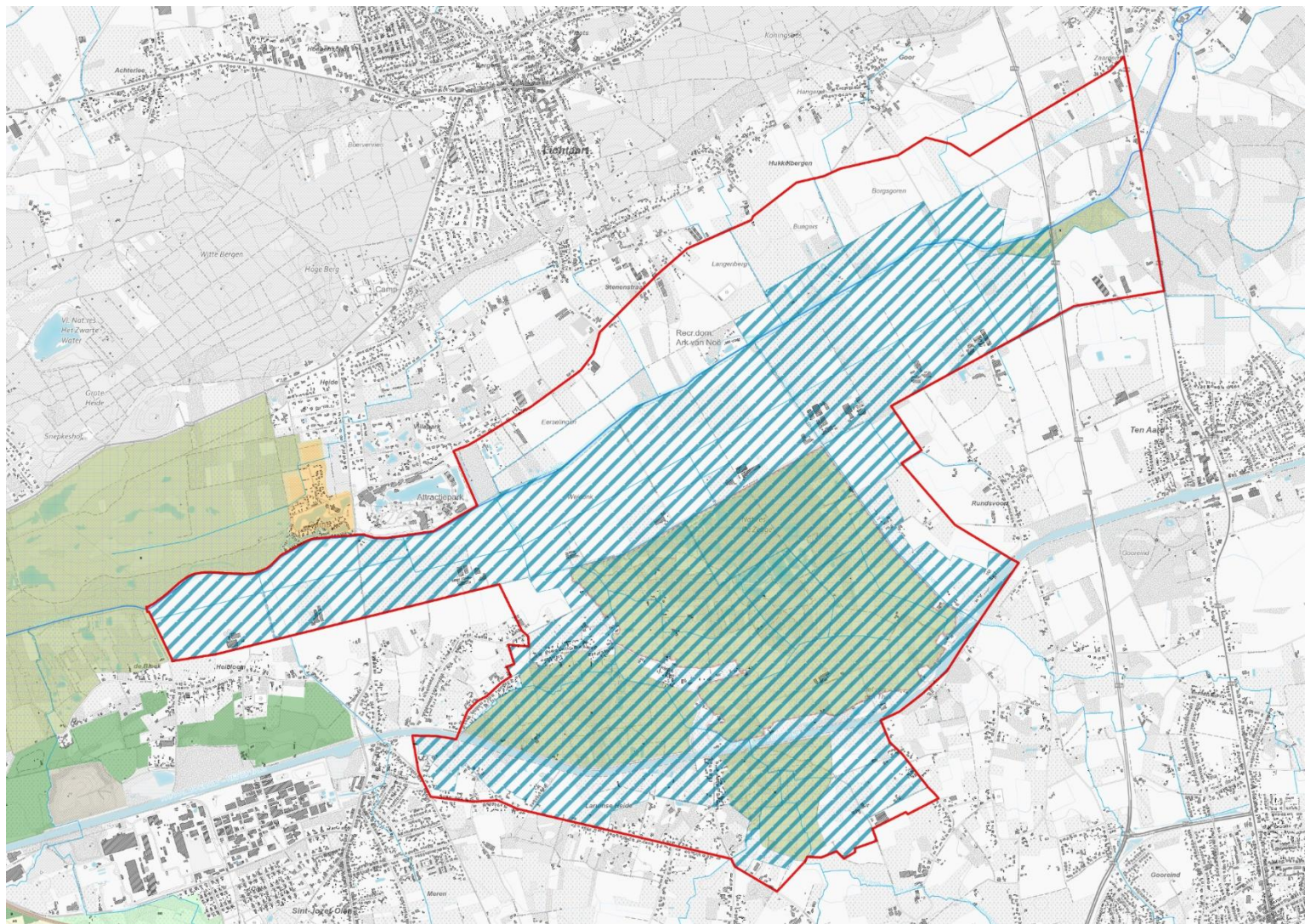
2025-2030

- **Uitvoeren pakket acute maatregelen tegen 2030 + bijhorend flankerend beleid**
- **Opmaak nieuw globaal “strategisch plan” voor de vallei van de Kleine Nete 2030-2050 tegen 2030**
 - beleidsmatige verankering opties hydrologisch herstel Zegge middellange en lange termijn (fase 2 en 3)
 - met doorvertaling waterdoelen Weerbaar Waterland voor volledig bekken Kleine Nete + inzichten ecohydrologische studie bovenlopen
- **Geïntegreerd planningsproces GRUP Kleine Nete fase 2 opstarten in 2025 en afronden tegen 2030**
 - noodzakelijke herbestemmingen in functie van uitvoering technisch scenario fase 2

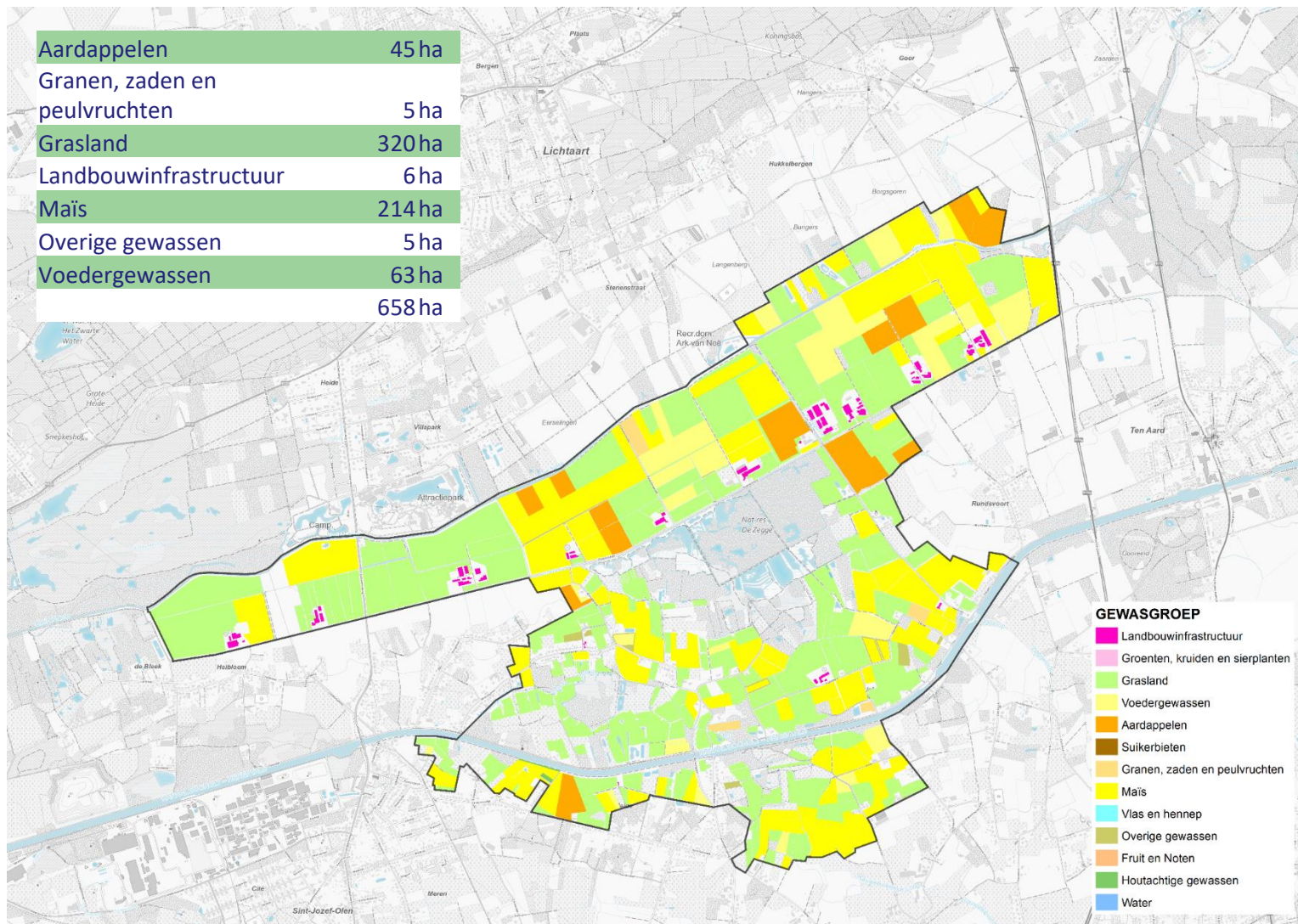

Mogelijke perimeter
GRUP Kleine Nete fase 2

Aardappelen	45 ha
Granen, zaden en peulvruchten	5 ha
Grasland	320 ha
Landbouwinfrastructuur	6 ha
Maïs	214 ha
Overige gewassen	5 ha
Voedergewassen	63 ha
	658 ha

Vraag Boerenbond n.a.v. eindrapportage studie

- Er is een verschil tussen de uit te schakelen grondwaterwinningen in het initiële kaartje van het verkennend scenario, zoals destijds toegelicht op de tussentijdse stuurgroep en het kaartje uit de eindrapportage/finale stuurgroep. Hoe is dit te verklaren?
- Het lijkt hier om de winning van Umicore te gaan die eenzelfde grootteorde aan water oppompt dan de gemalen in de polder (ca. 3.000.000 m³). Waarom werden deze grote winningen niet meegenomen in de scenarioberekening.

Kaartweergave van de te nemen maatregelen in het initiële verkennend scenario.

Kaartweergave van de te nemen maatregelen in het verkennend scenario van het eindrapport.

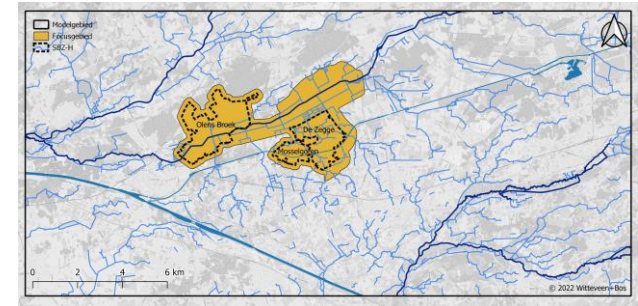
Vershil in de kaartjes

- Winning op kaart is niet die van Umicore, maar deze van IOK
- Deze winning werd stopgezet in 2005
- Deze winning valt in het model onder “Kleine grondwaterwinningen”
- Winning UMICORE valt onder “Grote Grondwaterwinningen”
- Winning werd niet meer weergegeven op kaartje eindrapportage omdat ze buiten de modelperiode valt en dus niet relevant is in de studie (debiet is steeds 0).

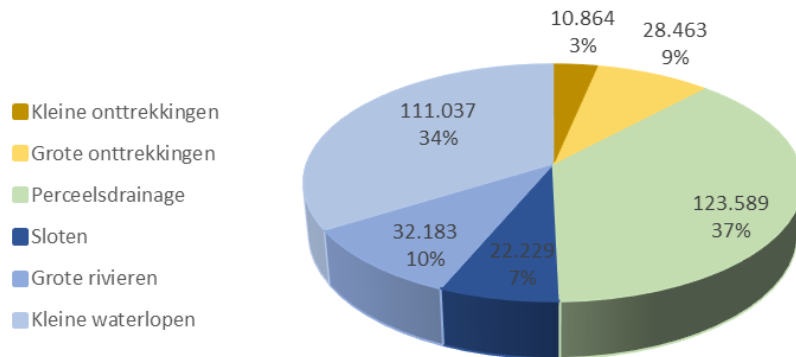

Onderscheid tussen grote en kleine grondwaterwinningen

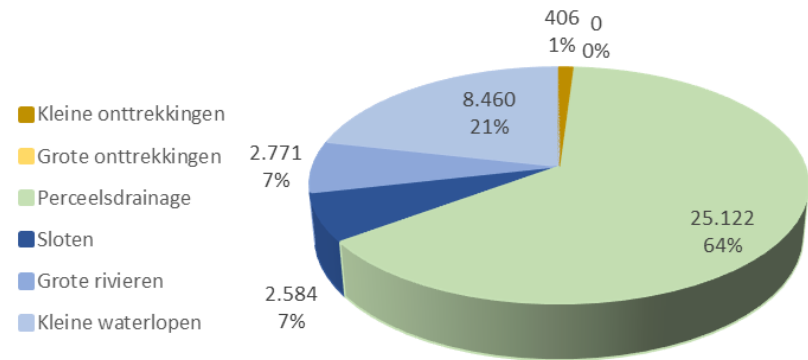
- Grondwaterbalans opgemaakt voor modelgebied en focusgebied
- Waterverliezen berekend om “sleutels” te bepalen
- Impact grote grondwaterwinningen beperkt, dus weinig relevant om op te modelleren.
- Binnen het focusgebied zijn er geen grote onttrekkingen => keuze bij modellering om enkel binnen focusgebied de onttrekkingen uit de zetten.

Gehele modelgebied: waterverliezen (m³/dag)

Focusgebied: waterverliezen (m³/dag)

Grondwaterwinning Umicore

Grondwaterontrekking maakt deel uit van Bodemsaneringsproject en wordt opgelegd en opgevolgd door OVAM

Grondwaterontrekking van 3.000.000 m³ stemt overeen met volume noodzakelijk om verspreiding van historische vervuiling via grondwater tegen te gaan

Grondwaterontrekking wordt continu opgevolgd en geëvalueerd via grondwatermodellering in samenspraak met OVAM en volumes worden zo nodig bijgesteld

Umicore werkt een aan nieuw grondwatermodel (operationeel in 2025) voor verdere opvolging

**de
kleine
nete**

Varia

WEEKVANHETWATER.BE/NETEDAG

NETEDAG za 23 maart lezingen

CC Vredeberg
Vredebergstraat 12/14
2500 Lier

Week van het WATER

PROGRAMMA - VOORMIDDAG

9u	Ontvangst
10u	Verwelcoming - Bert Wollants (schepen Stad Lier)
10u15	Waterkwaliteit: de feiten op een rij - Marc Florus (Vlaamse Milieumaatschappij)
10u45	Pauze
11u15	Ten veel of te weinig water: is grondwater het probleem of de oplossing? - Marijke Huysmans (KU Leuven, VUB)
11u55	Een blik op de toekomst in en om de Grote Netevallei - Jan De Haes (gedeputeerde provincie Antwerpen)
12u10	Valleiherstel als antwoord op droogte en wateroverlast - Cathy Berx (gouverneur provincie Antwerpen)
12u25-13u30	Lunch

Organisatie: In samenwerking met:

WEEKVANHETWATER.BE/NETEDAG

NETEDAG za 23 maart fietstocht

Week van het WATER

PROGRAMMA - NAMIDDAG

12u30-14u30	Infobalie fietstocht geopend
13u-14u30	Vrije start fietstocht: start en einde aan CC Vredeberg Lier, ±27 km. Bewegwijzerd en met onderweg 10 tussenstops waar je toelichting krijgt
17u30	Einde fietstocht
19u	Sluiting bar: CC De Vredeberg

Route fietstocht met tussenstops: zie binnenzijde

WEEKVANHETWATER.BE/NETEDAG

NETEDAG route fietstocht

AFSTAND: ±27 km

START & EINDE: CC Vredeberg, Vredebergstraat 12/14, 2500 Lier

HALTES (bemand met toelichting):

- BINNENNETE & HISTORISCHE SAMENVLOEIING NETES**
Waterforum Lier
Waar ligt de zilveren knoop van Felix Timmermans?
Halte bemand van 13u - 15u30
- SIGMAGEBIED ANDERSTADT**
Natuurpunt De Wielewaal
Samen bruggen slaan tussen water en natuur
Halte bemand van 13u - 15u30
- SIGMAGEBIED MONDING GROTE NETE**
Provincie Antwerpen
Niet brullen wanneer de beemden zich vullen
Halte bemand van 14u - 17u30
- FORT VAN KESSEL**
Gemeente Nijlen
Van kolkende oorlog naar oase van rust
Halte bemand van 14u - 17u30
- MOLENBEEK-BOLLAAK**
Vlaamse Milieumaatschappij
Overloos meanderen tussen Kleine Nete en Netekanaal
Halte bemand van 14u - 17u30
- KRABBENSCHUIF MONDING BOLLAAK**
Vlaamse Milieumaatschappij
Wat k(r)abbelt er in de onderstroom?
Halte bemand van 14u - 17u30
- DUIKER KLEINE NETE - NETEKANAAL**
Stadsgidsen Lier
Onderduiken, varen en een vleugje historiek
Halte bemand van 14u - 17u30
- BOGERSE PLASSEN**
Provincie Antwerpen & Regionaal Landschap Rivierenland
Waar libellen zoemen en onderwatersavonturen wachten
Halte bemand van 14u - 17u30
- GROOT SPUI**
Stadsgidsen Lier (in opleiding)
Een stukje geschiedenis dat de spigaten uitloopt ...
Halte bemand van 14u - 17u30
- STADSMUSEUM LIER - EXPO RUIMTE VOOR WATER**
Stad Lier
De verstandhouding tussen Lier en water kristalliseert uitgelegd
Expo gratis te bezoeken tot 18u

QR code: GPX VAN DE ROUTE DOWNLOADEN

Netedag 2024

- 'natuurpark' in Henegouwen
- 3 doelstellingen mbt landbouw:
 - De kennis van het platteland en de **sociale rol van de landbouw** bevorderen, aanmoedigen en ontwikkelen om bij te dragen aan een levendig en solidair platteland
 - De plattelandseconomie en de **levensvatbaarheid van landbouwbedrijven** bevorderen, aanmoedigen en ontwikkelen
 - Het bevorderen, aanmoedigen en ontwikkelen van een **landbouw die bijdraagt tot de kwaliteit van het milieu** door alternatieve manieren van beheer van plattelandsgebieden te introduceren

Enkele kenmerken

- Totale oppervlakte van 23.300 ha, waarvan 65% landbouwgrond (+/- 15.000 ha).
- Iets minder dan 450 boerderijen
- 70% van de bedrijven zijn gemengde bedrijven
- De belangrijkste gewassen zijn granen (29%), blijvend grasland (23%), voedermaïs (13%), suikerbieten (12%) en aardappelen (10%).
- 750 mensen werken in de landbouw

- Met begeleiding van ILVO (Landbouw & Maatschappij, LLAEBIO) en Parc Naturel des Pays de Collines. Programma in ontwikkeling door ILVO.
- **Busreis:**
 - 1 bus vol met lokale bestuurders, beleidsmakers, middenveldorganisaties, ...
 - Hele dag, vertrek en aankomst in de kempen
- Samenwerking tussen Kleine Nete (gouverneur Cathy Berx), Grote Nete (gedeputeerde Jan De Haes), Landschapspark de Merode (gedeputeerde Kathleen Helsen)
- Pre-registreren via [dit formulier](#).

Strategisch Project Aa-vallei

Onderzoeksagenda Kleine Nete

**Ecohydrologische studie bovenlopen
Europese projecten**

EH Studie Bovenlopen Taakstelling natte natuur

voor een veerkrachtige vallei van de Kleine Nete

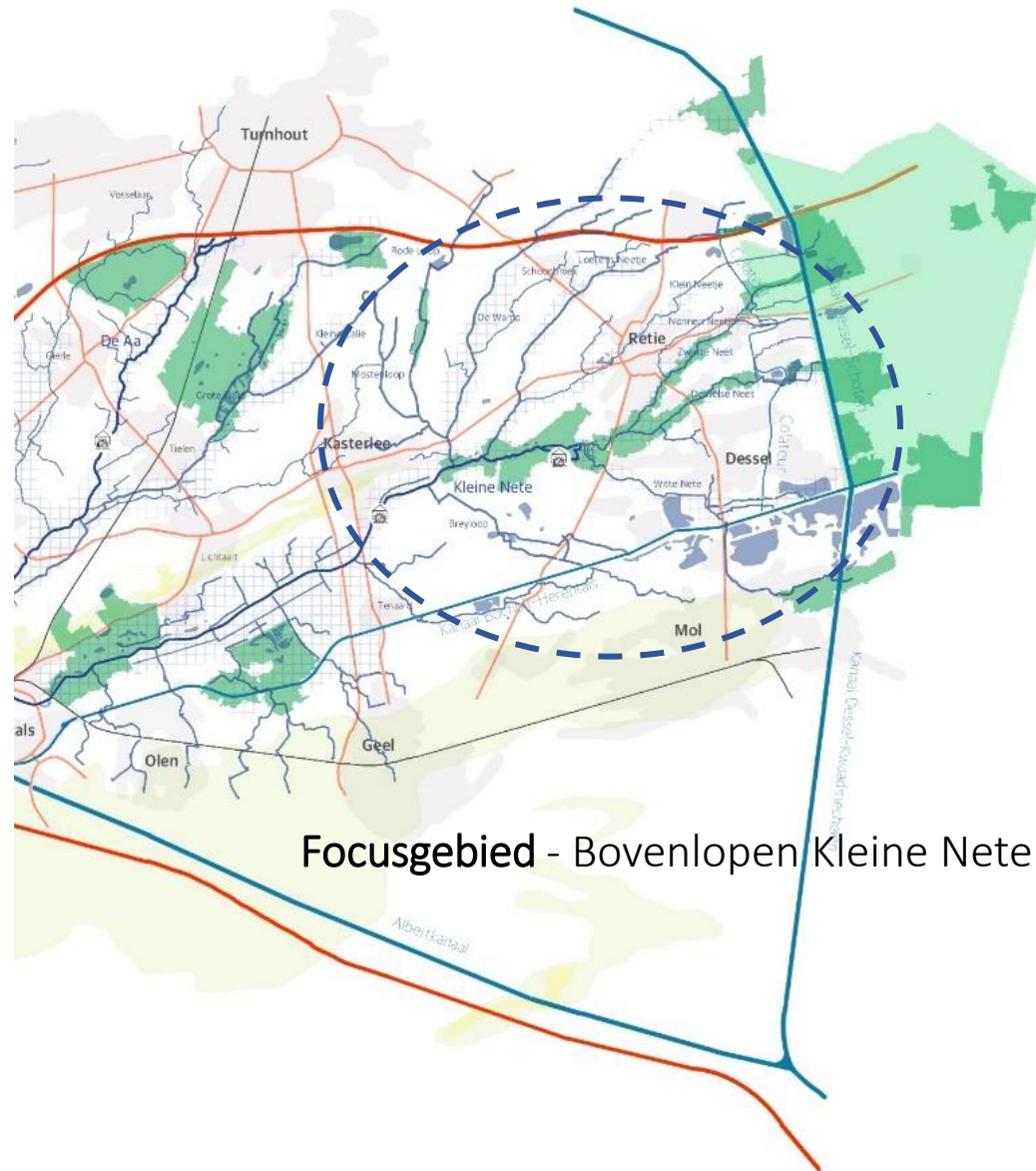
Startoverleg projectgroep

24/04/2024

Verkenning opgave

Natte natuurkern > 150 ha in
deelgebied 6 van SBZ-H
Valleigebied van de Kleine
Nete

Focusgebied - Bovenlopen Kleine Nete

Studiegebied

Opgave

- Openstaande **taakstelling IHD** binnen SBZ:
 - Herstel natuurlijke riviervallei en verbinden van leefgebied
 - Verbetering waterkwaliteit en natuurlijke waterhuishouding
 - Toename van oppervlakte, ontwikkeling natte natuurkern > 150 ha
 - Reddingsmaatregelen voor veenhabitats
 - ...
- Lopende **SBP's** in de Vallei van de Kleine Nete
 - O.a. beekprik, Rivierdonderpad, Otter, etc.
- **PAS-herstelbeheer**, prioritaire maatregelen Kleine Nete:
 - Structureel herstel van waterhuishouding op landschapsschaal
 - Herstel van grond- en oppervlaktewaterkwaliteit
 - Verhogen infiltratie van neerslag
 - ...
- Doorwerking **veerkrachtig, klimaatrobuust sponslandschap**
 - Klimaatcrisis en watertransitie (o.a. advies Weerbaar Waterland)
 - Omgaan met wateroverlast en -waterschaarste
 - Integrale taakstelling coördinatieopdracht Kleine Nete
 - ...

Verkenning opgave

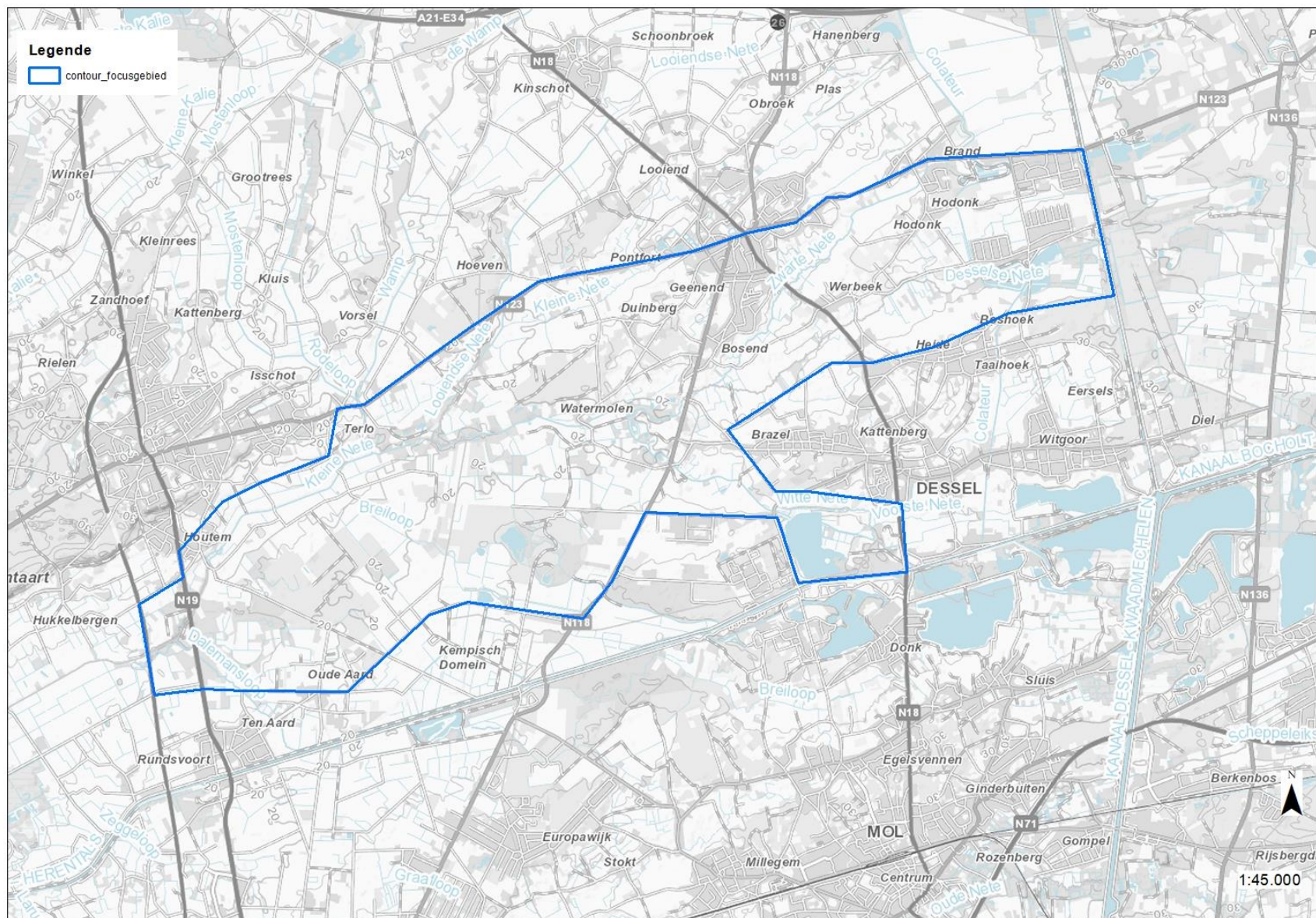
Focusgebied 'Bovenlopen': Opmaak bijkomende ecohydrologische studie (incl. modellering), gericht op ruimere scope en maatschappelijke discussie.

Doelstellingen:

- Formuleren van taakstellende waterdoelen voor
 - Klimaatadaptatie
 - Systeemherstel en natuurdoelen
- Voorstudie hydrologisch grondwater- en oppervlaktewatermodel
- Onderzoek bouwstenen hydrologische herstelmaatregelen

=> Uitgevoerd door INBO via middelen PAS-Herstel

Situering focusgebied studie

Indicatieve planning

- Inventarisatie beschikbare data Q2 2024
- Uitrol meetwerk piëzometers Q2 2024
- EH-studie Bovenlopen:
- Start Q3 2024
- Geschatte looptijd ca. >15 maanden

Vlaanderen
is open ruimte

Europese projecten: Interreg ADMIRE

**VLAAMSE
LAND
MAATSCHAPPIJ**

Interreg
Vlaanderen-Nederland

Gefinancierd door
de Europese Unie

ADMIRE

ADMIRE – doelstelling & partners

“We willen het belang van veen in de grensregio Vlaanderen-Nederland herwaarderen in het licht van haar ecosysteemdiensten en de conditie van belangrijke veenweidegebieden in de regio verbeteren.”

Interreg Vlaanderen –Nederland:	10 partners
EU support:	€ 2,9mln
Total budget:	€ 5,8mln
Timing:	april 2023 – april 2026

Radboud University

ZOO
ANTWERPEN

Antwerp Zoo
Foundation

Bosgroep Zuid Nederland

VLAAMSE
LAND
MAATSCHAPPIJ

University
of Antwerp

Vlaanderen
is open ruimte

ADMIRE – project gebieden

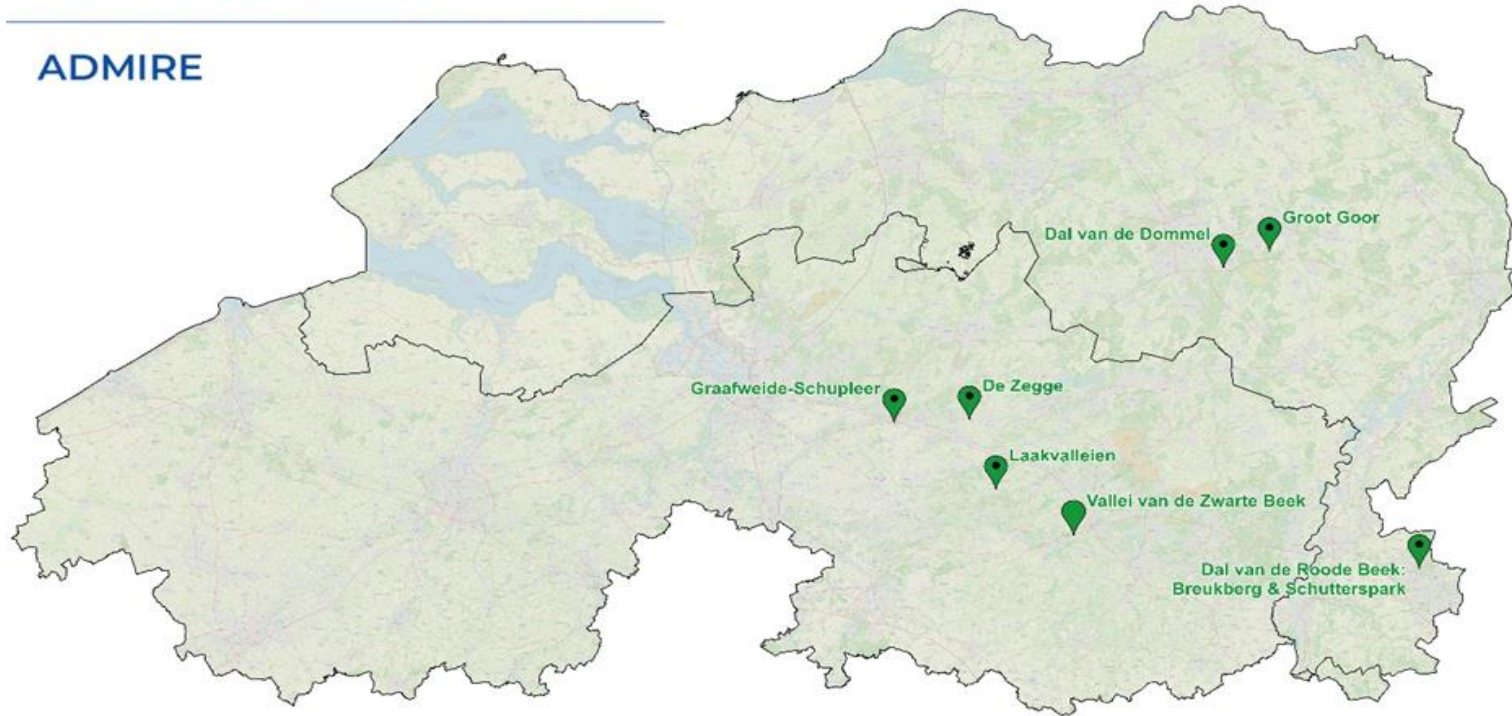
Interreg
Vlaanderen-Nederland

Gefinancierd door
de Europese Unie

ADMIRE

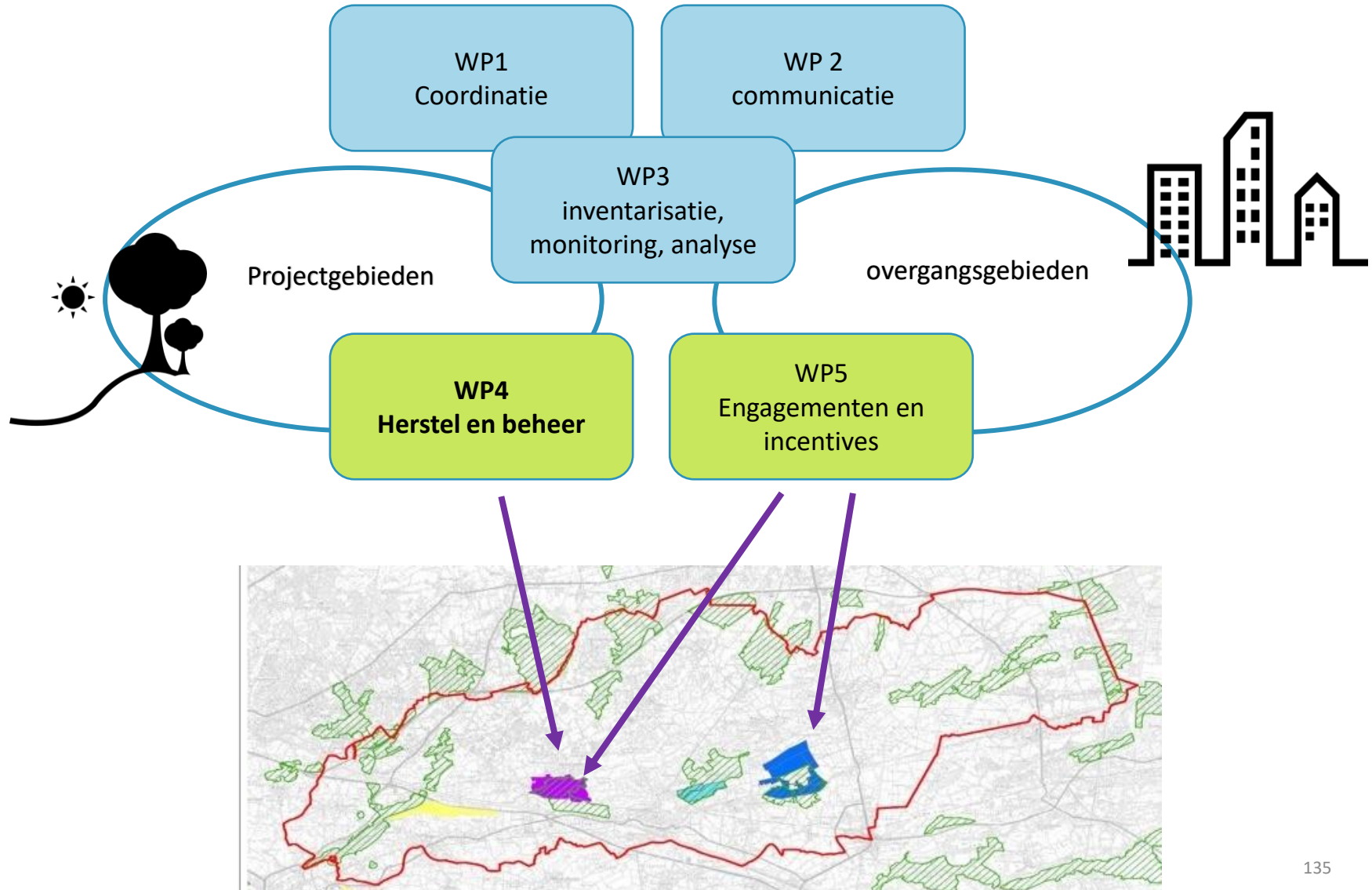
6 project gebieden – 251 ha

- Herstel en beheer
- Versterken bewustzijn
- Veenplatform

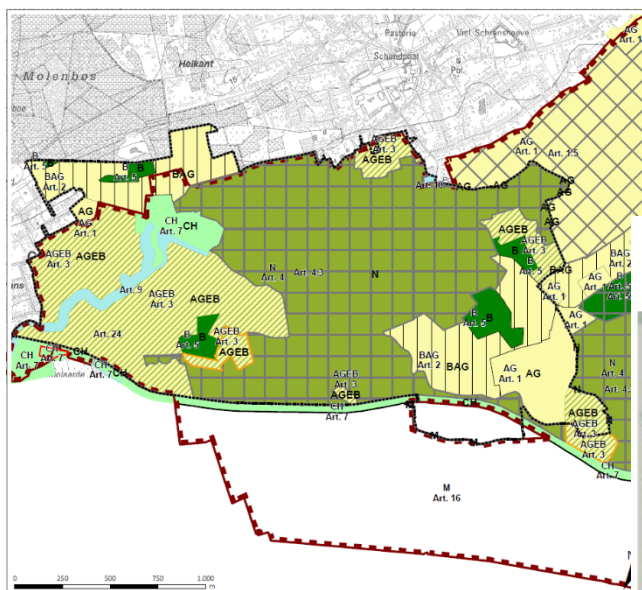
0 25 50 km

VLM-activiteiten in ADMIRE

WP 4: veen- en natuurherstel Graafweide Schupleer

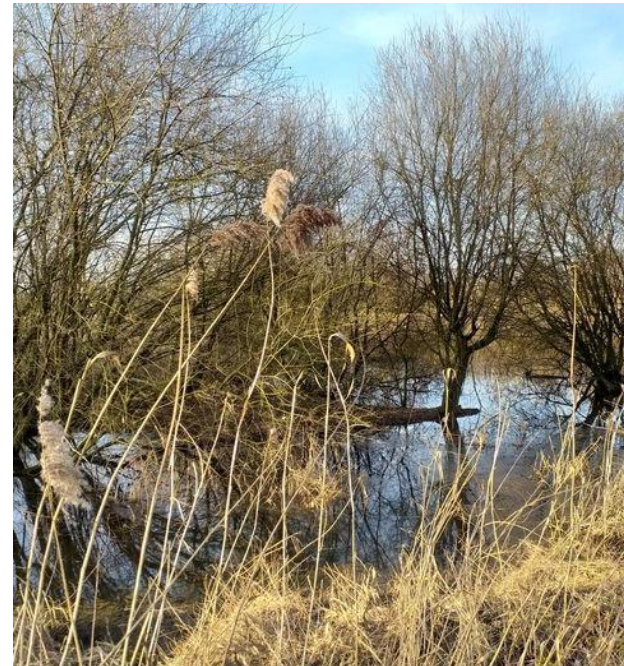
toekomstbeeld 150 ha natte natuurkern

WP 4: veen- en natuurherstel

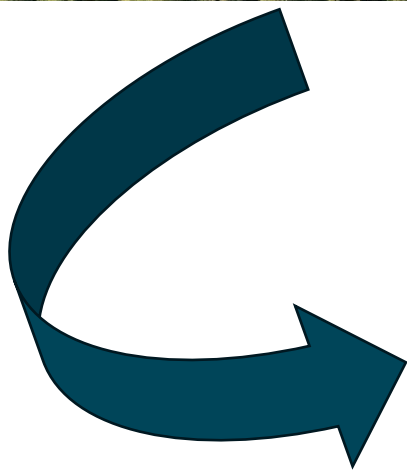
Graafweide Schupleer

- ▶ Verwijderen van hout, verbeteren van infiltratie om grondwaterpeil voldoende hoog te houden
- ▶ Herstel de lokale hydrologie om het grondwaterpeil stabiel te houden

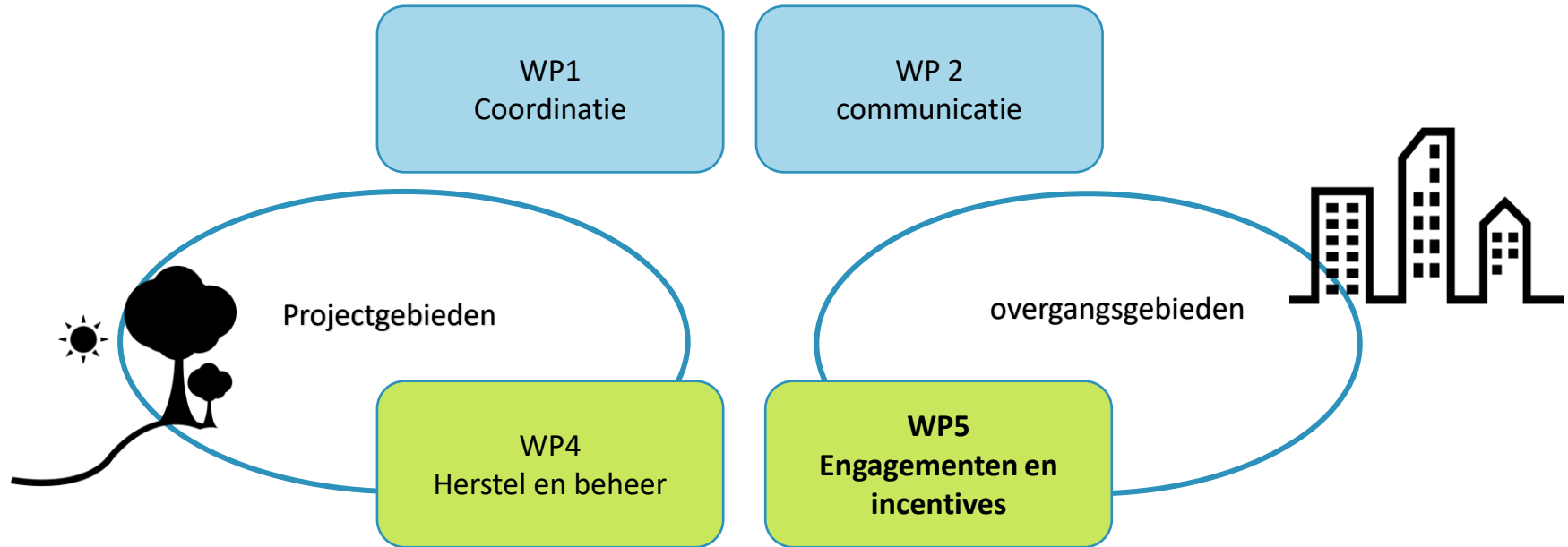
► Toekomstbeeld uitvoering 2025-2026

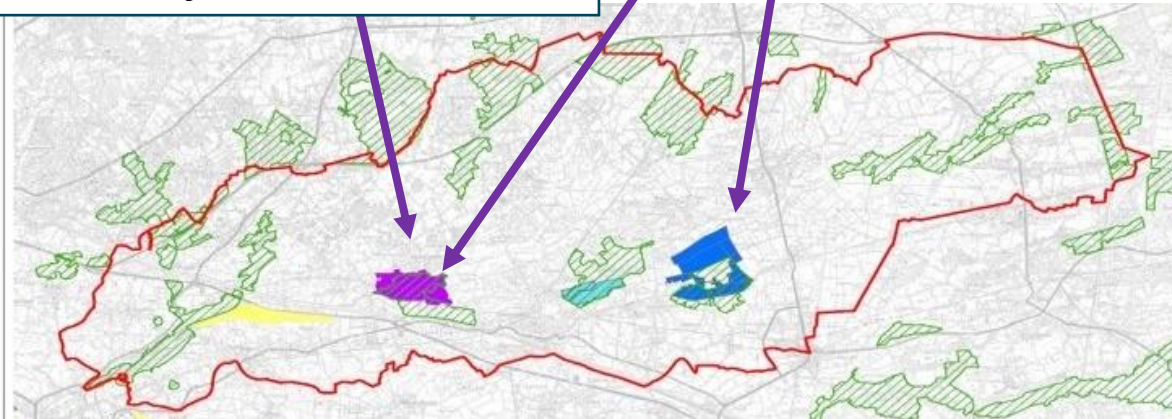
Omvorming van een naaldbos naar mozaïek van graslanden (blauwgrasland, glanshavergraslanden), loofbos en ruigtes

VLM-activiteiten in ADMIRE

Landbouwers betrekken bij veenweideherstel

WP5: Doelstellingen en acties

5.1 - Identificatie en benadering van stakeholders in de overgangsgebieden

- Vooral landbouwers
- hoe aangepast landbeheer kan toegepast worden (vb. vernatting)
- welke financieringssystemen (vb. carbon credits of vergoeding) en samenwerkingen mogelijk zijn.

-> Landbouwbevraging Graafweide Schupleer en de Zegge (LER)

5.2 - Inzetten beheerovereenkomst op maat en ontwikkeling van vergoedingssystemen

- Veranderingen in het landgebruik in de overgangsgebieden

-> Sluiten beheerovereenkomsten (BO's)

-> Vergoedingssysteem gewasverlies vernatting

Landbouwbevraging Graafweide Schupleer

→ 30 gebruikers (24 landbouwers)

1. Bedrijfsfiche (landgebruik, overstromingsgevoeligheid, veengrond,...)
2. Enquête (telefonisch of keukentafelgesprek)
3. Vrijwillig bezoek ter plaatse om de mogelijkheden te verkennen
4. opvolging

- ▶ Bevraging afgerond – (16 gebruikers)
- ▶ Rapport met conclusies volgt najaar '24

Thema's bevraging:

Beheerovereenkomsten

Aangepaste teelten – klimaatrobuuste teelten

Droogtestress

Overstroming

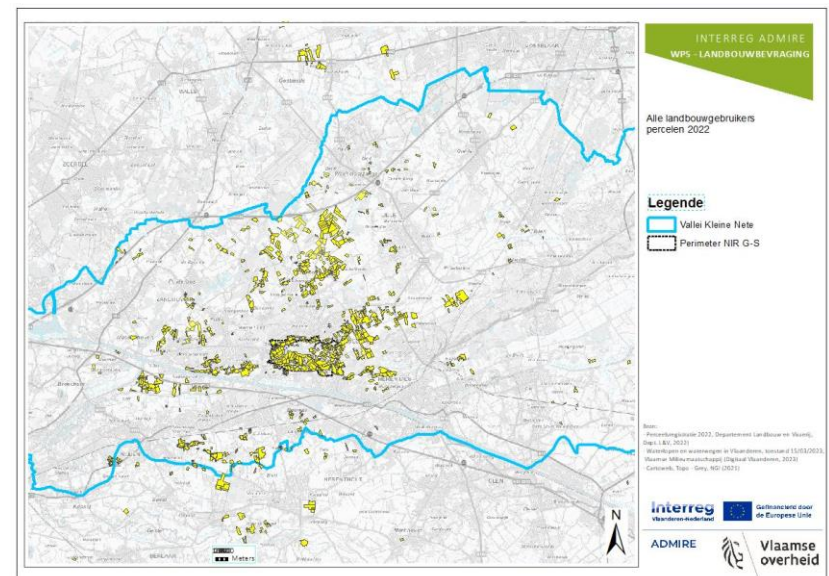
Hydrologisch herstel vallei

Hydrologisch herstel percelen

Compensatie voor oogstverlies

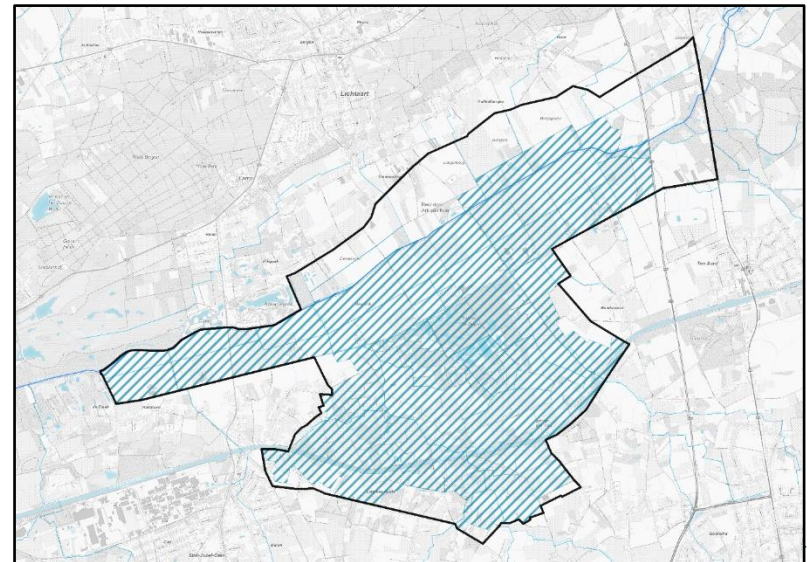
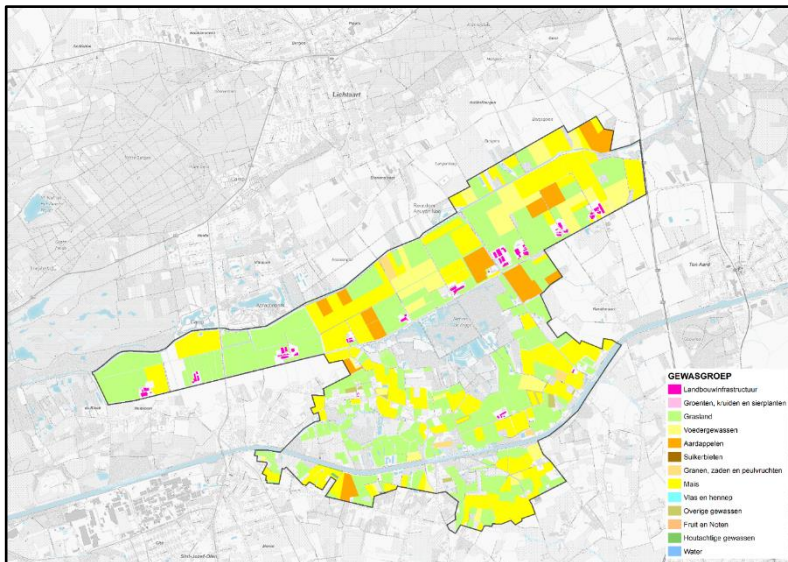
Goede praktijken

Informatie

Landbouwbevraging – de Zegge

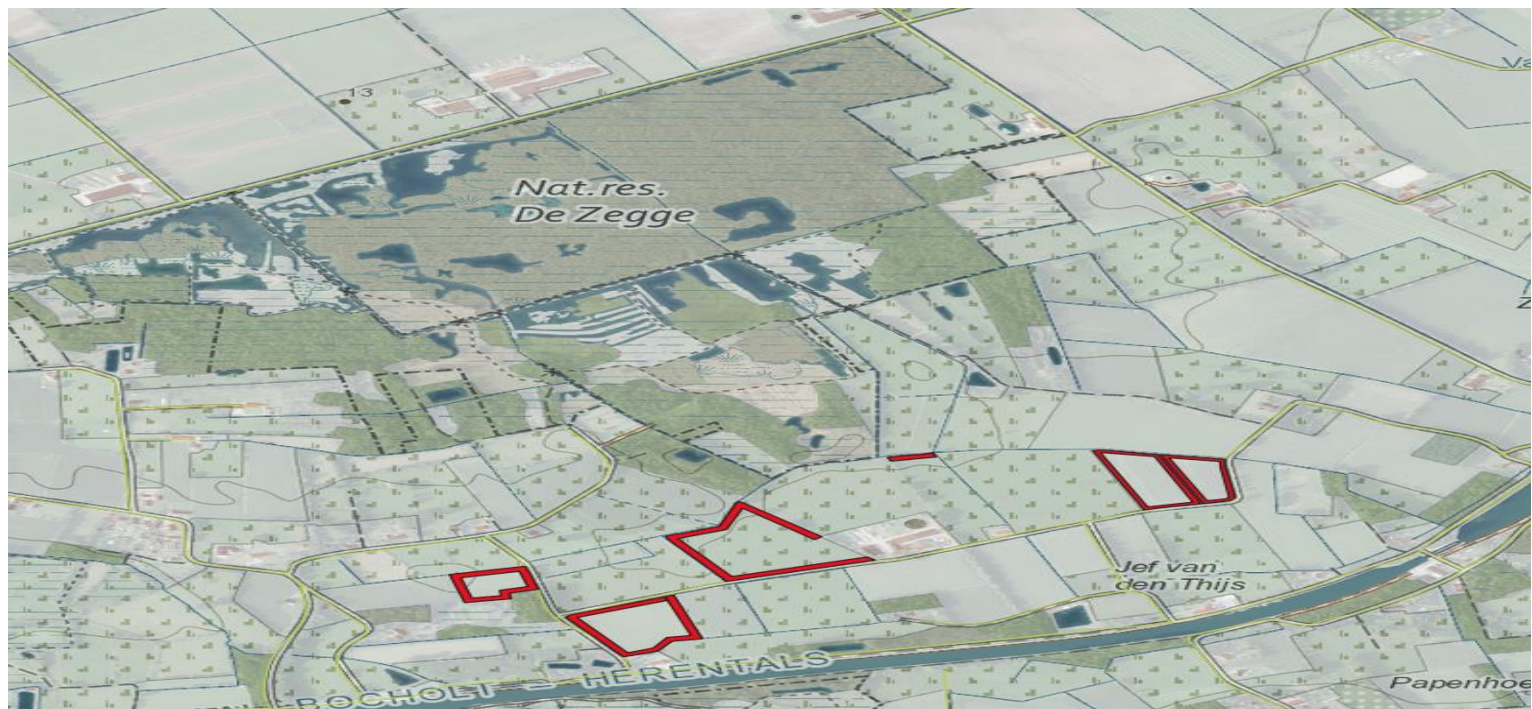
- ▶ Afstemmen op lopende processen
- ▶ Gekoppeld aan resultaten ecohydrologische studie en actieplan verdroging Zegge
- ▶ # gesprekken ikv flankerend beleid
- ▶ Desktop screeningsanalyse (90 gebruikers)
- ▶ afbakenen doelgroepen
- ▶ Infovergadering als start landbouwbevraging

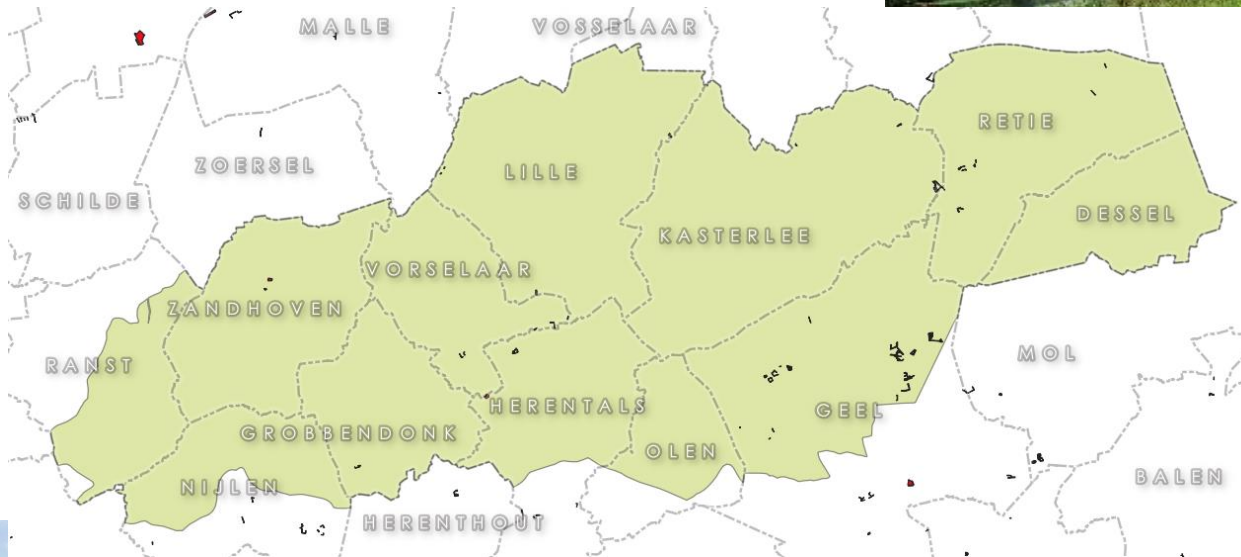

5.2 - Inzetten beheerovereenkomsten

- BO's op maat in Kleine Netegebied
 - Voornamelijk Kruidenrijke akkerranden en Botanisch beheer
 - Grasbufferstroken WLS2.0
 - Samenwerking KMDA voor 1 landbouwer

Beheerovereenkomsten

2023: aanvragen:

- 19 dossiers
- 60 objecten
- + 5 tal dossiers WLS2.0

5.2 - ontwikkeling van vergoedingssystemen

- Studie opdracht 2025
- Evt vervolg op peilimpactstudie ILVO
- Ontwikkelen van een compensatiesysteem om gewasverliezen als gevolg van vernatting te bepalen

Carbon credits

- onderzoek naar een regio-specifiek carbon credit-systeem (Radboud Universiteit)
 - Methodes voor inschatten koolstofvastlegging (nutriëntendynamiek, waterstand, vegetatie, temperatuur)
 - Beheerovereenkomst paludicultuur

Veendag 'Er valt iets over te Zegge'

Gefinancierd door
de Europese Unie

[Ontdek het programma](#) ▾ [Start je project](#) ▾ [Projecten](#) [Nieuws & Events](#)

[← Terug naar overzicht](#)

EVENT

Veendag 'Er valt iets over te Zegge'

Vrijdag 14 juni 2024 - Herentals & De Zegge (Geel)

Het Veenplatform Vlaanderen-Nederland nodigt uit op hun eerste event: vrijdag 14 juni 2024 organiseren de projectpartners van Interreg ADMIRE de Veendag 'Er valt iets over te Zegge' in Herentals en Geel (België).

Meer info en programma vind je hieronder

Praktisch

 Antwerpen (BE)

 Gratis

 14/06/2024

 09:00 tot 17:00

 Molenvest 21, 2200 Herentals

PROGRAMMA

9u - 9u30: Ontvangst met koffie/thee

9u30 - 12u: Voormiddagprogramma (Molenvest 21, 2200 Herentals)

- > Welkomstwoordje en historiek van De Zegge door Jef Dupain (Antwerp Zoo Foundation)
- > Karen Vancampenhout (KU Leuven): De Zegge en bodemkoolstof
- > Tom Pinceel (Witteveen+Bos): Ecohydrologische studie De Zegge
- > Christian Fritz (Radboud Universiteit): Broeikasgasmetingen en carbon credits voor de grensregio Vlaanderen-Nederland
- > Gert-Jan van Duinen (Stichting Bargerveen): Paludicultuur: perspectief voor veenlandschappen?
- > Pieter Vanormelingen (Natuurpunt studie): Biodiversiteit: algemene resultaten (Future Floodplains project) en opzet ADMIRE

12u - 13u: Lunch

13u00 Vertrek met bus naar terrein

13u30 - 16u: Namiddagprogramma (De Zegge te Geel)

Excursie in de Zegge met o.a. volgende onderwerpen

- > Toon Deswert (KMDA): Waterhuishouding in de Zegge en adaptief veenbeheer
- > Dorien Mahieu & Koen Joris (PIDPA): Helofytenfilter voor zuivere watertoevoer
- > Noortje Janssen & Christian Fritz (Radboud Universiteit): Broeikasgasmetingen in de Zegge
- > Seppe Strybos & Pieter Vanormelingen (Natuurpunt Studie): Biodiversiteitsmonitoring
- > Els Remans & Jordi Troonbeeckx (VLM): Samenwerking met landbouwers

15u30 : Gratis receptie aan De Zegge

16u15: Vertrek met bus terug naar eventlocatie

Meer info? Schrijf je [hier](#) in!

Opgelet: inschrijven kan momenteel nog **enkel** voor het **voormiddaggedeelte**. Voor het terreinbezoek in de namiddag is er een **wachtlijst**.

Hopelijk zien we je dan!

Stand van zaken projecten natte landbouw

11/06/2024

Dienst Landbouw Provincie Antwerpen

Twee ingediende projecten rond natte landbouw of 'paludicultuur'

(indien

goedgekeurd: beiden starten in 2025)

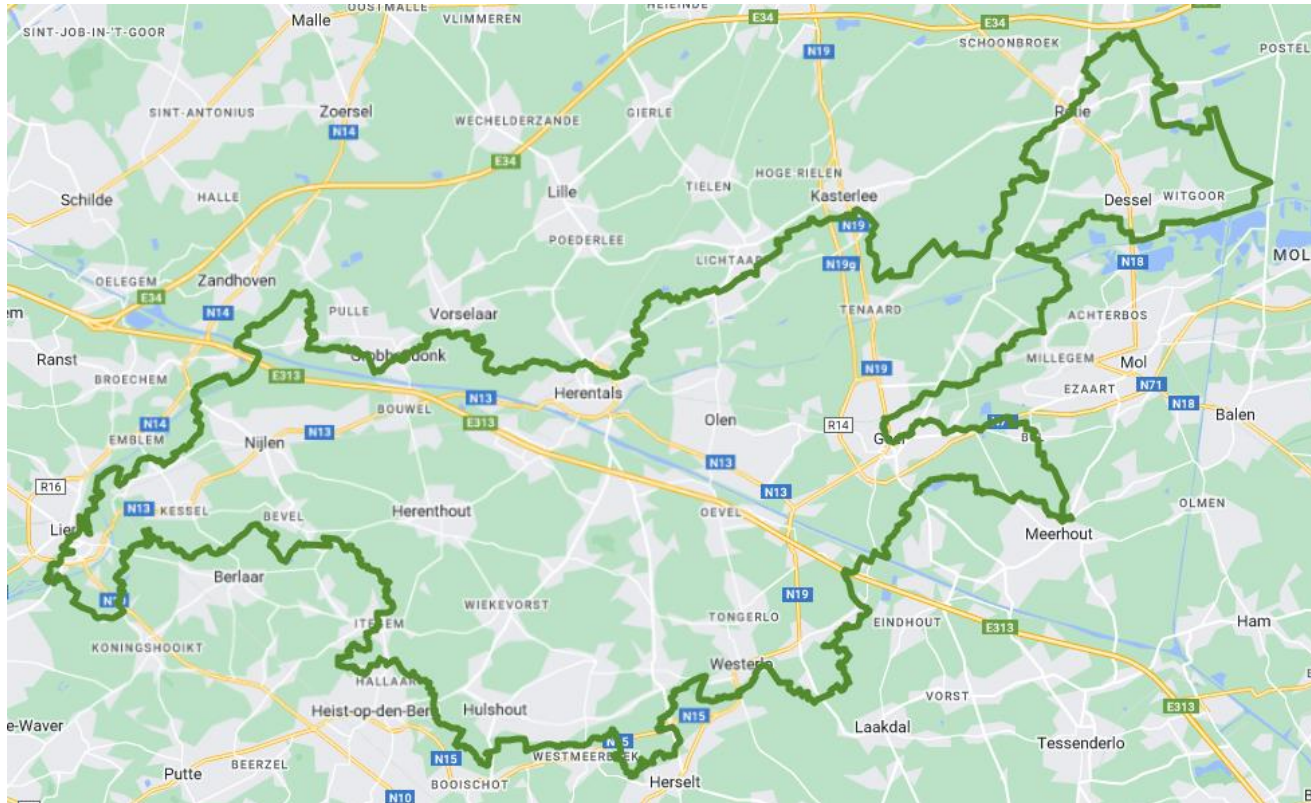
- **PaluDIGIcultuur**

- Programma: EFRO GTI Kempen – digitalisering
- Partners: Boerenbond Projecten, RURANT, ILVO
- Doelstellingen: (1) **kennisopbouw** teelt, ESD, keten ==> (2) **Digitale toolbox** voor landbouwers en overheden om haalbaarheid natte landbouw te objectiveren
- Resultaat: **uitstel** ==> mogelijkheid tot herwerking
- Feedback: project valt onder staatssteun: **45% private financiering** van totaalbudget nodig + inhoudelijke verduidelijking ==> **zoektocht naar private financierder**

- **PaludiRISE**

- Programma: HORIZON
- **Provincie Antwerpen als pilootlocatie**, Europese partners
- Doelstelling: **socio-economische en management aspecten** paludicultuur
- Resultaat: Nog geen uitslag

StreekGR Netevalleien

Ontwerproute: geen opmerkingen vanuit OC ontvangen

Vervolgstappen:

- 17 juni 2024: verfijning ontwerproute met terreinbeheerders
- Zomer 2024: verkenning route door vrijwilligers GR
- Najaar 2024: finalisering route
- 2025: uitwerken topogids en bewegwijzering route
- Voorjaar 2026: lancering product

PRUP Bruggenbeemd